Класні ігри

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

К.....! Л.....! С.....!

ДІАГНОЗ — телеманія

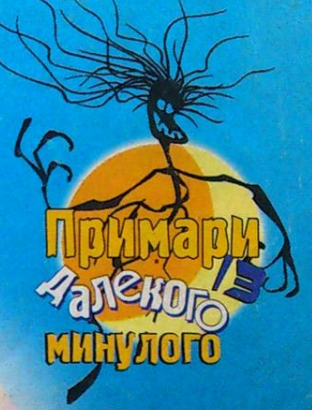

Примари з далекого минулого

Лялькові світи дорослих

Автомобіль президентського класу

Чорно-білий кит-убивця

Стати цікавою людиною

ПРИНЦ ВІЛЬЯМ

ВИГРАЙ ПРИЗ

8

Гоголь-Моголь

Королейдоскоп

Катерина Медічі, дізнавшись про смерть свого сина Карла IX, сказала: «Король помер, хай живе король!» Шведський король Карл VII, якого вбили в 1167 році, був першим шведським монархом із цим ім'ям. Карлів під порядковими номерами з 1-го по 6-й у Швеції ніколи не було. Королева Мадагаскару Ранавалона страчувала своїх підданих, якщо вони без попередження приходили до неї... уві сні. У короля Іспанії Альфонсо абсолютно не було музичного слуху, він тримав спеціального придворного-гімновика, який мав підказувати монарху, коли грає національний гімн, щоб той у потрібну мить став. Сам король не міг відрізнити його від іншої музики! Один з весільних подарунків англійської королеви Вікторії — шматок сиру вагою півтонни і 3 метри в діаметрі. Коли король Франції Людовик XV на полюванні попросив вина, йому відповіли, що всі 40 пляшок, які було прийнято мати в похідній торбі, спорожнені. Той на майбутнє порадив брати 41 пляшку.

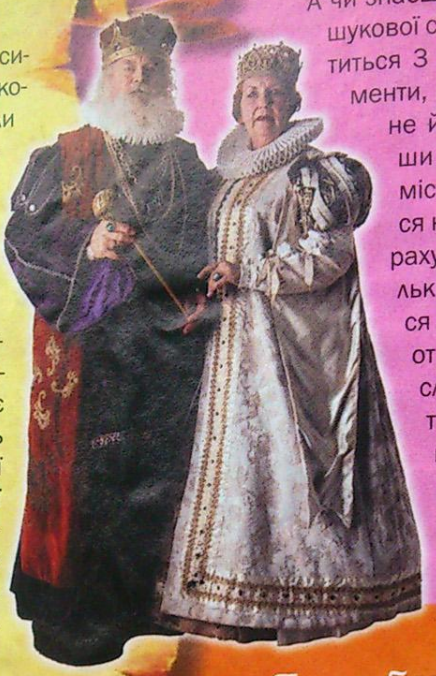

Інтернет-факти

А чи знаєш ти, що в індексі пошукової системи «Google» міститься 3 083 324 652 документи, в яких про що тільки не йдеться! Порахувавши документи, програмісти не стали спинятися на досягнутому, а порахували, які слова скільки разів зустрічаються в оцих документах. І от що з того вийшло: слово «Бог» згадується тут 1 380 000 разів, його антонім слово «чорт» — 580 000 разів, слово «мир» — 4 540 000, «війна» — 1 300 000.

Все можуть королі!

Король Таїланду Пуміпон Адульядет отримав патент на ... штучний дощ. Його методика, яка має назву «суперсендвіч», грунтується на одночасних польотах двох літаків, що спричиняє виникнення холодних і теплих хмар на різній висоті. Штучний дощ — уже четвертий винахід таїландського короля, який раніше отримав патенти на методику постійного насичення киснем води і на використання пальмової олії як альтернативного пального для дизельних двигунів. І що цікаво, монарху вже 75 років, а він і далі так жваво цікавиться наукою!

Язик без кісток, Арні — молоток!

Корпорація «Odeon Cinemas» провела опитування серед менеджерів 100 кінотеатрів Великобританії з наміром визначити найпопулярніші фрази кіногероїв. Безперечним лідером цього своєрідного «безкісткового марафону» став Арнольд Шварценеггер зі своїм «I'll be back» («Я ще повернуся!», фільм «Термінатор»). Той же Арні спромігся посісти й четверту сходинку з термінаторсько-латиноамериканським «Hasta la vista, baby!». Ну чим, скажи, не шлягер? Хоч просто зараз бери та на «Євробачення» посилай!

Водити машину по-китайськи

Пригоди 14-річного китайського школяра почалися після того, як він остаточно вирішив для себе, що навчання в школі вже набридло. Зранку, поки його батько, нічого не підозрюючи, збирався на роботу, хлопець викрав з сейфу 3600 доларів, ключі від машини, і шукай вітра в полі! Приголомшений батько відразу ж зателефонував у поліцію. Його страх був абсолютно підставний, бо підліток взагалі не вмів водити машини. Дорожня поліція помітила авто вже на виїзді з міста Янгінь. На вимогу зупинитися хлопець ніяк не відреагував, і переслідування почалося. За час виснажливої гонки машини проїхали майже 1000 кілометрів. Погоня закінчилася тільки після того, як у баку машини-утікачки не лишилося ані краплі пального. І яке ж було здивування переслідувачів, коли школяр розповів, що дійсно ніколи в житті не сідав за кермо, а водити навчився за допомогою... комп'ютерної іграшки.

Прокинутися допомагає запах

Англійські вчені зробили оригінальні висновки, що підняти з ліжка може не тільки будильник, який вже так набрид, але і приємний запах. Тому для сонь спеціалісти створили перший ароматичний будильник. За зовнішнім виглядом він нічим не відрізняється від звичайних будильників, тільки в маленьку щілинку в корпусі вставлена капсула із спеціальною речовиною. У потрібний час приходить в дію термоелемент, який моментально нагріває вміст капсули, і кімната наповнюється приємним ароматом. Людина, яка додивляється свої сни, починає відчувати запах, що поступово збуджує ту ділянку мозку, яка відповідає за наше прокидання.

Шоколадні історії

Придумуючи наукову ботанічну назву для дерева-какао, шведський натураліст-класифікатор Карл Лінней пішов хитрими манівцями, запозичивши слово «какао» в індійців племені майя. Додавши два грецьких слова («теос» — бог і «брома» — їжа), він отримав у підсумку «какао-теоброма» (какао — їжа богів). Очевидно, такою назвою мало підкреслюватися те, що смак у шоколаду — пальчики оближеш! Щоправда, довго простим смертним він був невідомий через свою екзотичність. Спочатку з кондитерськими ласощами заморського походження познайомилися в королівському дворі Іспанії, трохи пізніше — у Франції. Напій «chocoatl» (гірка вода), що його робили із зерен какао, швидко завоював популярність у Європі. Сьогодні достеменно відомо, що середньостатистичний німець за рік з'їдає 8 кг шоколаду, не рахуючи різних шоколадних йогуртів та булочок із шоколадними начинками. Англійці, швейцарці і бельгійці за цим показником випереджають німецьких ласунів, але відстають від американців, лідерів «солодкого марафону».

І на десерт (чи на обід)...

Ризото — традиційна страва італійської кухні, яку умовно можна прирівняти до азіатського плову. Однак щоб його як слід приготувати, кажуть знавці, потрібен неабиякий кухарський досвід. Обов'язкова умова №1 — гарна якість рису. Перед тим як залити його водою чи бульйоном, рис попередньо обсмажують на оливковій олії. Хоча для покращання смаку часто-густо просто додають до рису шматочок вершкового масла і тертого сиру. Можна також розширити набір продуктів, які використовуються у процесі приготування цієї смакоти, використовуючи гриби, куряче м'ясо, помідори і стручковий перець.

КЛАС! КЛАСНІ ІГРИ

№ 08'2003

ЗМІСТ

Книжка для Киці: Стань цікавою людиною!
Про добро... Оскар Уайлд. Щасливий Принц
Замки світу: Лебедина пісня короля +
Легендарні квіти: Хризантема
Who is хто? Портрет живого короля
Жінки-легенди: Легендарна княгиня Монако +
Все краще — нам! Перший міні-ювілей
Цікаве — поряд! Ляльковий світ дорослих
Поряд з нами: Чорно-білий кит-убивця
Дива природи + З папки професора Крапки
Страшилки від Класного: Примари з далекого минулого
Білі плями планети: І знову, знову піраміди!..
Будьте здорові! Запахи лікують +
Смачного! Яблучко, звідки котишся?
Автоклас: Lincoln — автомобіль президентського класу
Цікавенькі були!
Класний спорт: Королева спорту + Придворні королеви
Лікбез для хлопців: Діагноз — телеманія
Разом з Класом в ногу з часом:
Міні-правнук мікрокалькулятора
Hi-Files + Куточок меломана
Класна музика: Грає музика МАНГОЛьська... +
Енія — Королева кельтів
Класний гіпертест + Klacword
Фокус-покус
Логічні задачки
Ігротека
Твоя сторінка
Кросворди від ДуКласа
Японські кросворди

«КЛАС!»
пізнавально-розважальний журнал №08'2003 (80)
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929 від 10.04.96 р.
Засновник і видавець: ТзОВ «W», вул. Живова, 11
Адреса для листування: 46008, м.Тернопіль, а/с 525
тел./факс (0352) 229005, 250498
e-mail: admin@schoolboy.com.ua
Передплатний індекс: 40240
Тираж 25 000 примірників. Підписано до друку 22.07.2003
Друк: ТМ «Мандарин» ТзОВ «Видавнича група «Експрес»
тел. (0322) 97 47 68. Замовлення № 541
Розповсюдження «Школярик»
Тетяна Кошелінська, Василь Косович
тел. (0352) 23 50 35, 43 10 72. Ціна договірна
Кольороподіл «Колір ПРО»
м. Львів, тел. (0322) 35 34 40

Редакційна колегія: ..... **Во Вік**
..... duklas@schoolboy.com.ua ..... **ДуКлас**
..... **Анатолій Саган**
..... **Ольга Косович**
Художники: ..... **Сергій Шемета, Андрій Урбан**
Наталя Марцюк, Світлана Словотенко, Наталя Гайда
Набір та коректура ..... **Олександра Вовк**
Технічний супровід ..... **Андрій Зеленський**
Верстка ..... **Олена Березовська**
Шеф-редактор ..... **Володимир Головач**

Для «Класу» писали, малювали і фотографували:
Василь Тесля, Оксана Копак, Мар'яна Стеценко, Ірина Вівчар, Володимир Сушкевич

© **W ltd**, 2003
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!+» посилання на журнал обов'язкове.

Стань цікавою людиною!

Літо... Не треба зриватися ні світ ні зоря. Зранку можна нікуди не спішити. Полежати в ліжку. Поніжитись. Поміркувати. Над собою. Над сенсом свого буття. Це ж так цікаво!

А й справді, для чого людина живе? Щоб їсти-пити й серіали вечорами дивитись? Чи, може, для чогось більшого? Дуже шкода, але мені здається, що не так уже й багато твоїх, Кицю, однолітків задумуються над цим питанням. Чи, може, я помиляюсь? Мабуть, ще ніколи я так сильно не хотів помилитися, як зараз.

Від того, чим ми наповнюємо свій час, своє довкілля, себе, зрештою, залежить, ким ми стаємо самі. Якими стаємо. На що придатними і до чого здатними.

Згадуючи Еллочку

Якщо хтось не знає, пояснюю: Еллочка-людожерочка — персонаж роману Ільфа і Петрова «Дванадцять стільців», сенсом життя для якої було не випасти з модних віянь. Ніхто так не встигав слідкувати за модою, як вона, але якою ціною! Найбільшою жертвою Еллочкиної модоманії став її словниковий запас, який так і не зміг подолати позначку «30 слів»...

Нинішні люди тратять купу сил і часу на підтримку своєї форми і вдосконалення зовнішності. Вони відвідують спортивні заклади, бігають, стрибають...

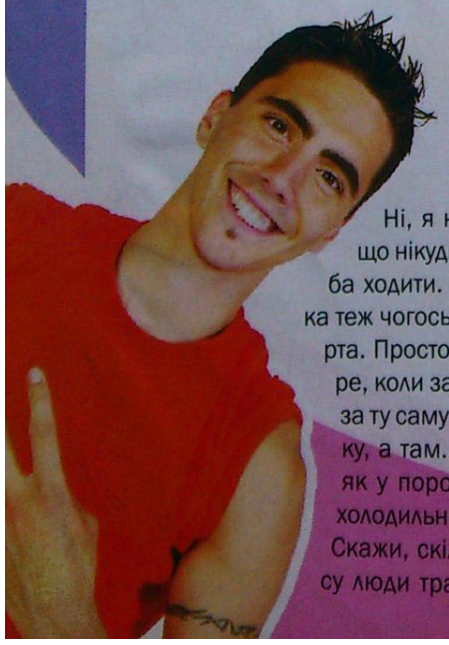

Ні, я не кажу, що нікуди не треба ходити. Оболонка теж чогось та й варта. Просто сум бере, коли зазираєш за ту саму оболонку, а там... А там, як у порожньому холодильнику.

Скажи, скільки часу люди тратять на те, щоб стати цікавими? Ніхто не знає. Де можна потренувати мозок? Як набути ідеальних форм інтелекту та бездоганної ерудиції? Теж тиша у відповідь. Тисячі друкованих видань, працюючи мов бджілки, піднімають планку привабливості і здоров'я людей все вище, вище, вище... Та візьми навмання 5-7 таких газет-журналів і щось прочитай. Нудьга! Тільки й того, що глянцева обкладинка чи скандальний заголовок.

Мораль тут проста: без розуму, без ерудиції, без уміння цікаво спілкуватись і підтримувати розмову, ніяка краса, ніяка суперстильність нічого не вартують! Усе гарне та нецікаве з часом також набридає. Я знаю багато гарних дівчат, спілкування з якими нагадувало б спробу пояснити Еллочці-людожерочці, замотаній у манто з хутра шанхайського барса, відмінності «Windows-98» від «Linux». Це все одно, що довго дивитися на гарну картину. Поки не роздивишся її — стоїш зачарований, а тоді йдеш далі... Так і з людьми. Ні, якщо тебе, Кицюню, влаштовує відношення оточуючих до твоєї особи, як до картини, статуї, то далі можеш не читати. І зі мною ні на які теми не спілкуватися. Бо можливість бути цікавою для друзів і знайомих нічого для тебе не важить. Скажи, тебе влаштовує життя серед нецікавих людей, байдужих до тебе?

А якщо не влаштовує, то...

Межі цікавості

Почнемо з того, що ніхто ніколи не окреслював ніяких меж цікавості. Вони можуть проходити, де завгодно або ж і взагалі ніде не проходити. Наприклад, тобі цікаво, чому Пундик захопився дельтапланеризмом. Тебе хвилюють причини, які його до цього спонукали. Цікавлять його відчуття під час польоту. Здавалося б, один крок, а скільки відразу всього нового! Чи спробуй заперечити, що ти ніколи не ходиш на ігри Джомолунгми!

У житті повно груп людей, які живуть одними інтересами. Скажімо, любителі кінних перегонів можуть годинами обговорювати особливості поведінки коней, а ті, хто займається вирощуванням кактусів, можуть довго просторікувати про те, чому цього року не розквітла опунція і якими кактусами краще обставляти монітор комп'ютера, щоб випромінювання шкідливе вбирав. Люди, об'єднані якимось хобі, надзвичайно активно спілкуються з собі подібними і завжди цікаві один одному. Нерідко, «заражаючи» своїм азартом інших, вони стають цікавими і для широкого загалу.

Інтерес може викликати незвичне захоплення (колекціонування черевичних устілок), рідкісна професія (дегустатор полуничного морозива), заняття екзотичним видом спорту (скакання в довжину по ліанах) — що завгодно.

А можна об'їхати весь світ і написати про це книжку. Але цікаво написати! Пригадую, в нашому класі з'явилась новенька. Новенька як новенька, нічого особливого. А потім з'ясувалося, що дівчинка разом з батьками-медиками кілька років прожила в одному з племен Амазонії! Уявляєш, який інтерес до неї відразу пробудився? А один мій сусід-спортсмен з командою об'їздив півсвіту, тож йому завжди було що розповісти. А нам — що послухати.

Я вже не кажу, який інтерес до себе викликають усі знаменитості та зірки. Та не кожному судилася така доля, скажеш ти, і матимеш рацію. Зате цікавою людиною може стати кожен. Треба лише мати велике бажання і докласти трішки зусиль. Звичайно, ти не зможеш проявити себе в баскетболі, якщо бракує зросту, не можеш стати «зіркою» тенісних кортів, коли не маєш миттєвої реакції, а обігнути землю довкола екватора без відповідних фізичних та фінансових можливостей тобі тим більше не під силу. Але ж можна бути цікавою людиною, не будучи першим космонавтом Землі і не граючи за «Мілан» під сьомим номером. Як? А це вже тобі підкажуть практичні поради.

1 Запам'ятай раз і назавжди: твоя привабливість напряму залежить від обсягу твоїх інтересів. Якщо ти станеш більш ерудованою і захопленою людиною — це обов'язково приверне до тебе увагу оточуючих і підніме твій авторитет.

2 При розмові показуй, що твій співрозмовник тобі не байдужий. Будь доброзичливою і привітною з усіма, хто поруч. Це зовсім неважко, зате дуже скоро ти сама відчуєш, як високо цінуватимуть твою доброту друзі та знайомі.

3 Будь уважною слухачкою. Немає нічого гіршого від співрозмовника, який слухає лише себе. Тому, якщо ти хочеш, щоб тебе почули, умій слухати інших.

4 Старайся помічати в собі найкраще. Ніщо не може бути таким безжальним, як самознищення. Частіше зосереджуй увагу на кращих рисах свого характеру, на сильних сторонах своєї натури. Не навіюй собі страху та безпорадності. Стань сильною і борися зі своїми слабкостями, адже вони присутні в кожному з нас.

5 Будь сама собою, не став собі за мету копіювати кого-небудь, навіть якщо це Брітні Спірс чи Мадонна. Це виглядатиме неприродно. Оточуючих завжди приваблювали люди, у яких достатньо розвинуте почуття ВЛАСНОЇ гідності.

6 Опирайся стороннім впливам, особливо негативним. Не мирися з тим, що тобі не подобається або чуже. Адже нічого доброго з того не буде. І ніколи не бійся думки інших, коли не йтимеш з ними в ногу. Якщо хтось пліткує чи злословить, це аж ніяк не має означати, що тобі треба всіляко йому догоджати. Слухатися треба голосу свого серця, а не слів, що злетіли з чужого язика.

7 Вчися розмовляти. Навіть з малознайомими людьми старайся триматися невимушено, думай про те, що в розмові з тобою може зацікавити їх найбільше (звісно, дана рекомендація не стосується приставань незнайомих хлопців на вулиці).

8 Вироби в собі звичку під час розмови з людиною дивитись їй просто у вічі. Кращого свідчення твоєї відкритості і приязності людство ще не винайшло.

9 Не приховуй від оточуючих свої здібності та можливості! Не вихваляй себе відкритим текстом, але не забувай при кожній нагоді демонструвати, чого ти варта. Дуже важливо, Кицюню, бути задоволеною собою, полюбити себе, і тоді це обов'язково відчують інші. Ти станеш для них привабливішою і цікавішою.

10 Просто чудово, якщо ти не обділена почуттям гумору. Користуйся ним якнайчастіше, адже сміх корисний для здоров'я. Про це тобі кожен лікар скаже.

І не слухай тих, хто говорить, що бути підлітком — дуже важко. Дорослим не легше, ти вже повір мені. Навпаки, твоя пора — надзвичайна і неповторна, адже стільки життєвих подій стається вперше. Роки своєї юності треба мудро використати для свого майбутнього. Це — своєрідне випробування перед дорослим життям, тому набирайся більше позитивних емоцій, читай більше хороших книг, слухай музику і не нарікай, що жити нецікаво. Бо не повірять. І правильно зроблять.

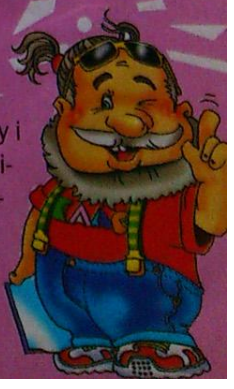

Щасливий Принц

Оскар Уайлд

На стрункій колоні, над черепичними дахами та гострими шпилями, стояв Щасливий Принц. Його одяг було зшито з тонких листків найкращого золота, за очі правили два сапфіри, а на рукоятці шпаги палав яскраво-червоний рубін. Мешканці міста були в захваті від нього.

«Він прекрасний, як мій флюгер», — сказав Радник, якому дуже хотілося, щоб усі знали про його тонкий смак.

«Он як!» — здивовано подумав Стриж. «Далеко звідси, — вів Принц далі, — є тиха вулиця, а на ній — старий будинок. Крізь відчинене вікно я бачу жінку за столом. У неї змучене обличчя і втомлені руки, сколоті голкою. Вона вишиває Квіти Кохання на атласній сукні найпрекраснішої з королівських фрейлін. На ліжку лежить її син. У нього жар, і він просить апельсинів. А вдома нічого немає.

«Дивіться, — казали мами своїм дітям, — Щасливий Принц ніколи не плаче».

«Він зовсім, як ангел!» — казали дівчата з пансіону, йдучи додому з храму у червоненьких курточках і білих фартушках.

«Відкіля ви знаєте? — запитав Учитель Математики. — Ви ж ніколи не бачили ангелів». — «Бачили, бачили, — защебетали дві сестрички, — вони приходять до нас у сні».

Одної ночі над містом летів маленький Стриж. Його друзі ще шість тижнів тому полетіли в далекий Єгипет, а він залишився. Стриж був закоханий у прекрасну Тростину, яку зустрів навесні.

Коли прийшла осінь, птахи полетіли. Стриж відчув себе самотнім, і кохана стала потроху набридати. «Полетиш зі мною?» — запитав він її. Але Тростина лише похитала головою, — вона так була прив'язана до свого дому... І Стриж полетів.

Він летів весь день і тільки вночі опинився в місті. Побачив пам'ятник на колоні. «От де я спинюся!» — вигукнув Стриж, побачивши пам'ятник. І пристроївся між туфлями Щасливого Принца.

Тільки він хотів сховати голову під крило, як — кап! — звідкись зверху на нього впала крапля. «Оце так! — стрепенувся Стриж. — На небі ні хмарини!» Кап! — і ще одна крапля впала на нього.

Стриж сердито підвів голову, і... Очі Щасливого Принца були повні сліз, які стікали золотими щоками й падали вниз. «Хто ти?» — запитав Стриж. — «Щасливий Принц». — «Чому ж ти плачеш?» — «Коли я жив і мав людське серце, — відповідав пам'ятник, — я не знав, що таке сльози. Я жив у Палаці Утіх, грався з друзями в саду, обнесеному муром. Придворні звали мене Щасливим Принцом. А коли я помер, мене поставили так, що я бачу всю скорботу і вбогість свого міста. І хоч серце в мене тепер олов'яне, я не можу не плакати».

Стрижику, віднеси їй рубін з моєї шпаги».

«Але ж на мене чекають у Єгипті», — сказав Стриж.

«Невже ти не затримаєшся на одну ніч і не послужиш мені службу? Хлопчику важко в гарячці, а мати падає з ніг».

«Я не дуже люблю хлопчиськів, — відповів Стриж. — Минулого літа, коли я жив біля річки, двоє хлопців, діти мірошника, весь час кидали в мене камінням».

Щасливий Принц так розстроївся, що Стрижу стало трохи соромно. «Гаразд, — пробурчав він, — я затримаюсь на одну ніч».

Стриж відколов рубін від шпаги і поніс його у дзьобі над дахами. Він знайшов той будинок і заглянув усередину. Бідний хлопчик метався на своєму ліжку, а мама його так стомилася, що заснула над сукнею. Стриж впурхнув усередину і поклав рубін поруч із наперстком. Потім він облетів ліжко хлопчика і змахами своїх крил постарався розвіяти його жар. «Як добре, — прошепотіла дитина, — мені вже легше», — і забулася легким сном.

Стриж повернувся до Щасливого Принца і розповів йому, що зробив. «Забавно, — додав він, — чомусь мені зараз тепло, а навколо як і раніше холод.» «Бо ти зробив добру справу», — сказав Принц. Стриж задумався і заснув.

Коли зійшло сонце, він полетів до ріки. Стриж облетів усі міські пам'ятки і навіть посидів на шпилі міського собору. Із настанням ночі він залетів попрощатися з Щасливим Принцом.

«У тебе немає якихось доручень у Єгипті?» — прокричав Стриж. «Дорогий Стриже, — попросив Принц, — ти не лишишся ще на ніч? Далеко звідси я бачу юнака, що схилився над столом. Він працює на горищі. Йому треба закінчити п'єсу для

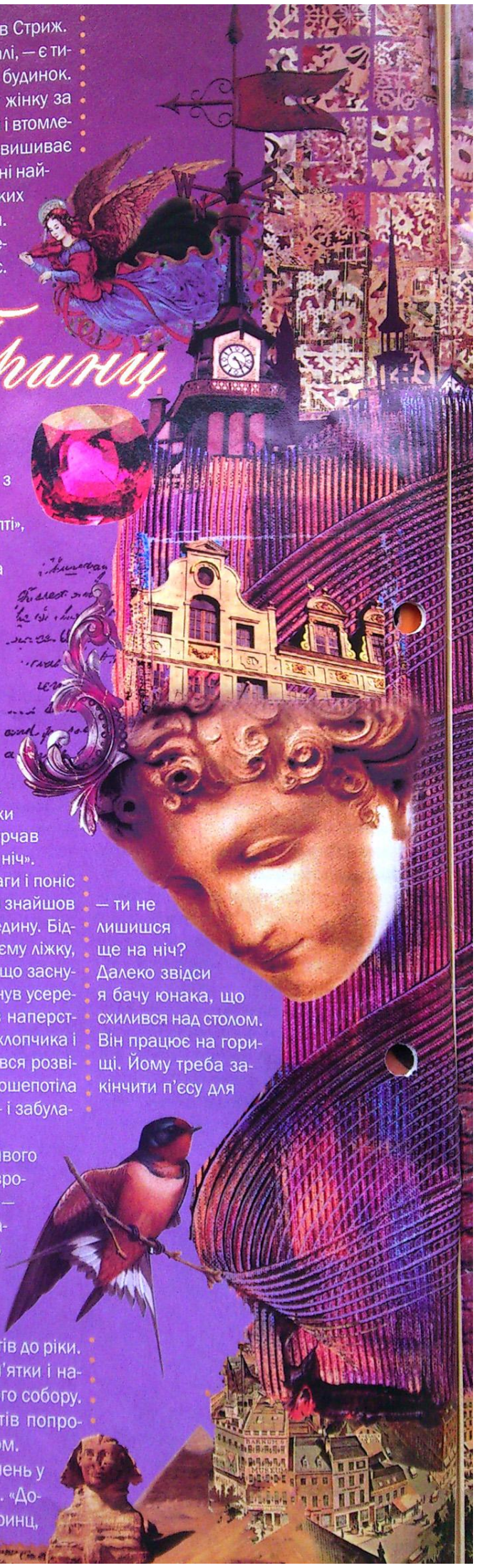

театру, але юнак змерз і не може писати. У каміні давно немає вогню, а з голоду він знесилився».

«Гаразд, я залишуся з тобою ще на ніч», — погодився Стриж. У нього було добре серце. «Віднести ще один рубін?»

«Я більше не маю рубінів, — сказав Принц. — Усе, що лишилося, — мої очі з рідкісних сапфірів. Вийми один з них і віднеси юнаку. Він продасть його, купить дров і закінчить п'єсу.

«Я не можу», — сказав Стриж і заплакав. «Роби, як велю», — мовив Принц.

Стриж вийняв одне око і полетів на горище. Юнак спав за столом. Коли, очунявши, він підвів голову, біля нього лежав сапфір. «Мене починають розуміти! — скрикнув він. —Хтось, мабуть, прочитав мою книгу. Зараз я закінчу цю п'єсу!»

Наступного дня Стриж подався в гавань, а коли зійшов місяць, залетів до Щасливого Принца. «Я хочу попрощатися з тобою, — прокричав він. — Навесні я принесу тобі два нових камені».

«На площі, — сказав Щасливий Принц, — дівчинка продає сірники. Вони впали у канаву і промокли. Батько поб'є її, якщо вона прийде без грошей. Віднеси їй моє друге око».

«Я залишуся з тобою ще на ніч, — сказав Стриж, — але не візьму ока. Ти осліпнеш!» — «Стрижику! — сказав Принц. — Роби, як я велю!»

Стриж вийняв друге око і кинувся вниз. Він промайнув повз дівчинку, а коли та отямилася, в її долоні блищав сапфір.

Птах повернувся до Принца і сказав: «Ти осліп, я лишуся з тобою назавжди». — «Стрижику, — заперечив Принц, — тобі час летіти в Єгипет». — «Ні, я лишуся з тобою», — повторив Стриж і заснув під Принцом.

А вранці він сидів на його плечі і розповідав про червоних ібісів, що ловлять у Нілі золотих рибок, про Сфінкса, старого як світ, про купців, що подорожують, сидячи на горбах своїх верблюдів...

«Добрий мій Стрижику, — сказав Принц. — Ти розповів багато вражаючого, та що може вражати більше, ніж людське горе? Облети місто і розкажи мені те, що побачиш».

І Стриж полетів. Він бачив багатіїв, що веселилися в розкішних будинках, і злиднів, що сиділи під ворітьми. Під мостом, обійнявшись, щоб трохи зігрітися, лежали два хлопчики. «Їсти хочеться», — ледь чутно шепотіли вони.

Стриж розповів усе це Принцу. «Я вкритий чистим золотом, — сказав Принц. Зніми його і роздай біднякам».

Листочок за листочком Стриж знімав золото, аж поки Щасливий Принц весь став сірим. Птах розносив золото бідним, і дитячі обличчя рум'янішали.

Потім випав сніг, за ним прийшов мороз. Стриж мерзнув дедалі більше. Бідний птах намагався зігрітися, махаючи крилами, та скоро зрозумів, що помирає. Зібравши всі сили, він востаннє злетів на плече Щасливого Принца.

«Прощавай, дорогий Принце»! — вимовив він. — «Я радий, що ти побуваєш у Єгипті, — сказав Принц. — Ти й так затримався».

«Я відлітаю не в Єгипет, — мовив Стриж, — а в Замок Смерті». І поцілувавши Щасливого Принца, впав йому на туфлі. Тієї ж миті дивний тріск пролунав у пам'ятнику — це трісло олов'яне серце.

Наступного ранку Міський Голова з радниками проходив по площі. Підійшовши до колони, він підняв голову вгору. «Лишенько! — вигукнув він. Наш Принц геть змарнів. І мертвий птах у нього в ногах! Треба видати Указ, що птахам забороняється вмирати тут».

Пам'ятник забрали і розплавили в печі. «Що таке? — здивувався Доглядач Печі, коли розбите олов'яне сердечко не стало плавитись. Він жбурнув його на смітник, де вже лежав мертвий Стриж.

«Спустись у місто, — казав тим часом у небі ангелу Господь, — і принеси Мені найдорогоцінніше, що знайдеш там».

Ангел знайшов на смітнику олов'яне серце і мертвого птаха. «Молодець, — похвалив його за вибір Господь. — Тепер голос Стрижика не змовкне в Саду Моєму, а Щасливий Принц славитиме Мене в Небесному Місті Любові».

Лебедина пісня короля

— Ой як гарно! — сплеснула руками Киця, побачивши на листівці стрімкі шпилі замку, що гордо скидалися в небо.

— Як би мені хотілося тут пожити!

— А чого ж, — озвався Пундик, — ставай принцесою Баварською — і, як кажуть у Німеччині, алес гуте!

— Сам ти «алес»! — образилася красуня. — Навіть помріяти як слід не даєш.

— А чого ж тут мріяти, — не здавався практичний Пундик. — Купуєш туристичну путівку, береш квиток на літак і дивуйся донесхочу. Поки приїде пожежна машина і з гір тебе зніме.

Ну, то він уже зайве бовкнув, ніякої пожежної машини там не треба. Хіба вже як зовсім втратиш голову від захоплення, бо будівля таки справді гарна — що зовні, що всередині.

Замок Нойшванштайн (назву цю вундеркінд Колібрик з німецької переклав як «Новий лебединий камінь») — найбільший шедевр «безумного» останнього короля Баварії Людвига II Віттельсбаха. Гордо піднісся він своїми баштами над озером Альпзее, біля ущелини Пеллата в Німецьких Альпах.

Дивна річ: замок придуманий і збудований у XIX столітті, а виглядає більш середньовічним, ніж справжні середньовічні споруди. Мабуть тому, що мрії про замок народилися в короля ще в дитинстві. Малий Людвиг часто бував у замку Гогеншвангау, стіни якого були розписані сценами з легенд про Лоенгрина, «лицаря з лебедем», який нібито жив у Гогеншвангау. Коли сталося перше знайомство Людвига — боязкого, вразливого, але наділеного бурхливою уявою — з оперою, це був «Лоенгрин» Вагнера.

Середньовічні сюжети так міцно засіли в голові Людвига, що вже в дорослому віці задумав він створити прекрасну казку з фантастичними палацами. Найпершим і найгарнішим з палаців-казок став Нойшванштайн, присвячений лицарю Лоенгрину. Між іншим, саме Нойшванштайн став прототипом Замку сплячої красуні в Діснейленді. Мабуть, справді має щось від казки.

Споруджували замок від 1869 по 1886 рік — до самої смерті володаря. Розташовано його у мальовничій місцині між двома озерами. Блискучий білий камінь контрастує із червоною цеглою та відбивається у блакитних водах, додаючи до повноти вражень і зелень довколишнього лісу. Чим не лебідь — білий камінь? Замок стоїть на високій і крутій скелі, підніжжя якої омиває бурхливий потік річки Пеллам. А вершину скелі укріпили, аби камінь витримав вагу цього велета з усіма його баштами й переходами. Могутні контрфорси підпирають замок з усіх боків, а де-не-де ховаються у скелясті ущелини.

Серед інтер'єрів замку вирізняються своєю принадою два зали, Тронний та Співочий, прикрашені розписами на сюжети вагнерівських опер. Співоча зала воскрешає в пам'яті легенду про Перцифаля, одного з лицарів короля Артура та батька Лоенгрина, і вражає монументальністю та стриманістю. Щоправда, перший концерт у ній відбувся аж 1969 року. Мабуть, були на те свої поважні причини.

Облаштування робочого кабінету таке ж розкішне і стримане водночас. Все письмове приладдя — з золота, слонової кістки та коштовного каміння. А символом-прикрасою служить лебідь, який стоїть у «лебединому кутку», доповнюючи красу великого панно із сценами з життя Лоенгрина. Все так, як і має бути в «лебединому замку».

Лебедині мотиви трапляються ніби випадково, на дерев'яній різьбі та оббивках і портьєрах. Це й не дивно, адже молодий король сам часто уявляв себе Лоенгрином — таким собі лицарем, та й одягався, кажуть, відповідно.

Неподалік від замку над 90-метровим проваллям погойдується довгий підвісний міст Марії, названий баварським королем на честь матері Марії, принцеси Прусської. З цієї точки відкривається краєвид на весь Нойшванштайн: строгий силует із шпичастими баштами на тлі неба. Який дуже нагадує свого власника та хрещеного батька — романтичного, молодого та амбітного відлюдника Людвига II.

Хризантема

Сперечалися Джексон і Пундик, де виник футбол. «В Англії!» — кричав меломан, розмахуючи перед носом гурмана газетними вирізками та плакатом Девіда Бекхема. «Дзуськи!» — відповідав патріотично настроєний Пундик і переконував Класного музикогравця, що ще запорізькі козаки ганяли по безкраїх дніпровських плавнях якусь подобу м'яча, змотану із ганчірок.

Диваки! Хіба сьогодні так важливо, хто придумав футбол? Головне, що його знають. Он Китай чи Японія не сперечаються, хто з них батьківщина хризантем, а просто люблять їх і розводять. І легенду таку розповідають.

...Багато століть тому правив у Китаї могутній імператор. Нічого він не боявся, крім старості. І от закликав імператор свого найстаршого лікаря й наказав зготувати зілля, яке подовжило б його молодість.

— О, повелителю, — схилився перед імператором хитрий лікар, — я міг би приготувати такий еліксир, та для нього потрібні чудесні квіти, які ростуть на сході, на далеких островах.

— Я накажу доставити їх! — скрикнув імператор.

— Річ у тім, — сумно зітхнув лікар, — що зірвати їх повинна людина з чистим серцем — тільки тоді рослина віддасть свою чудесну силу.

Замислився імператор: знав, що ні він, ні його придворні геть не годяться для цього. І вирішив тоді відправити на острови 300 юнаків і 300 дівчат. Наказав він спорядити чимало кораблів і послав їх на чолі з імператорським лікарем до далеких земель — туди, де тепер Японія.

На одному з островів знайшли вони прекрасну хризантему і не могли намилуватися нею!

— Не знаю, як для еліксиру, — вигукнув лікар, — а от серце ця квітка радує і душу молодить!

«Напевне, — міркував лікар, — імператор подумає, що я і мої супутники перші спробували еліксир, і накаже всіх нас стратити, як тільки отримає зілля». Мудрий лікар добре знав підступну вдачу імператора. І тоді всі дружно вирішили не повертатися назад. Вони лишилися на островах і заснували там нову державу. Невідомо, чи зготували вони чудесний еліксир, та що хризантема стала їхньою улюбленою квіткою, це точно...

Багато років згодом про хризантему дізналися й у Китаї, і там цю квітку стали шанувати так само, як шанували ще задовго до неї півонію. Її ім'ям навіть було названо дев'ятий місяць китайського року.

Китайці вірять, що квітка, зірвана на дев'ятий день цього місяця, чарівна і з неї можна приготувати чудесний засіб, який збереже вічну молодість!

А ще китайці готують із квітів хризантем смачний десерт, який схожий на тістечко і подобається не лише китайцям.

У Японії хризантеми користуються загальною любов'ю: їх розводять повсюдно, створюючи все нові й нові сорти. Раніше зображення хризантеми вважалося священним, і носити його на одязі могли тільки члени імператорського дому. Квітка стала державною емблемою, її зображення красувалося на національному прапорі, на монетах і на вищому японському ордені, який так і називається — орден Хризантеми. Навіть сама назва квітки — «кіку» — з японської перекладається як «сонце».

Таким символом хризантема стала в Японії давно, може, навіть ще в XII столітті — саме тоді її зображення з'явилося на клинку царюючого в ті часи мікадо (імператора). З нею ж пов'язане одне з найулюбленіших свят японців — Свято хризантеми.

До Європи хризантема потрапила в XVII столітті. У 1676 році голландець на прізвище Рееде привіз її в Англію. А в 1789 році капітан П'єр Бланшар доставив її у Францію — в Марсель.

Садівники не відразу зауважили східну красуню, адже привезені квіти зовсім не були схожі на ті чудові, розкішні сорти, які бачимо сьогодні, а більше скидалися на великі ромашки.

Та на початку XIX століття садівник з Тулузи Берне став розводити хризантеми з насіння й отримав кілька нових, гарно забарвлених квітів. Услід за ним пішли й інші, і от уже в 1850-х роках було відомо близько 300 різновидів хризантем, які відрізнялися не тільки кольором, а й формою. А ще через 50 років ця квітка стала найгарнішою та найулюбленішою з усіх зимових квіток.

Портрет живого короля

Одного дня тебе ставлять перед незаперечним фактом: ти, виявляється, член королівської родини, спадкоємець усіх титулів, палаців, манер та примх, котрими послугуються твої рідні. А потім тобі називають власне ім'я, котре ти здатен запам'ятати лише з третього разу. А саме: Принц Вільям Артур Філіп Луїс Віндзор. Зрештою, чому б нам трохи не помріяти про королівське життя! Добре чи зле бути дитиною королів, сам Вільям не знає. Він попри усі формальності та канони намагається бути самим собою. Адже він — син знаної своїми добродіяннями принцеси Діани та внук королеви Елизавети.

Їх величність мама й тато

Вільям став первістком у родині Діани Френсіс-Спенсер та Принца Чарльза і народився сонячного червневого ранку 1982 року в Англії. Через кілька тижнів його охрестили в одному із парадних залів старовинного палацу.

Хлопчик зростав спокійним, майже не плакав ночами і цим жалів свою ніжну й тендітну матусю. Він швидко засинав у неї на руках, не звертаючи уваги на фотокамери й фотоапарати, що блимали перед ним. До фотографування він уже звик.

Та багато чого він збагне пізніше, коли весь вантаж старовинного імені, обов'язки та титули постійно сидітимуть на його дитячих плечах. А поки що він, маленький та допитливий малючок, рачкує у травичці королівського саду, дивується кожній квітці та кожній комашці. Суворий батьків голос перериває дивну феєрію — адже й тут за ними стежать надокучливі папараці. Матусі Діані невтямки, чому ці дитячі пустощі так суворо тут карають і чи є в тім його, Віллі, вина? Згодом мати його сумуватиме частіше, але завжди уникатиме синових допитливих очей, віднікуючись короткою фразою: «Нічого не сталося, Віллі, все гаразд», — і міцно обійматиме його.

Він росте і бешкетує. Порпається з батьком у саду і думає, як припинити тимчасові сварки між батьками. В 11 років одержує перше церковне причастя, а на додачу — офіційний родовий титул Принца Уельського та право на володіння замком у графстві Корнуелл. Відтепер це все його! Він бував там з батьком і бачив, як гострі скелі врізаються в морську гладінь, чув, як голосять над нею чайки.

Все можуть королі

Віллі знає, що не всі діти можуть бути такими здоровими і забезпеченими, як він та Гаррі. Мати частенько брала хлопців у дитячі притулки та лікарні. Дітки там тихі, пригнічені і усенькі дні або лежать у ліжках, або сидять на інвалідних візках. Саме тут Вільям та Гаррі беруть перші уроки справжньої людяності.

А повертаючись додому, Віллі завжди ловив себе на тому, що батьки розлучаться... З-перед очей не сходили перші шпальти газет, які рясніли королівськими скандалами та інтригами. На всі синові запитання мама сердилася, а батько просто відвертався.

У 1995 році Віллі вступає в Ітон та з головою занурюється в навчання, стає членом бейсбольної команди, займається плаванням. Перед розлученням Діана сама приїхала до Вільяма і розповіла йому все. А на завершення додала: «Я люблю твого батька, як і раніше!» І запитала, як син ставитиметься до того, що його матір більше не називатимуть «Ваша величносте». Віллі не розгубився: «Мені однаково, як тебе зватимуть. Ти — моя мама». Після цього їхні стосунки стали ще міцніші. Сини частіше проводили канікули з матір'ю, аніж з батьком, каталися на водних лижах, мандрували Італією, Ніццою, іспанськими островами (Мальорка, Гібралтар), мружилися від сліпучо-білого снігу на альпійських вершинах. Услід їм тяглися шлейфи звинувачень мало не всієї монаршої родини: мовляв, мати піддає дітей безпідставному ризику, чинить нерозсудливо, не думає про наслідки. Мама Діана, тепер уже не «її величність», а самовіддана служниця обд[illegible]них, поспішає то у Південну Африку, то у Боснію — туди, де від вибухів гинуть ні в чому невинні діти. Вільям завжди читає про це у газетах із неприхованим захопленням. Та це й тривожить його. Останнього разу він три-

мав мамину теплу руку і дивився у її великі очі, які він згадуватиме лише у замкових люстерках... Ось там сиділа його мати, ось там вона комусь телефонувала, ось тут провела один із останніх днів свого життя. Як дивно мати батьків, котрі тягнуться одне до одного, але не живуть разом! А найдивніше в усьому цьому те, що воно сильно шматує дитячу душу. Зрештою, у майбутнього короля не так багато часу на роздуми — його обклали обов'язками, від яких голова іде обертом: то Гаррі допомагати, то про бабусю піклуватися, то відбувати королівські офіціози...

прощання і, наче щось передчуваючи, мовила: «Завжди слухайте свого серця, воно ніколи не зрадить вас. Чиніть так, як воно вам підказує...» Вони прощалися на два дні. А розлучилися назавжди. Той вересень розпочався для Віллі чорною порожнечею. Він не вірив у все, що сталося, навіть ідучи за гробом матері. Наступного дня по її трагічній загибелі він прокинувся дорослим. Світ не побачив його сліз, вони з'явилися лише на поминальній месі у Вестмінстерському абатстві.

Тепер Віллі — принц королівського дому Віндзорів, 21-річний парубок, за яким

одно Вільям потай зітхає по Сінді Кроуфорд. Та спробуй зізнайся їй у цьому — вмить усі знатимуть! До того ж дуже суворий моральний кодекс принца Вільяма передбачає при відвідуванні дискотек не курити, алкоголю не вживати, з дівчатами не цілуватись, увесь час бути під наглядом детективів. Для чого ж тоді на дискотеки ходити? От і будь після того принцом. Та хай йому грець, отакому королюванню!

Ще добре, що хоч уподобання свої можна самостійно вибирати. А симпатії у принца Вільяма на сьогоднішній день такі:

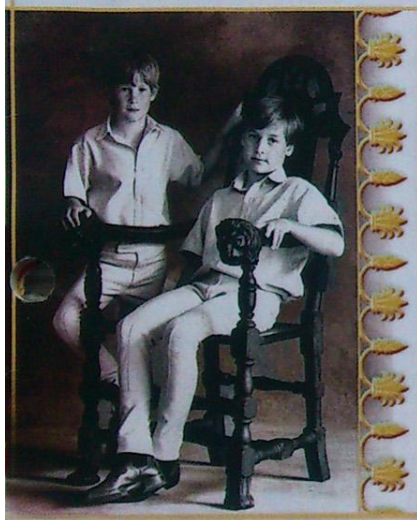

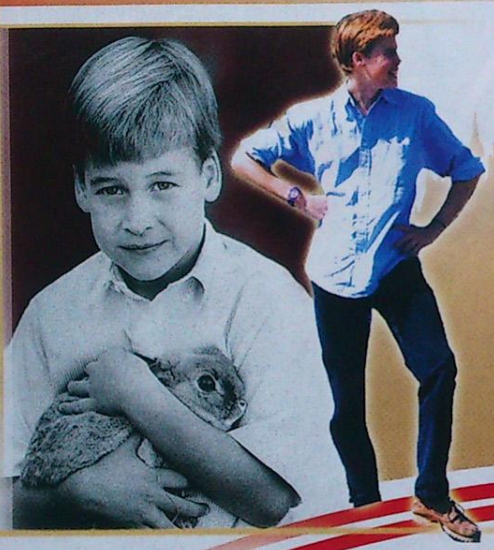

Кінець дитинства

Літо 1997 року радувало хлопців чудовою нагодою відпочити та розважитись. Вони навіть не підозрювали, чому мати запросила їх на розкішну яхту мільйонера Аль-Файєда, легко натякаючи на їхні спільні плани та називаючи Файєда не інакше, як Доді. Мабуть, знову якийсь грандіозний гуманітарний проект. Газети ж в один голос сурмили про новий роман принцеси Уельської. Віллі й Гаррі тільки сміялися з цього, адже вони знали те, чого не знали навіть затяті папараці: мати не могла собі навіть помислити про те, аби заплямувати імена власних дітей дешевим скандаликом та інтригами.

Вони гарно відпочили. Гаррі опанував водний мотоцикл, а Віллі — підводне плавання з аквалангами. Там, у Сен-Тропе, де вони відпочивали останнього разу, мати запросила знаменитих фотографів, навіть не підозрюючи, що знімки ці будуть останніми в її житті.

Хлопці повернулись до батька в Шотландію, а мати залишилась на кілька днів у Парижі. Діана давно мріяла відвідати це місто. Обійняла хлопців на

ганяються цілі гурти довгоногих шанувальниць. Він стрункий, світловолосий, схожий на матір: така сама усмішка, така сама сором'язливість, такий же погляд. Уже скінчив Ітонський королівський коледж та обрав своїм фахом історію мистецтв. Про нього невпинно щось пишуть і пишуть усі найбільші газети світу. Він — своєрідна реклама здорового способу життя: рум'яний, бадьорий, енергійний і тактовний. Вільям не втомлюється влаштовувати різні благочинні вечори й акції, шефствує над хворобливими студентами та інвалідами. І недолюблює журналістів.

Суворий закон 1701 року наклав силу обмежень на вибір нареченої для майбутнього монарха, та з плином часу вони трохи розм'якли. Тепер Віллі не заборонено одружуватися з дівчиною іншої національності, тільки щоб не була розлучена.

Якось поталанило сестричкам-модельками Тарі й Санті Палмер-Томкінсон покататися на яхті разом з Вільямом, Гаррі та принцом Чарльзом між грецькими островами. Ну то й що з того? Все

- **Улюблений колір:** темно-зелений або синій.
- **Улюблена машина:** найшвидша.
- **Улюблена тварина:** собака Віджин — друг на полюванні.
- **Страви:** макарони, шоколад, фруктовий салат, оленина, варені яйця.
- **Напої:** «Кока-кола», червоне вино.
- **Спорт:** стрільба, теніс, футбол, хокей, гребля, плавання.
- **Захоплення:** живопис.
- **Музика:** техно, англійська версія MTV.
- **Групи:** «Spice girls», «Pulp», «Oasis».

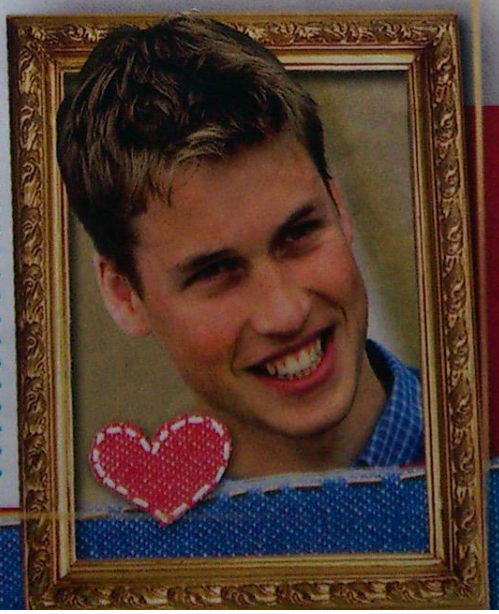

Княгиня Монако Grace Kelly

Хочеш почути казку — цікаву, майже чарівну, але без традиційного для будь-якої казки хепі-енду? Її написала... Ні, правильніше буде сказати так: її створила одна кіноактриса, яка була не тільки актрисою, а й... Втім, усе за порядком. 14 вересня 1982 року в автокатастрофі загинула княгиня Монако. Світ знав її ще як Грейс Келлі — «блондинку Хічкока», жінку, яка жила і померла ніби за спеціально написаним для неї одної сценарієм. «Боже, я не запитую тебе, чому ти забрав її в мене, але дякую за те, що ти дав її нам», — ці слова промовив на могилі дружини князь Монако Реньє III Грімальді. Сліз він приховати не намагався.

За всіма законами жанру, легенда народжується вже після смерті її героя. Але життя Грейс Келлі стало винятком із цього правила.

Вона вписала своє ім'я в історію не завдяки одруженню. І навіть не завдяки кінематографу. Вона відзначилась тим, що жила так, як сама того хотіла.

Про Грейс Патрицію Келлі відомо все. Страшенно холодна, страшенно пристрасна, до дрібниць стильна, до іскорок в очах красива. Калейдоскоп зіркових ролей... У 26 років у неї було все. Крім сім'ї, дітей і, мабуть, казки.

Казка почалась у травні 1955 року — знаменита актриса, «вулкан під снігом», Грейс Келлі з аристократичною манірністю привіталася з молодим князем Монако Реньє. Американська красуня саме завітала на Каннський кінофестиваль. А від Канн до Монако — рукою подати, всього лиш кілька десятків кілометрів...

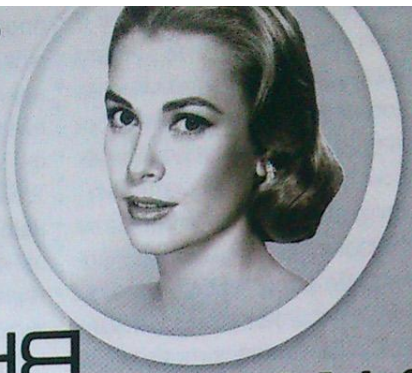

Отаке звичайне привітання... А через рік світ з подивом дізнався про одруження актриси і князя.

Логічне продовження будь-якого шлюбу — діти. Монарша пара не стала винятком, і 23 січня 1957 року на світ з'явилася принцеса Кароліна, а 14 березня 1958 року — принц Альберт. Усі були просто щасливі. Реньє обожнював свою дружину, Грейс радо займалася дітворою і на якийсь час навіть забула про Голлівуд та колег по роботі. Ідилія продовжувалась ще довго. 1 лютого 1965 року в сім'ї з'явилася третя дитина — принцеса Стефані.

Келлі привчала дітей до свободи. На жаль, згодом це відіграло сумну роль у житті сім'ї. 1978 року принцеса Кароліна проти волі батьків вийшла заміж. Із часом шлюб розпався, а дочка в усьому звинуватила матір. Стефані не бажала вчитися у школі. Коли дівчатка виросли, їх постійно порівнювали з матір'ю, і коли порівняння були не на користь Кароліни і Стефані, вони страшенно дратувалися. Відношення в сім'ї почали псуватися.

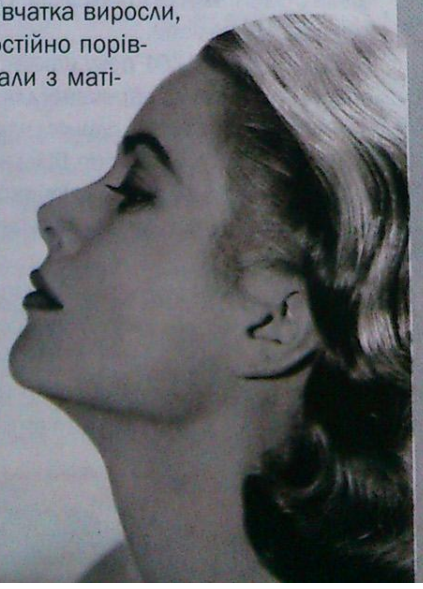

Щоб відволіктися, Грейс зайнялася благодійністю. Вона стала на чолі Червоного Хреста, інших організацій. Інколи пробувала порушити питання про своє повернення в кіно, але князь Реньє був категорично проти. Тільки в 1977 році його дружина змогла з'явитися на екрані в документальній стрічці про балетну школу при театрі ім. Кірова в Ленінграді. Келлі частіше сумувала за американським життям, писала друзям у Штати, телефонувала їм.

А 13 вересня 1982 року з Грейс стався черговий напад меланхолії, з якою вона боролася одним способом: просто сідала в машину і мчалася гірськими дорогами, на яких колись знімали «Спіймати злодія». У ці хвилини їй здавалось, що молодість повертається до неї...

Князь Реньє досі не може змиритися з трагічною смертю дружини. Спеціальним наказом він заборонив на території Монако демонстрацію всіх фільмів з участю Грейс. У 1993 році поштова служба князівства випустила марку з портретом акторки. Під нею знаходиться підпис «Принцеса Грейс». А на її могилі, щоб не порушувати традиції сім'ї Грімальді, Реньє наказав висікти: «Тут спочиває дружина князя...»

За свої 52 роки Грейс стала для свого покоління своєрідним талісманом. Взірцем. Ідеалом. Бо ніколи не зраджувала мрію і заслужила славу.

Фільмографія Грейс Келлі: **«Спекотний полудень»** (1952), **«Сільське дівчисько»** (1954, «Оскар»), **«Вище товариство»** (1955), у фільмах Хічкока **«Наберіть М для вбивства»** (1954), **«Вікно у двір»** (1954).

ПЕРШИЙ МІНІ-ЮВІЛЕЙ

Ти пам'ятаєш свій перший ювілей — 5 років? Я пам'ятаю. Стільки яскравих вражень — нічим не передати. От і фестивалю «Міні-міс» уже теж п'ять років.

Так, саме стільки часу відділяє нас від тої миті, коли в харківському Центрі мод «Європа» зібралися творчі люди, щоб створити оригінальне і яскраве свято для дітей. Ним мав стати фестиваль, на якому можна було б показати себе і в ролі моделі, і в ролі талановитої особистості. І він ним став!

Ось уже 5 років до чарівної країни «Міні-міс» з'їжджаються маленькі принцеси з усієї України. Цього року чарівні міні-феї зібралися у Дніпропетровську. Цілий тиждень дівчата з 21 міста нашої країни готували святкове шоу: репетирували, записувались у студії, знімалися на телебаченні, зустрічалися з журналістами, підбирали одяг у відомого модельєра Віктора Григор'єва і в улюбленому магазині «Антошка», знімались у фотостудії, обговорювали зачіски з перукарями, потім знову репетирували... А коли видавалися короткі хвилини відпочинку, вони, як і всі нормальні діти, гралися, танцювали — одне слово, веселилися, хто як міг!

А 31 травня і 1 червня були справжнім святом дитинства для всіх гостей фестивалю — і дітей, і дорослих. Міні-міс зразка 2003 року виблискували на сцені різними талантами. А у фойє глядачі побачили дивовижну фотовиставку Насті Гуменюк з Донецька («Міні-міс України» 1999 року), яка закликала людей бути добрішими і піклуватися одне про одного.

На площі під музику експонувалися різні дитячі саморобки, малюнки, а тим часом добрі дорослі чарівники з фірм «Фанні» та «Мушкетер» пригощали всіх учасників різними солодощами.

«Міні-міс» — дитяче свято, але й дорослі не стояли осторонь, вони стали активними учасниками дитячих забав. Організаторам — творчій агенції «Ларис» — допомагали і обласна адміністрація, і управління у справах сім'ї та молоді. А радіо «Power FM 104,0» і телекомпанія «9-й канал» заздалегідь усім розповіли про свято. Мережа магазинів «Антошка», Ювелірний дім ковальства, харківська фірма «Валлабі», підприємство «Ювелірсервіс» із Краматорська та «МакДональдс» потурбувалися про те, щоб жодна маленька учасниця не лишилася без подарунка.

Були в ці дні і кіт Васько, і кульки, і феєрверки, і особливі сюрпризи для дітей з дитячих будинків.

Та головне, що було на «Міні-міс України», — це світлі обличчя учасниць, радість і гордість в очах у батьків, доброзичлива обстановка в залі і гарний настрій у всіх гостей. Ну й, звичайно, хвилюючі миті оголошення переможців. Ось так розподілили між собою п'єдестал пошани учасниці конкурсу:

- **Аня Барикова** (10 р., Донецьк) — Міні-міс України
- **Валерія Чуденцова** (10 р., Харків) — Перша принцеса України
- **Валерія Бойко** (7 р., Суми) — Друга принцеса України
- **Світлана Аржановська** (12 р., Дніпропетровськ) — Третя принцеса України
- **Ольга Івахно** (12 р., Кіровоград) — Четверта принцеса України
- **Настя Воронцова** (11 р., Луганськ) — П'ята принцеса України
- **Настя Давидова** (11 р., Одеса) — Маленька леді України
- **Юлія Конюк** (12 р., Полтава) — Маленька актриса України
- **Наталя Істоміна** (6 р., Мелітополь) — Маленька Міс України
- **Іра Павлова** (12 р., Київ) — Юна міс України
- **Аліна Скавронська** (11 р., Кам'янець-Подільський) — Міні-модель України
- **Яна Скидан** (8 р., Запоріжжя) — Маленька красуня України
- **Валерія Тарчуткіна** (13 р., Орджонікідзе) — Маленька співачка України

Номінацій було стільки, що конкурсанток на них ледь вистачило («Міні-міс Фото», «Міні-міс Шарм», «Міні-міс Елегантність»...) А переможниці «Міні-міс України-2003» представляли і представлятимуть нашу країну на таких форумах: «Міні-міс Слов'янка-2003» (Україна, липень), «Little Miss World-2003» (Мальта, жовтень), «Little Miss Nations-2003» (Бразилія, листопад), «Cinderella» (США, серпень), «Little Miss International» (ПАР, грудень). Не знаю, як ти, а я вже за них уболіваю. Щасти вам, дівчата!

Аня Барикова (10 років, м. Донецьк), Міні-міс України-2003 ▼

▲ *Дана Черняєва (5 років, м. Донецьк), Міні-міс глядацьких симпатій України-2003*

▼ *Після фінального шоу*

Лялькові світ дорослих

Скажи, які іграшки ти любиш? Плюшевого ведмедя чи білявку Барбі? Чи, може, колекціонуєш кіндер-сюрпризи? О, сьогодні є з чого вибрати! Та все ж я певна, що більшість дівчат усе ж таки віддають перевагу лялькам. Бо скільки існує світ, стільки малий люд намагається копіювати дорослих. І ось тут повинний знайтися хтось ще менший. Кого можна колисати, одягати, годувати, чесати... Одне слово, «виховувати».

Ляльки бувають ігрові, сувенірні, обереги... Давньогрецькі міфи повідують про ляльок, які грали роль символів та божеств і яких за звичаєм спалювали на вогнищі. Були такі ляльки і в Україні, їх робили з дерева, соломи, трави, очерету, конопель, прикрашали стрічками і квітами. Як згадка про далеке минуле — нинішні обрядові ляльки. Наприклад, лялька-поліно Колодій або гілочка в жіночому вбранні, яку називають Зозулею. Робили їх з глини, тканини і дерева.

Майже всі народи мали колись простенькі ляльки-мотанки і вузлові ляльки. Це ляльки з умовним силуетом. Позначалися насамперед голова і тулуб, обличчя було без деталей або з намотаним нитками хрестом. Така лялька дозволяла дитині не прив'язуватись до лялькової міміки і приписувати їй свій настрій, емоції, вдачу. З появою ляльки з обличчям художники ввели нове правило: робити з неї збірний образ і ні в якому разі — копію когось конкретного.

Сьогодні ляльки мають дещо інше призначення. Але лялька, яка перебуває в домі, завжди уособлює його дух, є його Берегинею, що захищає, допомагає людям, створює неповторну атмосферу житла. З давніх-давен, бажаючи жінці дитини, їй дарували ляльку. Цей звичай зберігся й дотепер — у вигляді ляльки, прикріпленої до капота розцяцькованої весільної машини.

Людська любов у людській подобі

Те, що діти бавляться ляльками, нікого не дивує, все тут нормально. Та от зовсім недавно я познайомилася з дорослим чоловіком...

Знайомся — Юрко Мельничук, завідувач сектором «Тканина» Українського центру народної культури «Музей Івана Гончара». Він викладав курс вишивання у студії при музеї і мріяв про українську ляльку в народному українському строї. Адже такі ляльки існують в усьому світі, а от у нас їх чомусь немає.

Україна — держава чималенька. У своєму історичному розвитку українську націю склали різні племена, етноси, які здавна населяли ці прекрасні родючі землі — від поліських лісів до кримських степів. Український етнограф Федір Вовк на початку XX сторіччя написав книгу, в котрій визначив п'ять типів українців, які різняться зовнішнім виглядом. Тому, каже Юрій, не можливо створити просто ляльку-українку. Якийсь іноземець, може, й побачить у ній просто мешканку України, а от для нашого прискіпливого ока вона буде або киянкою, або подолянкою, або гуцулкою...

Вбрання народне в нас таке колоритне і розмаїте, що про одиничний збірний образ годі й думати. В Україні — 10 регіонів, а що кожен з них можна представити п'ятьма різними типажами, то й маємо в підсумку п'ятдесят по-різному одягнених ляльок. Уяви тільки — цілих півсотні!

Процес виготовлення ляльки ніби повторює процес народження маленької людини, тільки в мініатюрі. Слово «ЛЯЛЬКА», за висловом знаної в нашій країні художниці-скульптора іграшок пані Ядвіги Василевської з Києва, означає «Любов Явлена ЛюдсЬКА».

Пані Ядвіга, до речі, також любить ляльки. Вона сама їх виготовляє. Разом з Юрієм та колективом однодумців, опрацювавши чимало архівних фотографій кінця XIX — початку XX сторіччя, вона створила прекрасну колекцію ляльок. Поштовхом до створення такої колекції став п'ятирічний досвід роботи пана Юрка в науково-методичному центрі «Іграшка» при міністерстві освіти. За весь час, на жаль, в Україні не затверджувалось жодного зразка ля-

льок, усе якісь плюшево-пластмасові монстри, конструктори та м'які іграшки. Ляльок у народному вбранні не було зовсім. От Барбі з Кенами — хоч греблю гати, а наших, народних немає! Сьогодні робота над створенням галереї образів українських ляльок триває. Але спочатку була кропітка праця над забавками, що нагадують старі архаїчні ляльки-мотанки, виготовлені з лляних та бавовняних ниток, одягнених у вбрання різних регіонів України. Пані Ядвіга вже створила три ляльки — киянку Катерину, Наталку-полтавку та полісянку Олесю. Кожна з них надихана певною «музою». Так, Катерина — рукодільниця, Наталка — співачка, а Олеся — чарівниця, Мавка, котра добре знається на цілющих травах. Все як у людей.

Народження ляльки

Спочатку пані Ядвіга ліпить образ ляльки (голівку з шиєю, руки до ліктів та ноги до колін) із сірого скульптурного пластиліну з воском. Коли образ готовий, починає робити з них «чорнові» гіпсові форми. З них відливають «чорнові» деталі, які уже вручну полірують, доводять до бажаного вигляду. З оброблених деталей роблять «чистові» форми, і тоді можна робити відливку з міцного скульптурного гіпсу. Далі йдуть полірування, фарбування...

Кожна деталь має каркас із мідного дроту, який дає зробити гнучкий манекен. Тулуб шиють з тканини і набивають наповнювачем. На завершальній стадії розписують очі, роблять перуку із штучного волосся, приклеюють вії, виписують губи, нігті, наводять рум'янець на щоках.

Паралельно з чаклуванням над скульптурою ляльки роблять вбрання. Обдумується найхарактерніший для регіону колорит. Підшукується потрібний матеріал для деталей одягу. Пошук вимагає багато часу, бо ж не зайдеш отак у магазин і не купиш все потрібне. Коли матеріали більш-менш підібрані, час включатися у власне виготовлення одягу. На виготовлення одного костюма йде місяць або й більше. Чотири-п'ять чоловік постійно щось вишивають, тчуть, плетуть, шиють верхнє вбрання, виготовляють прикраси...

Спочатку вибирають характерний крій та оздобу спіднього вбрання — сорочки. Часто кожне село мало своє оздоблення, але не всі орнаменти годяться для вишивання сорочки. Ріст ляльки становить 50 см, а сорочка має бути довжиною 42, рукави зі вставками — 23 см. Справа копітка, адже сорочка цілком відповідає крою, стилістиці, оздобленню.

Колись по всій Україні вишивали «білим по білому», червоними, синіми, чорними нитками. Білий колір характерний для наших предків, які поклонялися Вогню та Сонцю. Ось чому українці білили хати зовні і всередині, вибілювали полотно на одяг та рушники й оздоблювали його вишивками. Вірячи в сили природи, фарбували вишивальні нитки в рослинних відварах, часто з лікувальною метою. Виварена в корі дуба вишивка мала приносити силу й міць.

Найбагатшим і найпопулярнішим був червоний колір. Його завжди вистачало в дитячій вишивці, весільному вбранні, в рушниках, тканих і вишитих, обрусах, хустках. Та надто вже виділяється червоними відтінками Полісся. Червоний колір, як найактивніший серед усіх кольорів, насичує життєвою енергією все довкола себе, захищає від зла.

Шанували українці й чорний — колір землі, багатства, достатку, урочистості. А не тільки смерті. Якщо червоний та білий кольори випромінюють, то чорний поглинає — така його властивість. Культ цього кольору зберігся на Поділлі, яке ще з дотрипільських часів було землеробським краєм.

Коли сорочка готова, до неї нанизується весь комплекс народного вбрання: поясне — плахта, обгортка, спідниця, запаски, фартух, крайка чи пояс (залежно від району); нагрудне — керсетка, горсет, камізелька, кептар; головний убір — хустка, намітка, вінок, чільце; прикраси, аксесуари. І звичайно, взуття.

Такі ляльки — завжди тільки в одиничному екземплярі. Навіть коли роблять копії, то не завжди можна знайти таку ж тканину, та й вишиття на сорочках також не хочеться копіювати. Якщо закортить побачити ці ляльки не з фото, а «вживу», то доведеться їхати до Києва, на Андріївський узвіз №26. Там у Ляльковому Домі знайдеш 17 ляльок із ниток у різних вбраннях.

У майбутньому дорослі, що бавляться ляльками, планують, окрім колекційних ексклюзивних ляльок, створити сувенірні та ігрові ляльки в народному вбранні, для яких діти зможуть шити і вишивати одяг власноруч. Просто чудово! Ось коли поменшає чужинських іграшок, з яких агресія так і пре. Бо що б не казали всезнаючі психологи, а будь-яка іграшка мала б нас навчати насамперед добра.

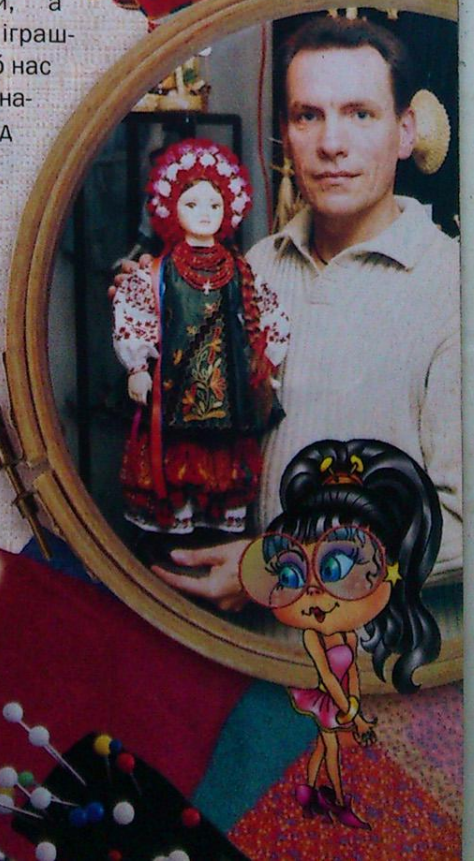

Чорно-білий кит-убивця

Хочеш — вір, а хочеш — перевір, але є в морі така звірина, перед якою й бувалий морський вовк спасувати може. Це — косатка. Вона поводиться, полює і харчується у воді точнісінько так, як сухопутний вовк на суші. Та звичайному сіроманцю, ти вже повір капітану Немо, до неї ого-го як далеко! По-перше, вовк набагато менший. Семитонна косатка цілу зграю вовчу лигне й не помітить. По-друге, вовча вдача сіра й непривітна, мов його шкура, і коли стрічаєш сіроманця на шляху, то тут принаймні все зрозуміло. Косатка ж, з одного боку — біла і гладенька, а з другого — чорна і зловісна. То вже під який настрій втрапиш.

Пальця в пащу не клади...

Косатка — найбільший у світі дельфін, єдиний представник китоподібних, що харчується м'ясом теплокровних тварин. Вона за іграшки розриває свою здобич на шматки, а об'єктом полювання косаток бувають морські леви, тюлені і навіть далекі родичі — величезні кити. Нападаючи на кита, косатка роззявляє свою пащеку, вгризається жертві в горло, кремсає велетенський язик, кусає плавці і, не дозволяючи винирнути на поверхню води по ковток свіжого повітря, топить її. Страшна картина?

Одного разу вчені стали свідками ще однієї жахливої сцени. У Тихому океані, біля берегів Каліфорнії, сімейство з дев'яти кашалотів атакувала зграя хижаків. Побачивши небезпеку, кашалоти зайняли позицію «кругової оборони»: розвернулись головами досередини, утворивши коло, а по периферії створили бар'єр із страхітливо-потужних хвостових плавців. Протриматися таким чином вдалося кілька годин, а потім...

У спостерігачів цієї кривавої бійні склалося враження, що дії косаток були тактично продуманими і заздалегідь спланованими. Нападники безперестанку атакували кашалотів і таки домоглися свого — щільне кільце оборони було прорвано. Ось тоді-то вони, мов ті вовки в отарі, заходилися винищувати жертв поодинці. Косатки стрій за строєм врізалися в оборону кашалотів, вгризалися в тіла нещасних китів, не дозволяли бідним тваринам навіть подих перевести. Кашалоти були приречені.

Морські пірати діяли чітко, злагоджено, ніби ними зверху керував хтось невидимий. Зазвичай кашалоти уникають зустрічей з косатками, просто занурюючись під воду на таку глибину, яка для косаток недоступна. Та от цього разу щось не спрацювало в рятувальному механізмі — і фінал був просто жахливий. Спочатку люди довго не могли второпати, чому кашалоти не скористалися своєю рятівною методою і не пішли на глибину. Аж поки з'ясувалося, що причиною цього стали молоді, ще «зелені» кашалоти, які не освоїли техніки глибинного занурювання. Дорослі кити залишилися на поверхні разом з молодими. Краще вже загинути, аніж товариша в біді покинути!

Погляд зблизька

Репутація в косаток така ж чорно-біла, як і їхня шкіра. Не дарма у Древньому Римі цих китів називали орками, що у перекладі означає «демони». У косаток потужне і міцне тіло, яке сягає 7-10 метрів завдовжки. Спинний плавець не має кісток. За його висотою можна легко розрізнити стать: у самців висота плавця становить два метри, а в самок він удвоє нижчий.

Кожна косатка має свою індивідуальну форму спинного плавця і білої плями на чорній спині. Це як відбитки пальців для людей. Проте найбільшої уваги у косатки заслуговує її хижа пащека, всіяна великими, твердими і дуже гострими зубами, яких може бути від 40 до 48. При зімкнутих щелепах зуби верхнього ряду щільно заходять у проміжки між нижніми зубами — ну чисті тобі піраньї! З такою пащекою кого боятися? Навпаки, боятися треба косаток, особливо всякій крупній здобичі. Людині косатка не страшна — авжеж, стане вона там за всякими двоногими полювати! Це ж скільки таких глитнеш, поки поснідаєш! Закусити краще триметровою акулою, їх у морі повно, а з сапієнсом краще поспілкуватися. Недарма ж косатки користуються славою морських інтелектуалів.

Інколи просто дивно, наскільки вправно вони виконують команди, слухаючи дресирувальників, а що вже витанцьовують, стрибають!.. Такі показові виступи не можуть відбуватися просто механічно, тут треба думати.

Приватне життя хижака

Живуть косатки зграями, точніше, сімейними спілками, в яких відбуваються всі важливі події: від народження і до смерті. Живуть косатки стільки ж, як і люди, — по 70-80 років. Часто-густо самці дотягують лише до 50 років. Нічого не вдієш, така сувора в морі доля чоловіча. Мабуть, саме через те в кожній родині панує матріархат. До речі, такого ж суспільного устрою з усіх великих ссавців дотримуються лише слони. Та на відміну від цих тварин, самці косаток усе життя залишаються зі своєю матір'ю. Часом можна зустріти зграю, у якій живуть лише самки. А коли залишається один самець, це означає, що його мати загинула.

Самки народжують своє потомство раз на 7-10 років. Новонароджені малюки мають довжину до 2,5 м! Перші кілька років дитя не відпливає від своєї мами навіть під час полювання. А тоді поступово привчається до самостійного життя в родині.

Хоч і люблять нас полякати всякими страшилками про косаток, це таки дуже комунікабельні й розумні тварини. І доволі «балакучі».

Вчені поділяють усі звуки, якими користуються косатки, на три типи. Перший тип — це тихі, дуже швидкі клацання і потріскування, які регулярно повторюються. Ними тварини послуговуються на полюваннях та для орієнтації в морських глибинах. Переважно це ультразвуки, які зовсім не чутні для людини, проте легко вловлюються родичами-косатками.

Є ще в косатки біолокатор, яким вона користується настільки віртуозно, що навіть за звуком легко відрізняє живу рибу від мертвої. Я вже мовчу про те, що розрізнити лосося від тріски їй так само легко, як твоїй мамі — «12» із співів від «2» за контрольну з геометрії. Навіть коли рибки оті будуть зовсім однакового розміру. Нам, царям природи, така чутливість і близько не снилася!

Другий тип звуків — це уривчасте посвистування, призначене виключно для спілкування одного родича з іншим. Та найбільшу увагу людини приваблюють звуки третього типу — це різке й досить голосне вищання. Його частота — близько 25 кілогерц! Для людського вуха він звучить просто нестерпно, скажімо, як посилений скрегіт ножа об тарілку. Або й ще гірше.

Кожна зграя косаток має свої позивні, свій опізнавальний сигнал, який складається десь із 10-12 окремих «слів». Деякі звуки унікальні, характерні тільки для обмеженого ряду особин. Інші можуть траплятись також в зграях, вказуючи на родинні зв'язки між «громадами». Косатки взагалі ніколи не «сваряться» між собою ні за територію, ні за здобич. У них немає конкретно поділених місць для полювання чи відпочинку. Кілька груп можуть спокійно співіснувати в одному районі. Часом вони збираються разом для забав та спілкування, так би мовити, «тусуються», а потім мирно розходяться, точніше, розпливаються в різні боки. Як не дивно, але цим створінням вдається жити без конфліктів. Та от до своїх ворогів косатки просто нещадні.

Одного разу в районі Фараллонових островів відбувся бій між двома найбільшими мешканцями морів — великою білою акулою та китом-убивцею. Цей двобій, що тривав кілька секунд, став першим поєдинком косатки з акулою, відзнятим на плівку. Косатка плила разом з малюком, коли акула мала необережність опинитися на їхньому шляху. Під час бойових дій мами маля знаходилося на безпечній відстані, але нікуди не відпливало. Мабуть, це видовище було для нього наочним уроком, як добувати їжу. За якусь мить на поверхні води появилася доросла косатка, тримаючи у своїй пащі триметрову білу акулу. Пошматувавши здобич на куски, самка покликала до себе дитя, щоб пригостити його найсмачнішим делікатесом — печінкою акули.

І так — не тільки біля Фараллонових островів. Адже косаток у Світовому океані ніде не бракує: від Канади до Антарктиди. І як знати, може, й тобі колись пощастить зустрітися з цими унікальними тваринами. Хоча б у дельфінаріумі.

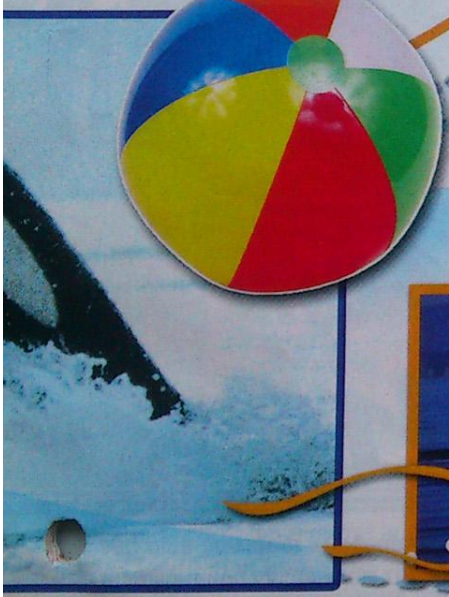

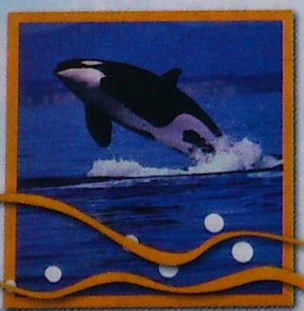

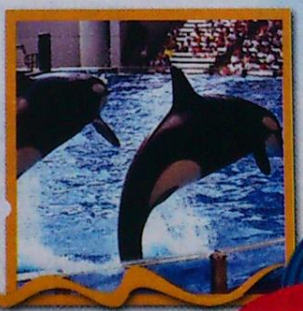

Віють вітри, віють буйні...

Хвалився якось Ковба-сан: «Он скільки в мене назв, на всі випадки життя: кіт, котик, мурчик, котисько, Ковба-санище...» Ну, я згідний, є чим коту похизуватися. Та знав би він, як люди у світі вітер називають — мовчав би зі своїм котячим іменним арсеналом і не ганьбився. Бо куди ж йому до вітру!.. Тут тобі і бриз, і ураган, і пасат, і левант, і норд, і мусон... Навіть важко перелічити.

І повільний, і швидкий...

Будь-який метеоролог скаже не задумуючись, що сила вітру в першу чергу залежить від різниці атмосферного тиску в різних областях планети, а оцінюють її за 12-ти бальною шкалою Бофорта. Звична сила вітру у спокійну погоду — 3-4 бали (7-8 м/с). А от 20-25 м/с — це вже 8-9 балів.

Така вже природа вітру, що він дме з боку високого тиску у бік низького. Чим більша різниця тисків, тим більша швидкість вітру. Долаючи гори, він охолоджується, а спускаючись схилами, після кожних 100 метрів висоти прогрівається на 1 градус. На гідрометеостанціях силу вітру визначають флюгерами з прикріпленими до них позначками сторін світу і анемометрами.

Наші предки вітер поважали. Та що поважали — обожнювали. У прямому розумінні. У давніх греків вітрами верховодив бог Еол. Мав він чотирьох синів: старший Борей завідував північним вітром, Зефір — західним, холодним, Аргест — східним, а Нот — холодним вітром пізньої осені з дощами й туманами. На Русі теж було чотири брати-вітри з ватажком Вихором.

Сухі й жаркі вітри народжуються в пустелях. Проносячись по степах суховіями, вони спалюють усе на своєму шляху. Саме від них починаються піщані бурі, що подихом гарячим нищать рослини і верхній шар родючого грунту. Та й називаються вони по-різному. Сухий і пильний хамсин дме у долинах Нілу в Єгипті. «Проклятий вітер», — бідкаються араби. У Сахарі витає шарк — подолавши Середземномор'я, він вдирається у країни Південної Європи під назвою сироко. У пустельних ділянках Афганістану породжується злий і сухий афганець, ще страшніший за нього вітер з Аравійських пустель — самум. Ось як описав його один мандрівник: «У повітрі стало нестерпно жарко. Ми укрились плащами з голови до ніг, притиснулись до землі та верблюдів, почали задихатись. Серце шалено гупало у грудях... голова боліла немилосердно... бракувало повітря, і щомиті здавалось, що настає повільна смерть через ядуху». Дме самум усього 20-30 хвилин, однак і цього цілком вистачає, щоб насипати нові бархани і засипати халупи кочівників.

Серед «злих» вітрів першість належить норд-осту. Особливо несамовитий він у районі Новоросійська. З півночі місто заховане невисокими хребтами Кавказьких гір, але взимку північні вітри проникають через перевал до теплого Чорного моря холодною лавиною на шаленій швидкості 70-80 км/год. Море вирує, вітер кидається важким камінням, пускає під укіс товарняки, згортає в трубочки металеві дахи, перекидає будівлі. Кораблі в бухті за лічені хвилини перетворюються на брили льоду.

Вітри-фени

У гірських краях живуть дивні вітри-фени. Вони бувають теплі, а бувають посушливі. Їх ще називають «пожирачами снігів». В Альпах фени дують навесні, коли на південних схилах панує високий атмосферний тиск. На північних схилах під дією теплих вологих ісландських антициклонів розвиваються виноградники, зеленіють трави, аж тут із засніжених гірських вершин з півночі вдирається гарячий вітер-фен і випалює всю рослинність. Від великої різниці тисків на схилах гір щільне гаряче повітря підіймається високо вгору. Піднявшись, воно охолоджується і пересихає. Добравшись до вершини, повітря перекочовує на північні схили і нагрівається удвічі швидше, аніж охолоджувалось дотепер. Коли фен дме взимку, він тільки те й робить, що топить на схилах сніг. Тоді настає в Альпах рання весна. Типовий такий фен для Кавказу, Карпат і Алтаю. А в скелястих горах Північної Америки його називають чинчук. Ех, як тільки не називають вітер люди! Бо ж усюди він є, вічно звідкись кудись поспішає. Куди? Та якби ж то він сам знав...

Птерудактилі в небі Америки

Прочитав колись у ранній юності твій старий знайомий професор Крапка (я тобто) роман Конан Дойля «Загублений світ», зітхнув, підпер щоку рукою і подумав: «Ех, якби і справді динозаври дожили до наших днів!» А через кілька десятків років той же професор Крапка наткнувся на повідомлення про те, що бачили динозаврів тут, там і ще он там, і здивувався: «Та невже!» З одного боку, надто вже неймовірно все це виглядає. З іншого боку, рідко яка брехня вимальовується до таких дрібничок. Я вже мовчу про те, що свідками пригоди стають не один-два чоловіки — їх набагато більше!

Дужим помахом крила

Слухай, як усе було. На початку 1976 року дивна і потворна істота відвідала долину Ріо-Гранде (штат Техас, США) і пошматувала кількох овечок на ранчо такого собі Джо Суареса. Це власник виявив після того, як серед ночі його розбудив дивний шум — сильні помахи крил над дахом. Полісмени потупцяли довкола жертв, але не знайшли нічого, що б навело на слід. Хоч би один відбиток ноги, руки чи ще чогось там! Єдине, в чому поліція була впевнена, — це у велетенських розмірах нападника. Походивши місцем злочину ще трохи для годиться, полісмени запевнили, що тварюка ота більше не повернеться і почимчикували до себе у дільницю — звіти свої складати, гарячу каву пити і чізбургерами заїдати.

Хроніки жахів

Але за кілька днів отой дивний птахозвір знову про себе нагадав. 14 січня такий собі Армандо Грімальдо сидів на задньому дворі тещиного будинку. У гості, мабуть, приїхав. Аж тут просто з неба взялася якась летюча істота, яку він охрестив «пекельною твариною», — і з неба просто на нього! Тварюка була темно-коричнева, з довгими зубами, страшними очиськами, а розмах крил — під три метри. Вона вчепилася пазурами в тіло бідного Грімальда і вже збиралася відірвати його від землі. Та дядько з латиноамериканським прізвищем був не промах і зчинив галас, на який позбігалися інші мешканці і відбили чоловіка. Потвора відступила, а Армандо забрала швидка.

Як це й буває зі скептиками, більшість техасців відмовились вірити у ці, так би мовити, побрехеньки. А поміж тим, аномаліям не було кінця.

31 січня Альверіко Гвайарде їхав на машині по дорозі поблизу Браунсвілля. Аж тут у лобове скло машини щось гримнуло. Гвайарде зупинився, вийшов з машини, і... Поруч з ним сиділа велетенська істота з довгим дзьобом та крилами, але без пір'я. Вона скакала на місці, каркала і хотіла дістатись до спантеличеного водія. Той скоренько скочив у машину і вже збирався рушити, як побачив, що істота здійнялась у небо і розчинилася у темряві. Аста ля віста!

Юні натуралістки

У черговий раз літаючий монстр нагадав про себе 24 лютого. Три вчительки їхали по хайвею в Сан-Антоніо. Їхали, цокотіли собі, як кумасі в мексиканському серіалі, аж тут одна з них помітила, як над машиною кружляє велетенська рептилія з розмахом крил метрів 5-6. А та, що звалася Патрисією Брайан, навіть розгледіла на крилах потвори суглоби зі шкірястими перетинками.

По приїзді додому вчительки подалися в бібліотеку і знайшли зображення монстра. Ним виявився птеродонт — літаючий ящір, який вимер ще 150 мільйонів років тому.

А в 1977 році Міжнародне товариство криптозоологів заявило, що ці гіганти могли вижити у високогірних районах Сьєрра-Мадре-Орієнталь (Мексика), що за 200 миль від Ріо-Гранде. Мовляв, ніхто ще до пуття не знає, що то за район, і якщо у давнину він кишів ящерами, то чому хоча б деяким з них не зберегтися до наших днів? А справді, хіба їм важко вціліти? Наука в моїй особі була б дуже вдячна за це!

Примари з далекого минулого

Я, Класний, вже напевно знаю та й іншим про це де тільки можна розповідаю: скільки існують люди, стільки поруч з ними існують привиди: великі, маленькі та не дуже. Отож, друже, про них нині й піде мова. А якщо боїшся, то краще поступись місцем тим, хто накрохмалить вуха та й мене послуха. Віра у примари така ж давня, як і людська цивілізація. Свідченням цього є найдавніші поховання кам'яного віку. Вчені знаходять скелети, притиснені важким камінням, зв'язані ременями та шнурами, аби покійники, бува, не передумали та не захотіли назад... Давні греки та римляни мають силу-силенну міфів та легенд, у яких фігурують духи померлих. Схоже й на те, що давньогрецькі примари втручалися у справи живих куди активніше, аніж сучасні.

Вавилонська примара

Перше свідчення, яке дійшло до нас про привидів, міститься в епосі про Гільгамеша — давніх вавилонських оповідках, записаних понад 2000 років до н. е. Записи на глиняних табличках повідають, як до Гільгамеша в образі прозорої людської фігури навідується дух його померлого друга. Давні ж єгиптяни вірили в існування примар із пташиною головою на ймення кху, які уособлювали душі померлих родичів. Вважали, що ці злісні духи поширюють серед людей хвороби та можуть вселятися у тварин, від чого ті казяться.

Стояла вілла в Афінах..

Примари тісно пов'язані зі старими замками чи розкішними віллами. Найдавніше повідомлення про такий будинок на території Давньої Греції належить до 1 ст. до н. е. Подейкують, що в одній вельми дорогій та розкішній віллі оселився бентежний дух. Ходив він коридорами й кімнатами та гримів залізними ланцюгами на руках і ногах. Люди, котрі відпочивали там, нашвидкуруч пакували валізи і мчали світ за очі. А один з таких курортників навіть помер від жаху.

Були й такі примари, що з'являлися, мов той Девід Копперфілд — огорнуті димом, фуркаючи. Ще й смерділи при цьому. Коли оту злощасну афінську віллу купив собі філософ Афенодор, у перший же вечір за дверима його кабінету почувся скрегіт іржавих ланцюгів. Той удав, ніби його це не стосується, і далі шкрябав свій пергамент. Звуки голоснішали, аж поки двері розлетілися навстіж і всередину зайшов привид сивоголового старигана. Фантом відчайдушно жестикулював і показував, щоб Афенодор устав і пішов за ним. Філософ і далі ігнорував примару, а дідок підповзав усе ближче, аж поки навис над філософом. Той працював, ніби нічого не трапилось. Терпець примарі увірвався, стариган вийшов у сад і від злості... розчинився у повітрі.

А філософ наступного дня зайнявся розкопками в саду — в тому місці, де зник привид старого. Як він і сподівався, там виявився скелет, закутий у кайдани! Останки перепоховали з відданням усіх почестей, і після цього на віллі запанували мир та спокій.

Брут і привид Цезаря

Історія Давнього Риму рясніє оповідками про привиди. У 4 році до Різдва Христового один із римських воєначальників Брут очолив змову з метою вбити Юлія Цезаря. 15 березня він зі своїми посіпаками заколов Цезаря кинджалами. А після кривавої події до Брута явився величезний та кошмарний привид, відрекомендувавшись як дух зловісного генія. Коли ж привид з'явився у палаті Брута в ніч напередодні битви, тому неприємно засвербіло під шкірою: привид був ознакою вірної загибелі. І точно — наступного дня Брут потерпів ганебну поразку і поквитався з життям. Згадай п'єсу Шекспіра. Хто там завітав до Брута в гості? Правильно, привид Гая Юлія Цезаря.

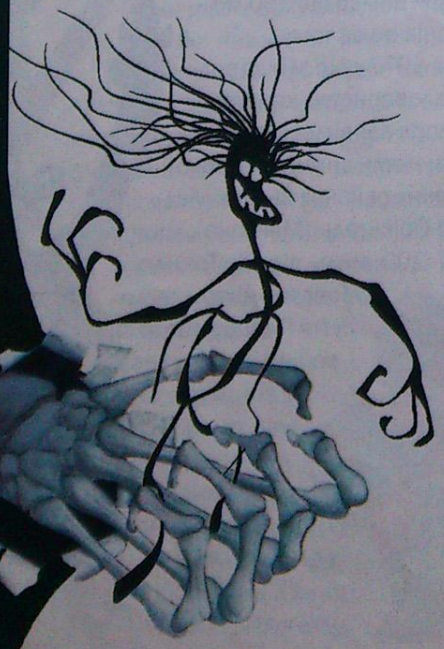

Китайська мара

Давні китайці ставилися до своїх померлих предків з величезною повагою. Навіть цілі свята організовували на їхню честь. І все це — через жахливий страх перед мерцями, яких вважали злими й небезпечними. Китайські мари являлися в тому ж одязі, який носили при житті. Однак якщо вірити розповідям очевидців, то спочатку їм передували безформні хмари, а вже потім у неї виростали ноги, руки, голова... Як у тій пісні про огірочка-чоловічка, намальованого дитячою рукою. Навіть мерехтливий серпанок навколо примарного тіла був зеленого кольору.

Як виявити привида?

Тим, хто жодного разу не бачив привида на власні очі, важко уявити собі його «зовнішність» та поведінку. Одне можу сказати напевне: вони дуже різні і непередбачувані! Одні полюбляють прозорість, інші — темні й розпливчасті. І всі вони мов живі. Та все ж є і спільні риси в їхній різноманітності. А саме:

- привиди часто носять старомодний одяг;
- вони майже завжди мовчать, навіть якщо до них говорять;
- фантоми легко розчиняються у повітрі, проходять крізь стіни, відриваються від землі;
- примари вміють раптово матеріалізуватися у зачиненому приміщенні і так само несподівано розчинятися просто у повітрі.

Дивні звичаї

Чимало люду вважає примар злими й недобрими. І з давніх-давен понавигадували силу-силенну обрядів для захисту від непроханих гостей із потойбіччя. Чимало з вигаданих ритуалів ґрунтуються на переконанні, що привид померлого поводиться точнісінько так само, як поводився померлий ще до своєї смерті. От і відганяли фантомів то вогнем, то хитромудрими пастками, а то й цілими ритуалами.

Давні римляни панічно боялися лемурів — котячоподібних мавп із довгими хвостами, котрих вважали примарами людей, що здатні на всіляку підлість. Щороку у травні римляни відзначали спеціальні свята, покликані відганяти ненависних тварин! А травневі шлюби й дотепер вважають нещасливими. Святкове відганяння лемурів зводилося до биття по величезному барабану, щоб налякати їх. Для перестрахування ще й багаття розводили — просто на могилах, — спалюючи у вогні чорні боби. Мовляв, якщо якийсь лемурисько і не злякається барабанного бою, то від смердючого бобового диму точно тікатиме до самого Мадагаскару.

Полюючи на страуса нанду, південноамериканські індіанці племені ленгуа свято вірили, що душа забитої птахи обов'язково намагатиметься потрапити назад у мертве тіло. І щоб завадити цьому поверненню, йшли на хитрий трюк: вищипували зі страуса пір'я і встеляли ним дорогу до села.

Будинок з примарами

Чимало примар витають у якомусь визначеному місці. Наприклад, у будинку, де колись мешкали живі люди. Ці неприкаяні душі роками блукали кімнатами й коридорами, потрапляючи на очі обивателям-наступникам. Вважають, що привиди із постійним місцем проживання крутяться там, де колись давно відбулись криваві або драматичні події, котрі й прив'язали душу покійника до цього місця. Однак не у всьому винні привиди. Є старі будинки, де давно не робили ремонту, тому поскрипує слабке перекриття, шарудять миші, осипається штукатурка.

А от коли вже й після ремонту неприємні звуки тривають далі, то пряма доріженька тоді тобі до екзорциста (священика, котрий виганяє духів).

Прикмет, які вказують на те, що в домі живе привид, може бути багато. Є рідкісні, майже екзотичні, які й трапляються в одному-двох місцях. А є й більш поширені, такі, як ці:

- у стіні виявляють замуровану потаємну кімнату чи нішу. Хто знає, не лежать там речі померлого або й померлий власною персоною;
- на сходах з'являються брудні сліди і при цьому чути тихі й підозрілі кроки;
- на підлозі виникає кривава пляма, яку неможливо стерти;
- клавіші фортепіано (якщо воно в тебе є, звичайно), бренькають самі по собі;
- штори у зачиненій кімнаті хилитаються, наче від вітру;
- на горищі чути дивні звуки й шарудіння;
- дідусів годинник б'є 13 разів;
- без причини розхитується абажур, а кришталеві висюльки падають на долівку.

І ще кілька зауважень на прощаннячко: як би не старались перебудувати, перелицювати своє помешкання, привиди дотримуватимуться тих маршрутів, якими вони ходили при житті. Ось чому їм так часто доводиться проходити крізь товстенні стіни чи зависати над долівкою. А нам — лякатися їхньої непроханої появи.

І ЗНОВУ, ЗНОВУ

Сказати по правді, не заздрю я нашій пані Гані. Як історику не заздрю. Бо історія, то вам не геометрія, де довів раз на тисячу років, що $a^2+b^2=c^2$, і всі дружно повірили. А чого б не повірити, коли це й так видно неозброєним оком.

В історії картина зовсім інша. Знайшли археологи піраміди, а в них — фараонів похованих. Ой як добре, тепер увесь світ буде знати, що фараони були марнославними тиранами-сатрапами, люд простий експлуатували заради власної примхи! З'ясували, що піраміди зорієнтовані точно за сторонами світу — віват нашим предкам, які володіли точними знаннями з астрономії! А якщо раптом з'ясується, що робили ці піраміди не єгиптяни і взагалі не земляни, що тоді? Чи не доведеться історію наново переписувати?

СВІЖИМ ПРОФЕСОРСЬКИМ ОКОМ

Професор математики й астрономії Кардіффського університету Чандра Вікрамасингкх вважає, що єгипетські піраміди споруди-ли ціною титанічних зусиль зовсім не для того, щоб ними стояти й милуватись, і навіть не задля практичної користі хоронити там своїх пихатих фараонів. Піраміди, на його власне переконання, повинні протистояти... астероїдній атаці з космосу.

У пустелях Північної Африки часто знаходять діаманти дивного зеленого відтінку. Ніде більше на землі таких немає! Єдино можливий шлях утворення таких камінчиків — розплавити пісок до неймовірної температури. А звідки взятися тисячоградусному пеклу, яке б отак опалило пустелю? Відповідь у містера Чандра одна: цей жар — наслідок врізання астероїда, метеорита чи комети у земну твердь. А піраміди — сховище від цього пекла. Тепер зрозуміло, для чого їм внутрішні порожнини?

Легенди свідчать, що Землю кожних 1500 років бомбардують метеорити. Історії вони не змінюють, а от клімат від цього потерпає. І треба ж було такому статися, що саме в пору найбільшого розквіту єгипетської цивілізації на єгиптян посипалося оте космічне каміння.

Вочевидь, наші зелені самоцвіти утворилися після «приземлення» астероїда вагою кілька мільйонів тонн! Від його вибуху розплавився пісок, а діамантові бризки розлетілись на сотні кілометрів. Єгиптяни, судячи з усього, знали про походження каміння і використовували його в ритуалах як обереги від космічних напастей.

А недавно в єгипетській пустелі знайшли метеоритне «бомбосховище» для простих смертних. Його пробило точне падіння метеорита, і на долівці там лежали залишки людей, котрі до останньої миті боронилися, прикриваючи голови руками. Бережіться, пророкує сьогодні Вікрамасингкх, людство наближається до періоду чергового космічного бомбардування.

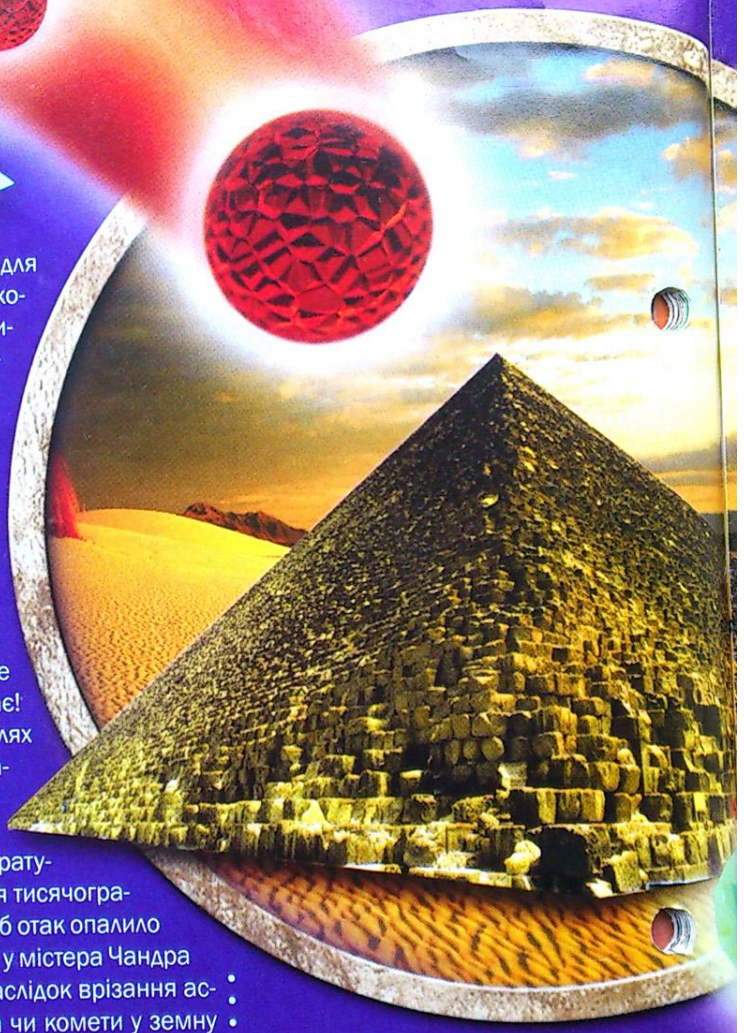

Непряме підтвердження гіпотези професора прийшло з Великобританії, де встановили, що знаменитий Стоунхендж свого часу теж правив за «метеоритне сховище». Поруч з ним виявлено зруйновані підземні укриття, дуже схожі на єгипетські.

НОВІ ЗНАХІДКИ

Неймовірно, але факт. У Китаї серед сільськогосподарських угідь, за пару кілометрів від міста Сіань, височіють кілька десятків велетенських пірамід! Китайська влада весь цей час уперто заперечувала їх існування, і тільки в 1994 році німецькому археологу Гаус-

ПІРАМІДИ!...

дорфу вдалося побувати в китайській «Долині пірамід».

Китайські піраміди було відкрито навесні 1945 року. На Далекому Сході підходить до завершення II світова війна. Кілька японських армій все ще борються в Китаї, але американці швидко придушують їх. Одного ранку пілот ВПС США Джеймс Гаусман здійнявся над горами Чин-Лінг Шан, що на південний захід від Сіаня, і... помітив гігантську піраміду! Отак просто.

Повернувшись на базу, фотографію проявили — там справді було зображено гігантську піраміду понад 300 метрів заввишки та майже 500 метрів при основі. Знімок швидко розчинився в секретних військових архівах. Та чутки про піраміду вже повним ходом хвилювали вчені уми.

ШИЛА В МІШКУ НЕ СХОВАЄШ

У 1960 році піраміди заінтригували новозеландського авіатора Брюса Кафі. Йому саме трапились на очі щоденники двох австралійських торговців, які побували у провінції Шенсі в 1912 році. У них ішлося про піраміди. 1994 року вийшла його книга «Біла піраміда», а в книзі було вміщено фотографію Гаусмана на фоні двох пірамід поблизу Сіаню. А у травні 1997 року він та його віденський друг Петер Кресс рушили в Китай — вивчати піраміди.

Насамперед невгамовні дослідники на власні очі пересвідчилися, що піраміди — то не вигадка. Спробуй не переконатися, коли перед тобою стовбичить громада понад 60 м заввишки! Та ще коли їй понад тисячу років.

ХВОЙНІ МАСКУВАННЯ

Сьогодні схили пірамід обсаджені силою-силенною швидкорослих хвойних дерев. «Мабуть, — ділиться враженнями дослідник, — у такий спосіб тут намагаються переконати непроханих зайд у тому, що насправді пірамід не існує». Та на нього і Кресса ці маскування вже ніяк не діяли. Одне лиш дивувало: чому самі китайці такі байдужі до цієї спадщини? Спитали вони про це найбільшого археолога Китаю, професора Хіа Наї. «Це робота для прийдешніх поколінь», — гордовито відповів їм Наї. Проте насторожений професорів погляд не лишав жодних сумнівів: досліджувати ці піраміди вчені просто побоюються.

Сільська місцевість довкола пірамід пустельна, хоч поруч з ними — півмільйонне місто. За кілька миль від меж міста виявили піраміду понад 80 метрів заввишки. На вершечку — характерний «кратер», який показував, що всередині піраміди є порожнина, з плином часу зруйнована ерозією. З вершини піраміди чітко проглядалися ще 17 інших. Одні стояли окремо, інші — попарно або в ряд. За 5-6 кілометрів від «міста пірамід» побачили ще одну, що формою скидалася на піраміду Сонця в мексиканському Теотіуакані.

У переважній своїй більшості китайські піраміди дуже схожі на мезоамериканських побратимів. Коли було відкрито піраміди майя в джунглях Юкатану, вони з вигляду були точнісінько такі ж, як і китайські.

Цікава деталь: увесь цей пірамідальний пейзаж створює доволі дивний настрій. Поруч із веремією пірамід у полях кілька фермерів-китайців орють землю примітивними плугами, як і їхні предки багато-багато тисяч років тому. Вони не так багато знають про ці загадкові споруди, та й не прагнуть знати. Ну стоять оті громади із скам'янілої глини, то й що? Яка з них користь!

А питань, між іншим, ой як багато! Яке призначення цих пірамід? Це гробниці китайських (чи ще якихось) імператорів, чи, може, щось більше? А чи входять вони до велетенської системи святих ліній, відомих у Китаї як «фен-шуй» («Святі шляхи Дракона»)?

Китайський археолог Вонг Шипінг вважає, що піраміди Шенсі — зразок неймовірних знань з геометрії та математики. У січні 1994 року археологи відкрили кілька пірамід неподалік річки Вей-Хо, північніше від Сіаню. Виявилося, що одну з них побудовано в геометричному центрі античного Китаю! Розрахунки, наведені археологами, довели, що похибка складає якихось кілька метрів! Хто ж будував китайські піраміди, коли про їхні фантастичні особливості ми дізнаємося тільки зараз?

Австралійські торговці, котрим поталанило бачити піраміди на початку минулого століття, цитують слова старого монаха, що жив у монастирі на монгольському кордоні. Він згадував про давні хроніки монастиря, яким понад 5000 років, де ці піраміди вже фігурували як давні. Будь-який історик легко співвіднесе цю дату з добою легендарних Давніх Імператорів. І нагадає, що всі імператори вважали себе не нащадками простих смертних батьків, а спадкоємцями Синів Неба, котрі спустилися колись на землю на своїх металевих вогненних драконах. У підсумку міфологічний ореол довкола пірамід нагадує інші ореоли довкола пірамід світу. Ці загадкові споруди завжди якимось чином пов'язані з богами, котрі зійшли на землю, принесли культуру першим людям і полетіли собі далі. Пообіцявши колись повернутись.

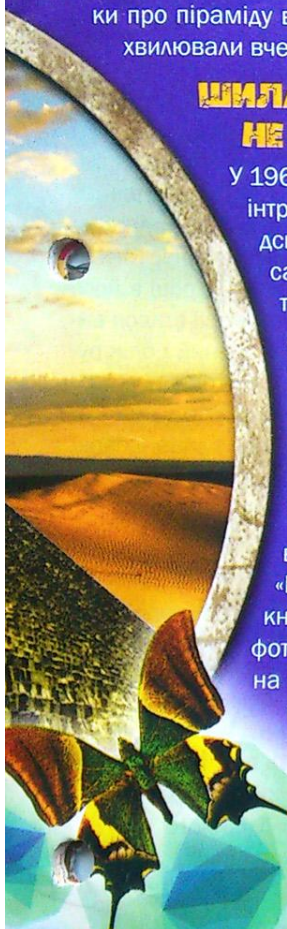

Запахи лікують

У котячому житті запахи відіграють колосальну роль. Варто мені повести носом коло Пундикового рюкзака — і я знаю, що в мене буде на обід. А зачую запах тирси — і відразу згадую цирк, куди ходив у гості до свого далекого родича — лева. Скільки часу вже збігло, а як упаду на купу свіжої тирси у Крапчиній лабораторії — і ніби з того цирку не виходив. Така сила запахів, які нам щедро дарує природа. Їх у неї безліч, і всі різні. Одні нам подобаються, інші — ні. Від одних нам весело і хороше, а інші просто наганяють нудьгу.

Люди давно помітили цю властивість запахів. Археологічні дослідження свідчать, що 5000 років тому в Месопотамії люди вміли добувати ароматні олії. Давні єгиптяни поглибили їхні знання про аромати і стали застосовувати різні поєднання запахів у медицині. Естафету аромотерапії в Єгипті перейняли давні греки та не менш давні римляни. А потім було падіння Римської імперії і повне забуття цілющої сили запахів. Знову заговорили про ароматні сили природи вже аж після походів хрестоносців у землі сарацинів.

У XIII столітті було відомо понад 120 видів ефірних олій. Їх успішно застосовували і медики, і косметологи. Перші рецепти з косметичними засобами записані на папірусах Еберса і Херста, а першим автором довідника з косметики вважається прекрасна єгипетська цариця Клеопатра.

Аромотерапія до сьогодні не втратила своєї актуальності. Багато хто надає лікувальну перевагу саме запахам, а не хімічним препаратам. Ні, звичайно, коли в людини щось серйозне, то без лікарів та медикаментів ніяк. А от для профілактики — будь ласка.

Ефірні олії — це сильний щит проти бактерій та вірусів. У заміському лісі один кубометр повітря містить 5 мікробів, у міській квартирі — 20 тисяч. А салони автомобілів ними аж кишать — 9 мільйонів мікроскопічних тварючок на один кубічний метр! Що, вражає? Отак! Твої дії? Ні, я не закликаю тебе одягнути маску чи протигаз. Можна вдатися до того, що вже відомо. Тим паче, що це не потребує якихось надзвичайних зусиль, зате вся так звана патогенна мікрофлора зійде нанівець. Уявляєш, як покращиться твоє самопочуття і настрій, якщо в кімнаті чи у класі буде приємний запах. А при постійному використанні ароматичних олійок і взагалі забудеш про безсоння, про застуду й кашель. Тільки ще не завадить знати, які запахи від чого допомагають і в яких кількостях. Щоб часом не потонути в морі привабливих запахів і не нашкодити здоров'ю.

Ні для кого не секрет, що дітворі до вподоби теплі, солодкуваті запахи. Ось чому для кращого самопочуття в дитячих кімнатах рекомендують вживати апельсинову, мандаринову, персикову або цитринову олію. А запахи ялівцю, евкаліпту, сосни та ялини нагадають свіжість і прохолоду лісів, від яких дихається легко, спокійно.

А ось і кілька аромотерапевтичних рецептів на всі випадки життя:

Для ароматизації приміщення:

- по дві краплі олії апельсина та іланг-ілангу (така квітка);
- олія цитрини (3 краплі) + олія апельсина (2 краплі) + олія ромашки (2 краплі);
- олія лаванди (2 краплі) + олія кориці (2 краплі) + олія троянди (3 краплі);

Найкраще нанести трішечки олії на клаптик вовняної тканини і протирати нею меблі. А можна крапати на глиняний посуд чи фігурки з нелакованого дерева.

А **для загоєння ран і подряпин** наносимо по краплі цитрини і ромашки на чисту марлеву серветку і прикладаємо на вражене місце.

При опіках найкраща лавандова олія. Це довів ще французький хімік Рене Маріс Гаттефос. У 1904 році в його лабораторії стався вибух, учений обпік руку. Недовго думаючи, він занурив її в банку з лавандовою оливою, і... Біль зник, опіки швидко загоїлися, навіть не залишивши рубців.

Цілющу дію мають олії чебрецю, шавлії, ромашки та розмарину. **Коли тіло обсипають гнійнички, прищі, фурункули,** то краще вдатися до олії чайного дерева. А найкращий засіб **від укусів комарів** — суміш лаванди, шавлії чи лимона (дати по крапельці кожного компоненту).

І приємно, і корисно... Одне слово — аромотерапія!

Яблучко, звідки котишся?

Як часом дрібничка все міняє! Прийшов Джексон у новій оранжевій бейсболці в супермаркет — і йому дали задарма цілий кілограм апельсинів (у компанії «Панч-Помаранч», бачте, рекламна акція!). Джомолунгма з надгризеним яблуком зайшов у салон «Apple Macintosh» — і вийшов з новою мишкою: там усім відвідувачам з яблуками (і справжніми, і намальованими) мишки комп'ютерні роздавали. А наступного тижня там буде взагалі суперакція — яблука міняти-муть на компакт-диски з комп'ютерними іграми — 1:1. І яблучна вікторина буде. Відповів правильно на десять поставлених запитань — і будь ласка, приз твій. Тож тепер я геть усе про яблука знаю!

Ніби й справді з'їв щонайменше половинку того райського яблука Пізнання...

Хто не чув про дерево Пізнання добра і зла в Едемському саду! Намовлені підступним змієм-спокусником Адам і Єва скуштували заборонений плід з нього, і... були вигнані на землю. Якби не те яблуко, жили б ми тепер вічно й безтурботно. І про всесвітнє тяжіння нічого б не знали.

А наш професор каже, що автори перших святих писань про існування яблука зовсім нічого не знали, і горезвісним плодом, напевно, був популярний у південних краях далекий зеленкуватий та гіркий родич цитрини під назвою етрог, ритуальний фрукт іудеїв. Не випадково деякі середньовічні художники на полотнах з Адамом, Євою та змієм увічнювали саме лимон.

У нас лимони з етрогами не ростуть, і довелося обходитися, чим Бог послав. А Бог послав нам яблуко! Яке освячують на Спаса, 19 серпня, разом з цілющими травами і польовими квітами. А коли після Літургії уся сім'я збирається до столу, то кожному припадає шматочок свяченого яблука. Люди вірять, що воно дає силу та здоров'я, а трави, освячені цього дня, стають особливо помічними при різних недугах.

Яблуко — воістину міфічний фрукт. Пригадай лиш «яблуко розбрату» в давньогрецькому сказанні про Паріса. Або золоті «яблука Гесперід», які Геракл добував десь аж на краю світа. А в давніх кельтів яблуко було напряму пов'язано з потойбіччям, чаклунством, таїною буття...

Назва гори Авалон, краю ельфів та фей, у перекладі з древньої ірландської мови означає «Яблунева гора». У легенді «Мандри Брана на острови Блаженних» герой подорожує до країни вічного життя. Ось почитай, як вони собі це уявляли: «І побачив він там неймовірно вродливу жінку, витесану з білого мармуру, що тримала в руках гілку яблуні, на якій виблискували яблука, вилиті з білого срібла...»

Найцікавіше, найстрашніше і водночас найпривабливіше місто планети Нью-Йорк ще називають Великим яблуком. А засновники відомої комп'ютерної компанії «Макінтош» обрали цей чудовий фрукт своїм фірмовим знаком. І суперпопулярні бітли взяли яблуко за емблему своєї грамзаписної фірми.

То чому ж яблуко таке популярне? Чому в Давній Індії та Китаї яблуневі сади вирощували ще 7000 років тому? Тому що вони прекрасні в пору свого цвітіння. Так. Тому за корисністю для організму мало який фрукт потягається з яблуком.

Яблука — це справжня скарбниця корисних речовин — вітамінів, каротину, дубильних та мінеральних речовин і мікроелементів. У яблуках сила-силенна вітамінів Е, А і С, які допомагають організму уникнути утворення пухлин. Є ще такий вітамін Р, так-от, досить з'їсти одне-два яблука в день — і матимеш добову норму цього вітаміну. Крім того, яблука покращують обмін речовин в організмі, виводять шлаки й залишки холестерину. А тим, хто страждає від зайвої ваги, рекомендують розвантажувальні «яблучні дієти». Калій, якого не бракує в яблуках, підтримує діяльність серця і регулює кислотно-лужне середовище організму. Особливо корисно з'їдати яблуко перед сном: і спиться краще, і живіт зранку не докучає.

Найбагатші на вітамін С — яблука паперівки, аж 22,4%. А от в антонівці вже 14,3% цього вітаміну. Та байдуже, яке ти яблуко вибереш, однаково всі вони смачні, приємні і корисні. Ой, щось мене вже під грудьми засмоктало! І яблука в магазин нести перехотілося. Краще я їх сам з'їм. А в іграшки комп'ютерні й у Колібрика награюся!

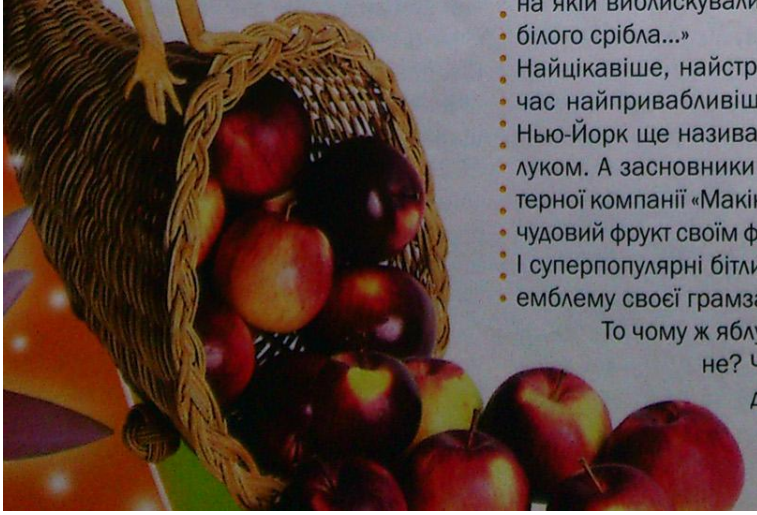

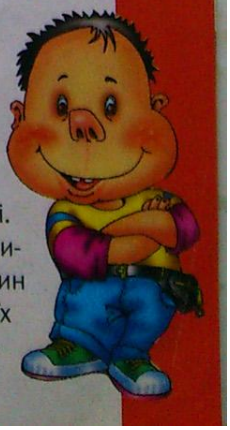

Автомобіль президентського класу

Ну скажіть, що може бути краще від міста, названого на твою честь, — мовила Киця, на мить відірвавшись від похідного вогнища, і розбурхана уява Класних героїв починала малювати їм мегаполіс Джомолунгму з височенними хмарочосами, неосяжними площами і добрим десятком стадіонів та палаців спорту. Велетенське місто зміняв затишний районний центр Ковбасанськ, де всі без винятку власники котів звільнялися від будь-яких податків і мали силу-силенну соціальних пільг. Далі уява приводила до футуристичного селища міського типу Колібринська — з будинками, оснащеними за останнім словом техніки, самоприбиральними тротуарами та вулицями, названими на честь видатних шахістів світу. За кілька секунд фантазування від Колібринська знаходився столичний Кицеград, у якому немає жодної пари однакових будинків — ані за формою, ані за кольором, а всі центральні події проводяться в Палаці кохання ім. Киці, збудованому у формі сердечка. А непоказний двоповерховий Пундиквіль не має собі рівних за кількістю кафе й закусочних, на які натикаєшся через кожних два метри...

— Мабуть, нічого, — погодився Пундик. Та трохи помовчавши, додав: — Хіба що крім машини, названої на твою честь... Щойно він це сказав, як усі дружно пирснули, уявивши собі округлих обрисів позашляховик апетитного жовтого кольору, з двокубовим багажником-холодильником і справжнісіньким бубликом на місці керма.

— Смійтеся, смійтеся, — дувся гурман, підкидаючи у вогнище хмизу. — Побачу, як ви будете сміятися, коли я виросту, вивчусь, стану президентом...

— Овочевої крамниці? — хитро поцікавилася Киця.

— Країни, — не моргнувши оком, відбив напад Пундик. — Як Авраам Лінкольн. А коли піду на пенсію, тоді назвуть на мою честь найдовший у світі лімузин...

Вдячні нащадки і вередливі покупці

Що ж, я з Пундиком згідний: дуже приємно, коли на твою честь називають машину. Президент Лінкольн теж, мабуть, був би розчулений до сліз, якби дожив до 1920 року, коли в Детройті було закладено завод, названий на честь знаменитого американського президента, і розпочалося серійне виробництво автомобілів «Лінкольн».

Машина та, як і годиться автомобілю з такою назвою, була солідна. Зовнішність мала традиційну, мабуть, теж для солідності. Однак вередливий покупець не став вникати в тонкощі духовного світу автовиробника і нагло вимагав чогось новаторського, аж ніяк не поспішаючи налітати на виставлені рядочком новенькі «Лінкольни». Йому, бачте, більше до смаку були обриси «Фордів» з «Кадиллаками»...

Через оту незрозумілу затятість своїх потенційних покупців марка «Лінкольн» узагалі мало з торбою по світу не поїхала: тільки влітку 1921 року компанія щомісяця втрачала по 100 тисяч доларів! І сьогодні це чималі гроші, а як на тодішні часи, то взагалі шалені збитки! Не знати, чим усе це скінчилося б, якби вчасно не нагодився добрий і грошовитий дядечко Генрі Форд — власник однойменного автовелета. Він саме шукав годящу по ціні автофірму для свого сина Едселя. Аж бачить — тут якраз «Lincoln Motor Company» при смерті, ледь дихає. «Нічого, — подумав містер Форд, прицінюючись до напівживої компанії, — підрихтую, гайки позатягую, грошенят трохи інвестую... Очухається помаленьку, буде жити — ще й прибуток солідний даватиме». Подумав він так — і купив автофірму синочкові. Сталася ця рятівна для марки «Лінкольн» подія в 1922 році.

По правді кажучи, Генрі Форд давно вже цікавився «Лінкольном». Причиною такого зацікавлення було його бажання випускати машини відразу у двох цінових категоріях: недорогі й доступні автомобілі та розкішні, ексклюзивні моделі для можновладців, для тих, кому сідати за кермо простої машини не дозволяли власна пиха, суспільне положення і неосяжний розмір гаманця.

Син Генрі Форда Едсель був знавцем вишуканих забаганок. Тож прибравши собі до рук компанію «Лінкольн», він зробив чимало доброго для неї.

Едсель Форд зробив «Лінкольн» виканішим та елегантнішим, що дозволило стати «Лінкольну» однією з провідних автомобільних компаній світу. Він же першим серед автомобілебудівників випустив каталог своїх виробів (зазвичай кузови машин замовляли у спеціальних ательє і не випускали серійно). Співпраця з відомими кузовними майстернями допомогла ще більше покращити зовнішній вигляд «Лінкольна». На 1925-й рік найдорожчий автомобіль «Лінкольн» коштував 7200 доларів — справді королівська сума в 1920-х. Та попит на машини був, то чого б і не заломити ціну!

Однак елегантність і розкіш не були основними козирями «Лінкольна». Відмінна якість і потужний двигун зробили його улюбленою машиною і копів, і, звичайно, гангстерів.

◄ *Lincoln Continental Concept*

«Лінкольн» сьогодні

Почавшись у 1920-х роках, історія цієї марки легко подолала бар'єри з позначками «1930-і», «1940-і», «1950-і»... І благополучно пригальмувала біля поки що кінцевої позначки «2000-і».

За останній час компанія «Ford» зібрала під своїм крилом сильну групу виробників, які спеціалізуються на машинах вищих класів (так звана «Premier Automotive Group»). Однак куди не крутни, всі ці виробники («Aston Martin», «Jaguar», «Land Rover», «Volvo») — іноземці, хоч би один тобі американець! А як же тоді бути з власним люкс-підрозділом «Lincoln»? Ще ж не так давно його продукція була одним з головних символів «американської розкоші», а тепер...

Одне слово, поступово «Лінкольн» втрачав позиції законодавця моди в галузі дизайну, хоч у цілому продавались машини непогано.

Lincoln Blackwood ▼

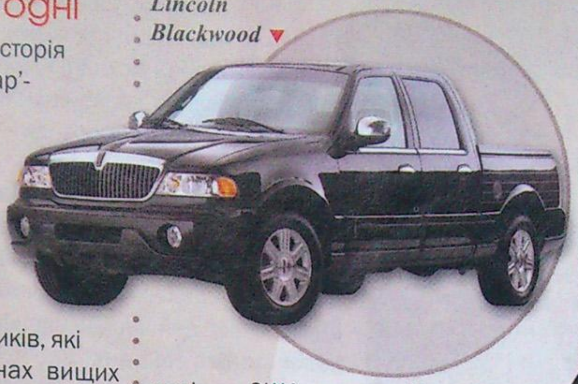

Lincoln Navicross Concept ▼

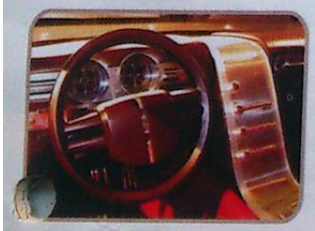

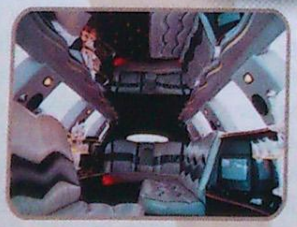

Компанія стабільно посідала другу (після «Кадиллака») сходинку на п'єдесталі виробників розкішних автомобілів, а в 1998 році навіть була лідером. Та прийшов 1999 рік, а з ним і марка «Лексус», яка захопила лідерство з продажу машин класу «люкс» у Сполучених Штатах. А через рік і «Мерседес» обігнав... Ось тут і стало у пригоді відділення під назвою «Lincoln Mercury», у надрах якого зародився концепт МК-9. Його автор — Джері Мак-Говерн, дизайн-директор відділення, який устиг колись попрацювати і на «Land Rover». Його прискіпливе око не пройшло повз той факт, що за п'ять років (від 1994 по 1999) число мільйонерів у США зросло більш як удвоє. Їхні мільйонерські лави ширилися зі швидкістю, яка майже у двадцять разів випереджала темпи приросту населення країни. «Ну що ж, — думав він, беручись за створення купе люкс-класу «Lincoln MK-9», — от ви у нас і купуватимете нову машину. Найцікавіше тільки починається...» Починається воно чи ні — то вже покаже час. Та що зараз можна сказати з цілковитою впевненістю, так це те, що машини марки «Лінкольн» популярні у всьому світі. Тож нинішній логотип компанії — стилізована картушка компаса зі стрілками, що вказують на чотири сторони світу, — видається цілком слушним.

Lincoln MK-9 Concept ▼

НОВИНИ НА КОЛЕСАХ

Тато — «Bugatti», мама — «Lamborghini»...

«Чиї то фари?» — «Мамині!» — «А бампер?» — «Татів!» Ім'я цього автомалючка — «Audi», прізвище — «Rosemeyer», рік народження — 2000-й. Та час іде, і скоро «Audi Rosemayer» сам стане батечком нового спортивного «Audi RSR». Дитятко матиме максимальну швидкість 300 км/год і коштуватиме 150000 євро.

Відносно й популярно

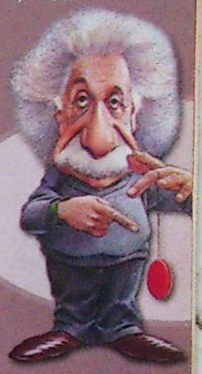

Якось дорогою на лекцію Ейнштейн почув від водія, що той так часто чув його лекції, що й сам би прочитав. Учений запропонував помінятися ролями. Водій успішно прочитав лекцію, а коли до нього звернулися з якимось запитанням, не розгубився і сказав: «На таке просте питання відповість навіть мій шофер!» І «шофер» відповів.

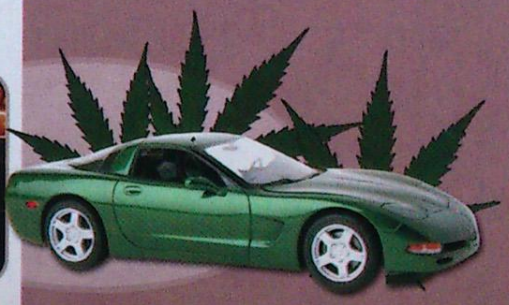

Коноплемобіль

Скоро американськими хайвеями їздитимуть автомобілі з коноплі. Якщо точніше — з особливого конопляного матеріалу — конопластику. Він дуже екологічний а, отже, найперспективніший на даний момент. Радійте, зелені!

Пригоди пана Хонди

У повоєнну скруту власники «Хонди» Хонда і Фудзікава попросили кредит у банку. Щоб роздобрити банкірів, улаштували їм банкет, і самі весь час частували гостей анекдотами. А наступного дня, подавшись по гроші, отримали відповідь: «Банк не може довіряти фірмі, якою керують два клоуни».

Статуя Зевса

Стояло у північно-західній частині Давньої Греції місто Олімпія, слава про яке гриміла далеко за межами країни. За легендою, саме тут Зевс подолав свого батька — кровожерливого й підступного Кроноса, який мав дурну звичку пожирати своїх дітей. Оракул, бачте, напророкував йому загибель від руки сина, і він так перестраховувався.

На честь цієї перемоги були засновані Олімпійські ігри (776 р. до н. е). А в 456 р. до н. е. в Олімпії архітектор Лібон спорудив храм Зевса.

Головною окрасою храму стала статуя бога заввишки 12 м 40 см, яку виготовив скульптор Фідій. Історик Страбон писав про статую: «Хоча і сам храм дуже великий, скульптора все одно критикують за те, що він не врахував реального співвідношення пропорцій статуї до храму. Він посадив Зевса на трон, а голова його майже впиралася у стелю, так щоб у нас складалося враження, що Зевс зведеться та упреться головою в дах храму».

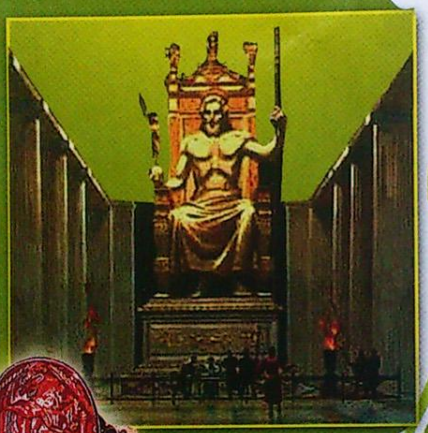

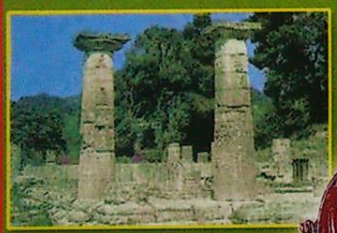

▲ *Руїни храму Зевса сьогодні. Колись споруду оточували 34 колони, кожна з яких завтовшки понад 2 м. Дах храму був укритий мармуровими пластинами.*

◄ *Римська каблучка з коштовним каменем карнеліаном, на якому вирізьблено зображення статуї Зевса.*

На дерев'яну основу фігури Зевса бронзовими і сталевими гвіздками та гачками кріпили пластини. Обличчя, руки та інші оголені частини тіла вкривали слоновою кісткою, волосся й бороду, вінок, плащ та сандалії — золотом. Очі були з коштовного каміння. Трон був зроблений, згідно з одними джерелами — з кедра, згідно з іншими — з чорного дерева і теж укритий золотом та слоновою кісткою.

Після заборони в 391 році імператором Феодосієм Олімпійських ігор храм було закрито. А статую ще до того перевезли в Константинополь, де вона й простояла до 462 року, аж поки її не знищила пожежа.

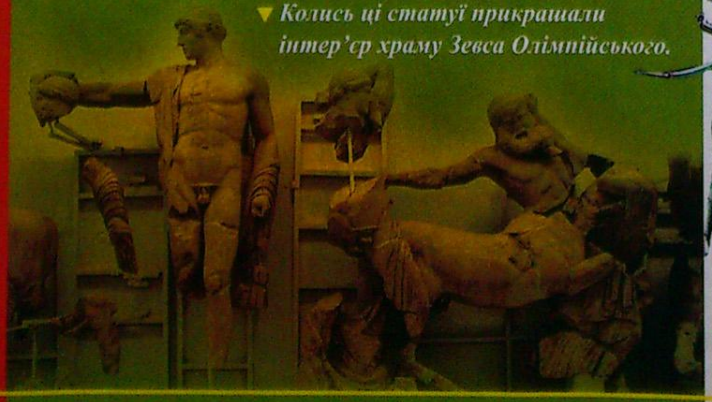

▼ *Колись ці статуї прикрашали інтер'єр храму Зевса Олімпійського.*

Життя цикади у картинках

Багато кому з нас вдається на власні очі побачити, як потворна мохната гусінь перетворюється на красеня-метелика? Або молочно-білий борозняк — на хруща. Або німфа — на цикаду?

Ці кузьки цікаві тим, що співають найголосніше з усіх комах. І живуть теж найдовше. Окремі види мають 17-річний життєвий цикл. Тож нічого дивного, що за цей час цикада кілька разів змінює свій вид. Спочатку — личинка, потім — німфа (личинка старшого віку), а після того — доросла цикада. Майже все своє життя цикада проводить під землею, щоб потім вийти на поверхню, проспівати свою пісню і... померти. Життя в обличчі двокрилої співачки дуже коротке — місяць.

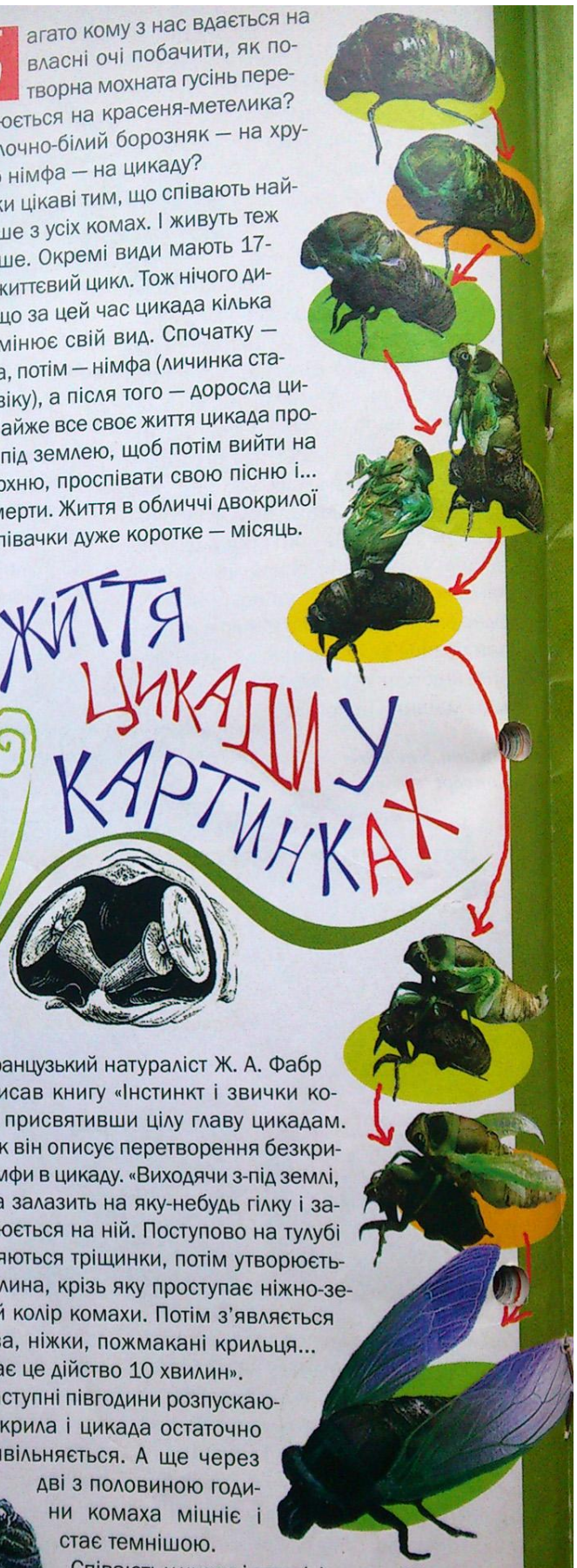

Французький натураліст Ж. А. Фабр написав книгу «Інстинкт і звички комах», присвятивши цілу главу цикадам. Ось як він описує перетворення безкрилої німфи в цикаду. «Виходячи з-під землі, німфа залазить на яку-небудь гілку і закріплюється на ній. Поступово на тулубі з'являються тріщинки, потім утворюється щілина, крізь яку проступає ніжно-зелений колір комахи. Потім з'являється голова, ніжки, пожмакані крильця... Триває це дійство 10 хвилин».

За наступні півгодини розпускаються крила і цикада остаточно вивільняється. А ще через дві з половиною години комаха міцніє і стає темнішою.

Співають у цикад і самці, і самки. Щоправда, самці голосистіші. Вони співають так, що глушать навіть поїзди. Як же це їм вдається? Виявляється, що у пригоді їм стають спеціальні органи — цимбали, — розташовані на черевці і вібруючі під дією особливих м'язів.

Свою розповідь про звичайну цикаду Фабр закінчує так: «Чотири роки важкої підземної праці та один місяць веселого життя під сонечком — ось доля цикади. Тож не дорікатимемо їй за надто безтурботний спів».

Статуя Зевса

Стояло у північно-західній частині Давньої Греції місто Олімпія, слава про яке гриміла далеко за межами країни. За легендою, саме тут Зевс подолав свого батька — кровожерливого й підступного Кроноса, який мав дурну звичку пожирати своїх дітей. Оракул, бачте, напророкував йому загибель від руки сина, і він так перестраховувався.

На честь цієї перемоги були засновані Олімпійські ігри (776 р. до н. е). А в 456 р. до н. е. в Олімпії архітектор Лібон спорудив храм Зевса.

Головною окрасою храму стала статуя бога заввишки 12 м 40 см, яку виготовив скульптор Фідій. Історик Страбон писав про статую: «Хоча і сам храм дуже великий, скульптора все одно критикують за те, що він не врахував реального співвідношення пропорцій статуї до храму. Він посадив Зевса на трон, а голова його майже впиралася у стелю, так щоб у нас складалося враження, що Зевс зведеться та упреться головою в дах храму».

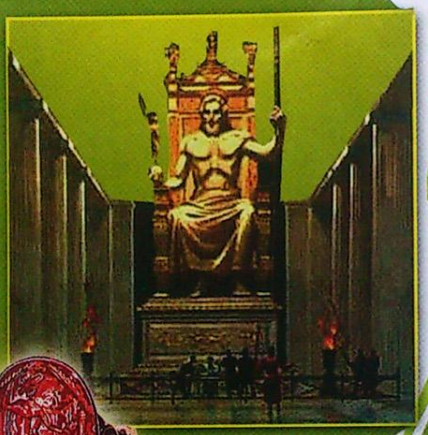

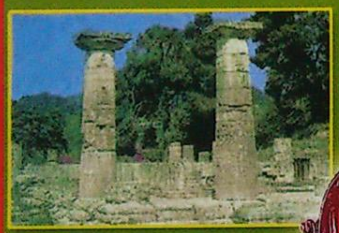

▲ *Руїни храму Зевса сьогодні. Колись споруду оточували 34 колони, кожна з яких завтовшки понад 2 м. Дах храму був укритий мармуровими пластинами.*

◄ *Римська каблучка з коштовним каменем карнеліаном, на якому вирізьблено зображення статуї Зевса.*

На дерев'яну основу фігури Зевса бронзовими і сталевими гвіздками та гачками кріпили пластини. Обличчя, руки та інші оголені частини тіла вкривали слоновою кісткою, волосся й бороду, вінок, плащ та сандалії — золотом. Очі були з коштовного каміння. Трон був зроблений, згідно з одними джерелами — з кедра, згідно з іншими — з чорного дерева і теж укритий золотом та слоновою кісткою.

Після заборони в 391 році імператором Феодосієм Олімпійських ігор храм було закрито. А статую ще до того перевезли в Константинополь, де вона й простояла до 462 року, аж поки її не знищила пожежа.

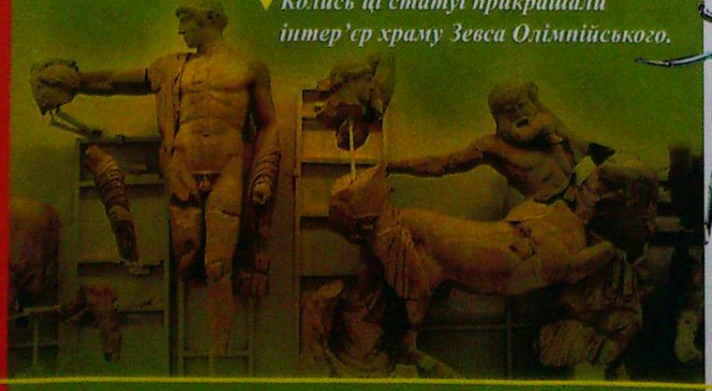

▼ *Колись ці статуї прикрашали інтер'єр храму Зевса Олімпійського.*

Життя цикади у картинках

Багато кому з нас вдається на власні очі побачити, як потворна мохната гусінь перетворюється на красеня-метелика? Або молочно-білий борозняк — на хруща. Або німфа — на цикаду?

Ці кузьки цікаві тим, що співають найголосніше з усіх комах. І живуть теж найдовше. Окремі види мають 17-річний життєвий цикл. Тож нічого дивного, що за цей час цикада кілька разів змінює свій вид. Спочатку — личинка, потім — німфа (личинка старшого віку), а після того — доросла цикада. Майже все своє життя цикада проводить під землею, щоб потім вийти на поверхню, проспівати свою пісню і... померти. Життя в обличчі двокрилої співачки дуже коротке — місяць.

Французький натураліст Ж. А. Фабр написав книгу «Інстинкт і звички комах», присвятивши цілу главу цикадам. Ось як він описує перетворення безкрилої німфи в цикаду. «Виходячи з-під землі, німфа залазить на яку-небудь гілку і закріплюється на ній. Поступово на тулубі з'являються тріщинки, потім утворюється щілина, крізь яку проступає ніжно-зелений колір комахи. Потім з'являється голова, ніжки, пожмакані крильця... Триває це дійство 10 хвилин».

За наступні півгодини розпускаються крила і цикада остаточно вивільняється. А ще через дві з половиною години комаха міцніє і стає темнішою.

Співають у цикад і самці, і самки. Щоправда, самці голосистіші. Вони співають так, що глушать навіть поїзди. Як же це їм вдається? Виявляється, що у пригоді їм стають спеціальні органи — цимбали, — розташовані на черевці і вібруючі під дією особливих м'язів.

Свою розповідь про звичайну цикаду Фабр закінчує так: «Чотири роки важкої підземної праці та один місяць веселого життя під сонечком — ось доля цикади. Тож не дорікатимемо їй за надто безтурботний спів».

Американський мільйонер купує в Шотландії замок і цікавиться у дворецького:
— А скажіть мені, сер, чи є у цьому замку привиди?..
— От уже не знаю. За вісімсот років, які я тут живу, ще не бачив жодного.

Телеграма Шерлоку Холмсу і д-ру Ватсону: «Ваше прохання про підмогу отримав. Вечірнім потягом прибуваю до Баскервіль-Холлу». І підпис: «Герасим».

Слуга звертається до лорда:
— Сер, мені здається, що в кухні пожежа.
Власник дому повагом відклав убік газету «Таймс», яку саме читав, і став відчитувати лакея:
— Робінсе, скільки разів вам нагадувати, що не я, а моя дружина займається кухонним господарством!

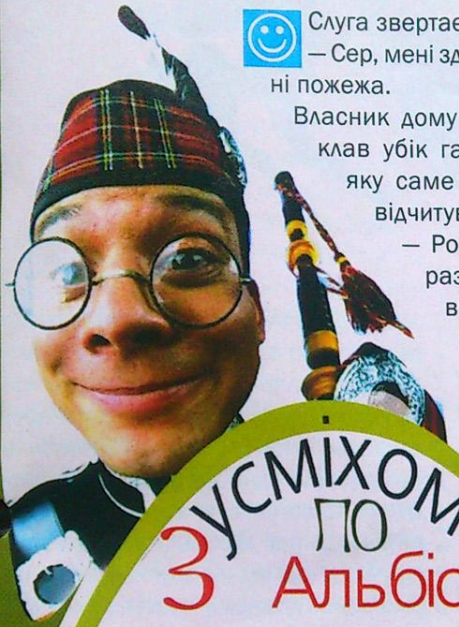

З усміхом по Альбіону

Два джентльмени, клубні завсідники, збираються зіграти партію. Їм приносять колоду карт. Один джентльмен бере колоду в руку, зважує і, скривившись, каже:
— Тут не вистачає однієї карти.
Другий і собі прикинув колоду на долоні:
— Точно! Вісімки пік.

До кімнати англійського лорда, що читає вечірню газету, входить слуга:
— Сер, вибачте, що потурбував вас, але до нашого замку заліз злодій.
— Чудово! — відірвався на хвильку від газети лорд. — Приготуйте, будь ласка, мою рушницю і мисливський костюм. Мабуть, той, що у клітинку.

Дружина говорить чоловіку:
— Хочу всиновити маленьку англійську дитину.
— Навіщо? — дивується той.
— Коли вона почне говорити, буду вчитися у неї англійської мови.

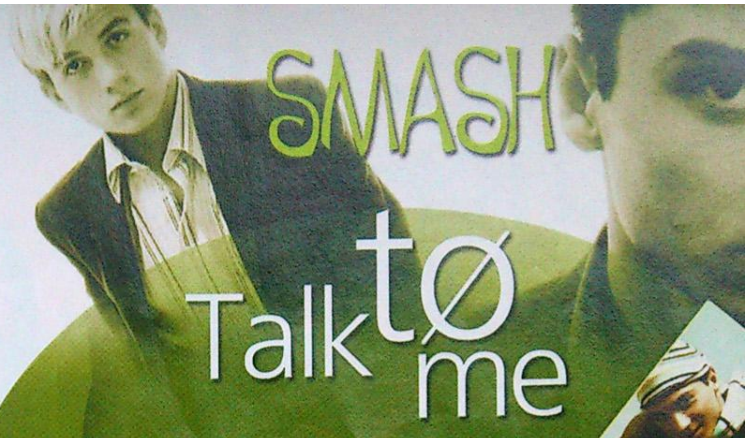

SMASH

Talk to me

Every night I hear you cry
Don't you wanna tell me why
I'm afraid the way cannot without you
Maybe I misunderstand
But when I reach and touch your hand
I can't feel you anymore
You seem a million miles away from me tonight
Baby but I'm right beside you

Chorus:
Talk to me
That's what my love is here for
Can't stand to see
Those tears in your eyes
I'll do anything it takes to make it right
Baby
Talk to me
Even if it's just to say good-bye

Wherever so hard to say
Whatever makes you turn away
Can't be any words that I imagine
You gotta tell me what you need from me
To hold you close or set you free
Cause I just wanna see your smile again
But I can't help you if you keep me in the dark
Open up your breaking heart and

Chorus

I don't know how to ease the pain you're going through
Baby, tell me what to do

Chorus

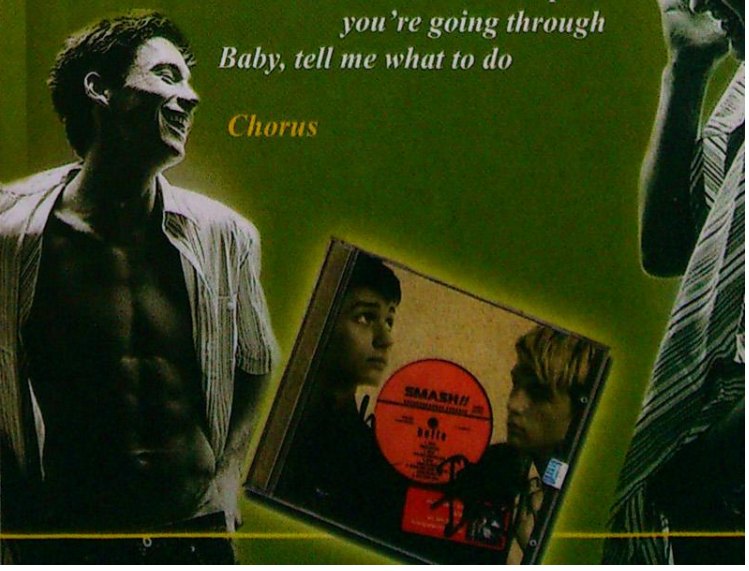

Королева спорту

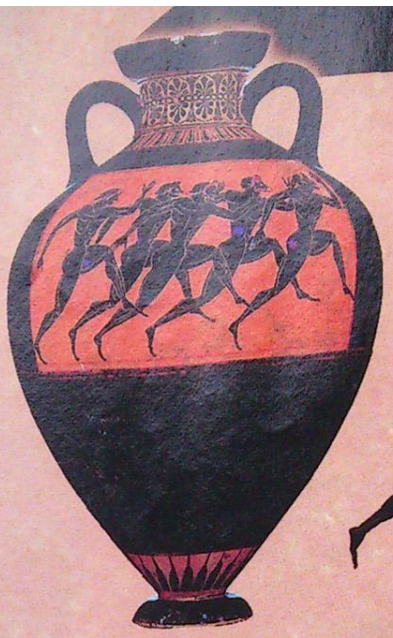

За що я поважаю давніх греків, так це за їхній спосіб життя. Жили собі, не тужили, філософією займалися, математику розвивали, не цурались астрономії, музики, поезії, історії. А що всі вони були переконані в тому, що все в людині має бути досконале, у тому числі й дух, то й спортом неабияк займалися. От візьми хоча б Сократа. Мало того, що лишив слід у філософії, так він ще й олімпійським чемпіоном з кулачних боїв був! А самі Олімпійські ігри де зародилися?

Сучасним грекам теж пальця в рот не клади. Змогла ж футбольна збірна цієї далеко нефутбольної країни обіграти, та ще й на виїзді, команду Іспанії. А на додачу ще й у збірної України перемогла, щоправда, вже вдома. Якби дожили Сократ із Піфагором до наших днів, грецьким футболістам не соромно було б дивитися їм в очі! Ось, мовляв, як ми примножуємо славу спортивну.

Та то все лірика, бо сьогоднішня моя розповідь зовсім не про футбол буде. Сьогодні в центрі мого Класного репортажу — легка атлетика, королева спорту власною персоною. Зустрічай!

Від стадій до спорту

Археологічні знахідки — вази, медальйони, монети, скульптури — допомагають нам уявити, як давні греки й римляни проводили змагання, які ми сьогодні називаємо легкоатлетичними. Так історично склалося, що всі фізичні вправи у давнину називали атлетикою. А поділяли її на легку і важку. До легкої тоді відносили біг, стрибки, метання, стрільбу з лука, плавання та інші вправи, що розвивали вправність, витривалість і навіть кмітливість. А все, що розвивало силу, звісно, залишалося «важким». Сьогодні цей поділ досить умовний. Бо ж метання молота чи ядра з дуже великою натяжкою можна назвати легенькою вправою.

Найдавнішим видом змагань атлетів є біг, з цього приводу вже давно ніхто ні з ким не сперечається. Історія навіть зберегла нам ім'я першого олімпійського чемпіона стародавньої Греції. Ним в Олімпії у 776 р. до н. е. став кухар Коройбос, житель міста Еліди. Він переміг у бігу на одну стадію (одна стадія — це близько 192 м). Від цього слова й походить назва стадіону. А найвідомішим стародавнім атлетом вважається Леонідас із Радоса — він аж 12 разів приміряв лавровий вінок.

Хорошими атлетами були і наші козаки. На Січі не раз проводили змагання, які можна було б назвати легкоатлетичними. Переможці тих баталій легко б конкурували з сучасними чемпіонами та рекордсменами, наприклад, у штовханні ядра чи метанні списа. Це навіть у мультсеріалі про козаків видно. Але є ще простір для історичних пошуків. Підростеш — приєднуйся! Якщо добре попрацювати, то й дисертацію написати можна. І стати науковцем з чималим багажем знань.

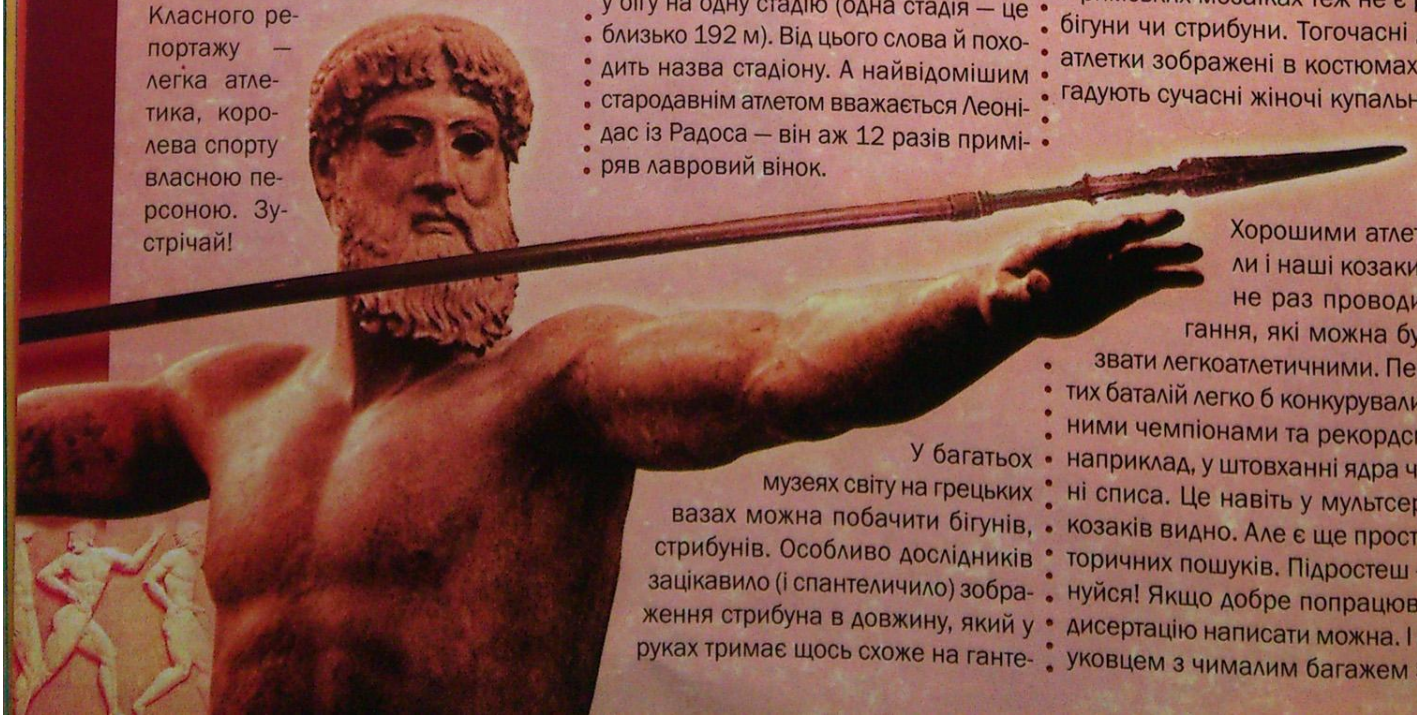

У багатьох музеях світу на грецьких вазах можна побачити бігунів, стрибунів. Особливо дослідників зацікавило (і спантеличило) зображення стрибуна в довжину, який у руках тримає щось схоже на гантелі. Зробили висновок, що такі кам'яні забавки (по 1,5 кг і більше) допомагали краще направляти розмах рук і точніше приземлятися. У літописах збереглися дані й про те, що коли в атлета після стрибка одна нога була попереду другої, то спроба не зараховувалася. Дійшли до нас відомості й про те, що стрибали тоді всі під звуки флейти.

Змагалися давні й у метанні дисків. Їх виготовляли з дерева, каменю, заліза, бронзи, часто прикрашали різьбою, зображеннями птахів, тварин або ж і цілими спортивними сценами. Вага дисків сягала 6,63 кг, а це, скажу тобі, набагато більше, ніж теперішні (2 кг у чоловіків). І було б дуже дивно, якби якісь легкоатлетичні змагання обходилися без метання списа. Часи тоді були такі, що володіння бойовою зброєю було для вільних громадян чи не такою самою потребою, як для нас уміння читати, писати, рахувати. З одного боку гали насідають, з іншого — фракійці, та й римляни войовничі гав не ловили...

У римських мозаїках теж не є рідкість бігуни чи стрибуни. Тогочасні дівчата-атлетки зображені в костюмах, які нагадують сучасні жіночі купальники.

На останніх чемпіонатах призерам уже виплачували по 50, 20 та 10 тисяч доларів і по 50 тисяч за світові рекорди. А на етапах кубка світу розігруються вже мільйонні суми. В легкоатлетів такі ж короткі миті слави, як і в інших спортсменів, а шлях до неї — не легший.

А та легка атлетика, яку ми знаємо, почала зароджуватися в Англії. Ще 1837 року тут мали місце перші змагання з бігу на 2 км серед учнів коледжу міста Регбі. Невдовзі спортивні змагання проходять в Ітоні, Кембриджі, Оксфорді та Лондоні. Дещо пізніше починають бігати на короткі дистанції і долати перешкоди. З 1851 року у програму змагань включають стрибки у довжину і висоту, а з 1864 року — метання молота і штовхання ядра. У 1865 році виник Лондонський атлетичний клуб, який незабаром провів перші у країні змагання з легкої атлетики. У 1880 році була заснована любительська асоціація Англії, яка отримала право проводити змагання по всій Британській імперії та в колоніях.

У США перший атлетичний клуб з'явився 1868 року в Нью-Йорку. Та основними центрами легкої атлетики в тогочасній Америці стали університети.

У 1880-90-ті роки легка атлетика, як окремий вид спорту, починає культивуватися у багатьох країнах Європи. І вже на першій олімпіаді в 1896 році було

докладно розповісти, мабуть, не вистачило б і сотні наших журналів. Від 1997 року для кращих двадцяти атлетів у кожній легкоатлетичній дисципліні ІААФ запровадила спеціальні картки, в які заносяться відомості про допінговий контроль спортсменів. Назвали цю картку «Елітний клуб атлетів ІААФ». Тільки ті спортсмени, які можуть похвалитися цими посвідченнями, мають право розраховувати на призові на чемпіонатах світу. Так ІААФ бореться за чистоту і чесність у спорті та сприяє його комерціалізації. Все менше місця для любителів, на зміну їм приходять профі.

визначено перших чемпіонів у 12 видах змагань серед чоловіків. Жінки дебютували на олімпіаді 1928 року. Зараз легка атлетика впевнено крокує по земній кулі під егідою Всесвітньої федерації легкої атлетики (ІААФ). Вона об'єднує понад 150 країн світу. Кожний вид цього королівського спорту має свою історію, свої тріумфи і трагедії, свої рекорди та імена. Щоб про все

Легкоатлетичні рекорди

(на першому місці — жінки)

Змагання	Результат	Рекордсмен	Країна	Рік
біг на 100 м	10,49 с	Ф. Гріффіт	США	1988
	9,70 с	М. Грін	США	1999
біг на 10000 м	29 хв 53,28 с	Ван Юньхуа	Китай	1993
	26 хв 22,75 с	Г. Гебселасіе	Ефіопія	1998
марафон	2 год 20 хв 43 с	Т. Лороупі	Кенія	1999
	2 год 5 хв 42 с	К. Кханноуші	Марокко	1999
400 м з бар'єрами	52,61 с	К. Баттен	США	1995
	46,78 с	К. Янг	США	1992
стрибки у висоту	2,09 м	С. Костадінова	Болгарія	1987
	2,45 м	Х. Сотомайор	Куба	1983
стрибки у довжину	7,52 м	Г. Чистякова	СРСР	1988
	8,95 м	М. Пауел	США	1991
потрійний стрибок	15,5 м	І. Кравець	Україна	1995
	18,29 м	Д. Едвардс	Англія	1995
стрибок із жердиною	4,62 м	С. Драгіла	США	2000
	6,14 м	С. Бубка	Україна	1994
штовхання ядра	22,63 м	С. Лісовська	СРСР	1987
	23,12 м	Р. Барнес	США	1990

Придворні

Нехай Джо перепочине після своєї виснажливої розповіді, а я, перейнявши в нього естафету, зі свіжими силами продовжу розповідь. Сам розімнуся, тебе розважу — дві корисні справи заразом. Ну що, слухати всі готові? Тоді на старт, увага — слухай!..

Ходимо, бігаємо

Мета у всіх бігунів одна — пробігти дистанцію якнайшвидше. Бігова доріжка має довжину 400 м, складається з двох паралельних прямих відрізків та двох віражів однакових радіусів. На всіх міжнародних змаганнях її ділять 5-сантиметровими лініями на 8 окремих доріжок завширшки 1,22-1,25 м. На дистанціях до 400 м та на перших двох колах на дистанції 800 м кожен спортсмен біжить строго по своїй доріжці, на довших — по якій захоче. Стартер подає команди своєю мовою та французькою або англійською.

Спортивна ходьба — це чергування кроків, виконаних так, щоб спортсмен постійно відчував контакт із землею. Порушення правил ходьби загрожує дискваліфікацією. Змагання проводяться на стадіонах і на шосе. Стандартні дистанції — 10, 20 та 50 км, для юніорів коротші. На великих трасах є пункти харчування та видачі води.

Легкоатлетичний біг ділять на **спринтерський** (100, 200 та 400 м), **стайєрський** (800, 1500, 5000, 10000 м) і **марафон** (42195 м). На дистанціях до 400 м включно і на перших етапах естафет стартують із колодок.

Біг з бар'єрами включає такі дистанції: чоловіки — 110, 400 м, жінки — 100, 400 м. На кожній доріжці встановлено 10 бар'єрів у строго визначених місцях.

Біг з перешкодами проводиться на дистанціях 2000 та 3000 м. На дистанції у 3000 м загальна кількість бар'єрів складає 28, а ям з водою — 7. На 2000 м — відповідно 18 та 5. На кожному колі рівномірно виставлено по 5 бар'єрів (завширшки не менш як 3,96 м і заввишки 0,914 м для чоловіків та 0,762 м для жінок).

Естафетний біг 4×200 та 4×400 м поділяється на етапи. Визначаються 20-метрові зони передачі естафетних паличок. Починаючи з другого етапу, спортсмени, які отримуватимуть паличку, можуть розпочинати біг за 10 м від зони передачі. Естафетна паличка являє собою порожнисту гладеньку трубку з дерева, металу чи пластику діаметром 12-13 мм, довжиною 28-30 см і не важча 50 г. Якщо паличка в момент передачі падає, підняти її має той, хто кинув.

Біг по шосе проводиться на підготовлених трасах довжиною 15, 20, 25, 30 км та дистанціях півмарафон і марафон. Пробіжки для юніорів коротші і проводяться на стадіонах.

Біг по пересіченій місцевості проводиться на трасах, які переважно покриті травою, мають природні перешкоди і пролягають по луках, лісах та горах. З боків трасу відзначають стрічкою. Ландшафт має дозволяти розміщення уздовж траси суддів, преси та глядачів. Змагаються на дистанціях 4, 8, 12 км. Висота підйому в горах повинна бути в межах 550-1200 м, а старт і фініш — на одній висоті.

Стрибаємо, метаємо

У **стрибках в довжину** результати заокруглюють до 0,01 м у менший бік. Довжина доріжки для розбігу — від 40 до 45 метрів, ширина 1,22-1,25 м. Брусок для відштовхування не виступає над доріжками і віддалений на 1-3 м від краю

Королеви

ями з піском. Ширина ями — 2,75-3 м, а довжина така, щоб від бруска до другого краю було не менше 10 м.

У **потрійному стрибку**, який складається зі «скачка», «кроку» і «стрибка», діють ті ж правила з деякими доповненнями. При «скачку» атлет повинний приземлитися на ту ж ногу, якою відштовхнувся, при виконанні «кроку» він приземляється на іншу ногу, якою потім відштовхується і летить у яму з піском. Відстань від бруска до ближчого краю ями — 11-13 метрів, до дальшого — 21 м.

Стрибунам у висоту перед початком змагань суддя оголошує початкову висоту і всі наступні, на які буде піднято планку після кожного кола. Стрибають доти, поки хтось виграє змагання або досягне вищого показника. Починати стрибки можна з будь-якої висоти. Після трьох невдалих спроб поспіль атлет, незалежно від висоти, вибуває із змагань. Виняток — коли визначають переможця при рівних результатах. Після кожного кола планку піднімають на 2 см. Мінімальна довжина доріжки для розбігу — 15-25 м. Місце приземлення — 3×5 м. Планку роблять з фіброволокна чи іншого природного матеріалу, але не з металу. Вага — до 2 кг, довжина — 4 м, діаметр — 30 мм. Від землі атлет відштовхується однією ногою.

У **стрибках з жердиною** планку піднімають у кожному наступному колі на 5 см. Місце для приземлення — менше ніж 5×5 м, на змаганнях — 7×6 м. Довжина доріжки для розбігу — 40-45 м. Довжина планки — 4,5 м, вага — до 2,25 кг. Кожний атлет стрибає зі своєю жердиною, обмежень на неї нема. Руки можна змащувати, але не бинтувати. При стрибку відштовхуються жердиною в ящику (ширина — 1 м), заповненому твердим матеріалом.

У всіх видах **метання** результати заокруглюються до 1 см в менший бік. Яскравими прапорцями можуть позначати рекорди. Прапорцями різних кольорів позначають кращі результати кожного учасника.

Ядро штовхають від плеча однією рукою з кола діаметром 2,125 м, яке обнесене захисною сіткою. Перед кидком ядро, яке тримають у руці, має торкатися або фіксуватися біля шиї чи підборіддя, а долоня — не опускатися нижче цього рівня при кидку. Вага ядра — 4-7,26 кг, діаметр — 95-130 мм. Доріжка для розбігу — 30-36,5 м.

Диск метають із кола діаметром 2,5 м. Корпус диска зроблено з дерева чи іншого природного матеріалу, на ньому закріплено дві металеві шайби. Краї диска заокруглені. Вага снаряда — 1-2 кг, а його діаметр — 180-221 мм.

Молот кидають із того ж кола, що і ядро. Під час замаху молот може торкнутися землі, але якщо атлет спиниться, спроба не зараховується. Молот складається з ядра, шнура та ручки. Вага — 4-7,26 кг, довжина — 1,16-1,215 м.

Спис метають із сектора, тримаючи за обмотку. Сам снаряд складається з древка, металевого наконечника і обмотки. Древко виготовляють з металу або іншого однорідного матеріалу. Обмотка накриває центр ваги списа, маса якого — 600-800 г, а довжина — 2,20-2,70 м. Спроба зараховується тоді, коли спис падає наконечником вниз.

Багатоборство

Чоловіки змагаються у семиборстві та десятиборстві, а жінки — у п'ятиборстві й десятиборстві.

П'ятиборство — це стрибок у довжину, метання списа, біг на 200 м, метання диска і біг на 1500 м. І все потрібно зробити за один день!

Змагання з **семиборства** тривають 2 дні. Перший день — біг на 100 м з бар'єрами, стрибок у висоту, штовхання ядра, біг на 200 м; другий день — стрибок у довжину, метання списа, біг на 800 м.

Чоловіче десятиборство — біг на 100 м, стрибок у довжину, штовхання ядра, стрибок у висоту, біг на 400 м (перший день); біг на 110 м з бар'єрами, метання диска, стрибок з жердиною, метання списа, біг на 1500 м (другий день).

Жіноче десятиборство — біг на 100 м, метання диска, стрибок з жердиною, метання списа, біг на 400 м (перший день); 100 м з бар'єрами, стрибок у довжину, штовхання ядра, стрибок у висоту і біг на 1500 м (другий день).

Кожен відпочиває не менше 30 хвилин між різними змаганнями та не менш як 10 годин між одним днем і другим. У стрибках у довжину і в метанні дається по 3 спроби. За кожен вид змагань нараховується певне число очок за таблицями ІААФ. Перемагає той, хто набере найбільше очок. Коли очок порівну, враховують інші показники: число перемог, кількість очок у першому виді, у другому... Багатоборство не виграєш без всебічної підготовки, і недарма переможців називають лицарями королеви спорту!

Діагноз — телеманія

«Яка жорстокість! — думав я раніше, читаючи біографію чергової знаменитості і не знати вкотре натикаючись на повідомлення про те, що в дитинстві батьки забороняли дивитись їй телевізор! — Звірі! Бузувіри! Нелюди!»

Маленьке уточнення: було це ще за тих часів, коли з усіх телеканалів було тільки ЦТ і УТ, а про появу на блакитних екранах «Бронзового птаха» чи «У пошуках капітана Гранта» знали ще за місяць наперед. І чекали, мов Нового року. Про «Ну, постривай!» я взагалі мовчу.

То було колись. А тепер... Тепер мене дивує, чому люд дедалі більше прикипає до своїх телеящиків, нехтуючи книгами, журналами... Пригадую, коли читаєш цікаву книжку, скажімо, якісь пригоди, уявляєш собі героїв і усе, що з ними відбувається, фантазуєш. А подивишся кіно... Не те. Не може воно передати все те, що ти переживаєш, читаючи книжку. Того ж «Гаррі Поттера» ти читав? І кіно дивився? І що?

Чарівний світ за склом

Різниця між книжкою і фільмом колосальна. Читання книжки — це не просто пасивне сприймання закодованої в літерах та словах інформації, це й співучасть у сюжетній дії. Ефект незримої присутності серед персонажів, які то яскраво вимальовуються в нашій уяві, то розчиняються в авторській оповіді, перетворює читання на суще задоволення. Спиняючи око на тому чи іншому повороті фабули або ж пробігаючи очима те, що не викликає великого зацікавлення, ти притишуєш або прискорюєш розповідь. Чим не автор?

А тепер спробуй уявити себе в ролі співпродюсера «Термінатора» чи того ж «Гаррі Поттера». Не вийде! Бо всі картинки, всі звуки — усе це існує поза твоєю уявою, ти лише вбираєш їх, наче дзеркало. Так легше? Звісно, легше. Зусиль ніяких, лиш на кнопки натискай та стрибай по каналах. Як справжній телеман.

Окрім терміна «телеманія», психологи та психіатри вдаються ще до одного терміна — «телезалежність». Під нею вони розуміють розлади, тобто відхилення від норми, які супроводжуються характерними ознаками неадекватної реакції на подразники. У даному випадку подразником виступає телевізор. Людина-телеман з часом стає замкнутою, розгубленою, а заради чергової теледурості ладна відмовитися і від прогулянки на свіжому повітрі, і від хокею у дворі, і від товариства чотириногого друга — кота, собаки...

Я не кажу, що телевізор — суцільне зло. Але, але... Скільки часу ми витрачаємо на перегляд телепередач? У середньому по три години на день. Рівно половину вільного часу, якщо не брати до уваги сну та гігієнічних процедур. От і виходить, що, проживши 75 років, людина 9 років віддає голубому екрану.

І що цікаво: всі чудово розуміють, що треба менше сидіти перед екраном, але нічого вдіяти не можуть.

...я не можу відірвати очей від екрана», «Мені набридає отой ящик, але нічого не можу вкоїти». Просто гіпноз якийсь! Гіпноз я згадав не випадково. Бо він тут справді присутній. Ні, не такий, як у цирку — набагато гірший. Рекламні ролики, музичні кліпи — це справжній полігон для обкатки різних стилістичних прийомів, які впливають на нашу орієнтовну реакцію. Термін цей ввів у вжиток ще в 1927 році фізіолог Іван Павлов, і означає він реакцію на раптовий або незвичний подразник. Вона проявляється в різких поворотах очей в бік джерела подразника, розширенням кров'яних судин головного мозку, сповільненій серцедіяльності. Організм зазнає нерівномірного навантаження — мозок відчайдушно борсається в морі інформації, а тіло тим часом спокійно почиває на канапі в капцях на босу ногу.

Неймовірно, але факт: унікальним зовсім не те, ЩО нам подають з екрана, а те, ЯК його подають. Часто-густо за цікавим сюжетом просто важко зрозуміти, що тобі хочуть сказати. А швидка зміна кадрів страшенно втомлює наш мозок, ослаблює орієнтовну реакцію, і затяжний «відпочинок» перед телевізором не дає бажаного відчуття легкості.

Яке завдання кожного телеканалу? Подовше втримати тебе (мене, його) перед екраном. І рекламодавці туди ж. Мовляв, побачить Во Вік рекламу «Wrigley's» із клерком-недоумком, який поліз у капкан, чи чіпсів «Lays» із Васею, IQ якого прямує до нуля, і полетить у супермаркет. Дзусь-

ки! Улюбленою жуйкою Во Віка була і буде «Airwaves» (бо вона таки справді смачніша), а чіпсів він не вживає взагалі, бо не є ворогом своєму здоров'ю.

Перевір, побач, повір

А тепер давай-но спробуємо на практиці дослідити все-все-все, із чого складається наше життя: навчання, гуляння, харчування, спілкування, танцювання, спортування... Ой, щось зовсім заговорився Во Вік!

До чого я, власне, веду. Учені спробували проаналізувати, які проблеми з оточенням виникають у телеманів, як вони відносяться до свого життя і яким бачать своє майбутнє. Результати просто били наповал. Незалежно від віку обстежуваних, скільки тривало дослідження, стільки вони відчували неспокій, тривогу і часто впадали в депресію. Не кажучи вже про те, що почувалися вони найнещасніші ґотами у світі. Коли ж телевізор вимикали, телемани просто на стіну дерлися, ніби то не штекер з розетки висмикнули, а їм самим кисень перекрили.

Свою пристрасть до телебачення люди пояснюють бажанням відволіктися від проблем і просто чимось заповнити залишок вільного часу. Як вакуум. А в підсумку втікання від одних проблем виливається в інші проблеми — тепер уже психічні, а це набагато серйозніше. Я готовий навіть посперечатися: вмикаємо ми телевізор від кепського гумору чи, навпаки, стаємо «кепськими гумористами» після затяжної «телевахти»?

У рабстві моніторному

Рідна сестричка телеманії — комп'ютероманія. Настільки ж молодша, наскільки й «перспективніша». У тому розумінні, що в неї ще все попереду: і наукові дисертації їй присвячені, і юрби пацієнтів, які правицею інстинктивно стискатимуть невидиму мишку, а лівицею поправлятимуть окуляри на близькозорих очицях. Якщо ти вдома маєш комп'ютер, зроби ласку, дочитай цю сторінку до кінця.

Багато твоїх однолітків уже стали заручниками комп'ютерних іграшок, у багатьох це ще попереду. Гравці дуже швидко починають почуватися перед моніторами як у своїй тарілці. І дуже скоро привчаються відкладати всі інші справи на потім. Вони випадають з реального часу і грають, грають, грають... А це вже ознаки залежності. Так, рівень гри росте, як на дріжджах росте клас гравця. Але й залежність, друже мій, на місці теж не стоятиме!

Якщо тобі доводилося довго і плідно спілкуватися з комп'ютером, скажи, чи не відчував ти по закінченні «сеансу» слабкості? А запаморочення? І не нудило? Пояснюю, чому так. Тривала активізація орієнтовної реакції виснажує нервову систему. Ось звідки беруться такі симптоми. А часте блимання на екрані шкодить не лише очам, а й опорно-руховій системі всього організму.

Якщо хочеш знати, у технічно просунутій Японії в 1997 році було госпіталізовано 700 дітей з діагнозом «оптично стимульований епілептичний удар». А стимулювала цей самий удар відеогра з участю таких, здавалося б, життєрадісних і кумедних покемонів.

Ще одною проблемою вважається неконтрольоване, безцільне блукання в тенетах Інтернету. Ні, сама по собі ця світова мережа — річ дуже корисна, але... Ти ж погодишся, коли я скажу, що перед тим як стрибнути у воду, людина повинна навчитися плавати. Тож невже пірнання з головою в океан інформації не потребує від нас із вами бодай елементарних навичок? Коли інформації надто багато, посилюється відчуття контролю і постає гостра потреба знайти і вибрати. А вибрати часом не так вже й просто. Щохвилини загострюється увага, а там уже й емоційно-психологічного перевантаження — мишкою клікнути. Бо якоїсь миті тієї інформації стає так багато, що настає щось типу інформаційного отруєння. Гм, цікавий термін, може запропонувати комусь? Або запатентувати?

Ну що ж, як кажуть індіанці, хау, я сказав! Усе, що хотів сказати. А ти вже сам вирішуй, хто ти: господар власного життя чи просто раб сучасної цивілізації і її благ?

МІНІ-ПРАВНУК МІКРОКАЛЬКУЛЯТОРА

Цікава річ слова! Донедавна кожен другий першачок знав, що «digital» перекладається з англійської як «цифровий» і ніяк інакше. Та варто було з'явитися кишеньковим персоналкам, як відразу з'ясувалося ще одне його значення — «палець, пальчик». Інакше кажучи, такий собі Хлопчик-Мізинчик з електронними мізками.

ВЕЛИКІ БИЛИСЯ, МАЛІ ПОЖИВИЛИСЯ

Поки два велети комп'ютерного світу — «Intel» та AMD — змагалися за споживацькі серця й гаманці, на світ білий народився й потихеньку почав обганяти своїх іменитих родичів кишеньковий персональний комп'ютер (КПК). Поступово розширюючи свої функціональні можливості та набуваючи різних форм, він починає відігравати дедалі помітнішу роль у нашому житті.

Ці пристрої є повноцінними комп'ютерами і мають набагато більшу потужність та універсальність, ніж електронні записники. За можливостями їх можна порівнювати з комп'ютерами класу «ноутбук», але при цьому вони мають менші розміри та більшу тривалість автономної роботи. Якщо поглянути на генеалогічне дерево «кишеньковиків», то їх предком був електронний мікрокалькулятор, який дав життя електронному органайзеру. І вже потім світ побачив кишеньковий комп'ютер, або PDA. (PDA — Personal Digital Assistant, або ж Персональний Цифровий Помічник.)

Коли в далекому 1992 році Джеф Хокінс починав працювати в компанії «U.S. Robotics», тоді він ще не знав, що стане винахідником найпопулярнішого у світі персонального електронного помічника «Pilot». Цей невеличкий пристрій був оснащений процесором «Motorola Dragon Ball», на якому працювала операційна система «PalmOS». Основними перевагами цього електронного розумашечки були сенсорний графічний екран, можливість рукописного вводу даних і обміну даними з настільним персональним комп'ютером.

Сьогодні на ринку кишенькових комп'ютерів виділяють двох основних гравців — компанію «3Com» (з її платформою «Palm Computing») та «Microsoft» (платформа «Windows CE»). Третім гравцем виступає компанія «Psion Computers» із своєю лінією кишенькових комп'ютерів «Psion Series». Її машини працюють під керуванням власної операційної системи «EPOC-32» і вважаються одними з найкращих міні-комп'ютерів із клавіатурним вводом.

ПОМІЧНИК ЧИ РОЗВАЖАЛЬНИК?

На перший погляд може видатися, що КПК необхідний лише як інтелектуальний записник-органайзер. Просто такий собі записничок з електронними мізками — і не більше. Однак якщо придивитися пильніше, то виявиться, комп'ютер — це набагато більше, ніж звичайний органайзер. Він становить собою не більше, не менше, як маленький аналог настільного комп'ютера — із тими ж самими офісними додатками, такою ж функцією синхронізації даних із настільною персоналкою, такими знайомими всім нам іграми... Ой, та чого в них тільки немає!

Останнім часом практично всі подібні пристрої стали оснащувати можливостями перегляду Web-сайтів, відправки і отримання електронної пошти та навіть доступу до корпоративних баз даних. Одне слово, КПК — це те, що потрібно сучасному користувачу, коли доступ до настільного комп'ютера з тих чи інших причин неможливий: тут тобі в одному корпусі і блокнот, і органайзер, і комп'ютер, і навіть ігрова приставка. Твій вірний друг і помічник, який завжди з тобою. Спробуй тепер комусь сказати, що це погано чи незручно! Чи несучасно.

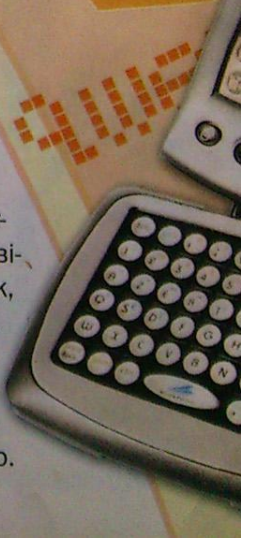

КПК ПІД МІКРОСКОПОМ. ХАРД

Основна особливість КПК — відсутність вмонтованих вінчестерів, які споживають купу енергії, мають великий об'єм, гріються, чутливі до сильних ударів, і, найголовніше, довго запускаються в роботу. Всі дані в КПК розміщуються в оперативному записуючому пристрої (ОЗУ) та постійному записуючому пристрої (ПЗУ). Замість дискет — усякі Flash-модулі пам'яті. Сучасні КПК мають від 2 до 64 Mb оперативної пам'яті. Екрани мають роздільну здатність від 160×160 до 640×240 точок на дюйм. Вони можуть бути або монохромними (в недорогих моделях), або кольоровими. Перші мають від 4 до 16 градацій сірого, другі — до 65 тисяч кольорів. Моделі з кольоровими екранами споживають дуже багато енергії, а монохромні можуть працювати з одним комплектом батарей близько місяця!

З настільним ПК кишеньковик з'єднується через COM-порт, максимальна швидкість передачі даних — 115 кб/с. Крім того, на всіх моделях встановлюють інфрачервоний порт (IrDA) для бездротової передачі даних на інші пристрої. Роль «іншого пристрою» грає настільний комп'ютер, інший КПК, мобільний телефон, інколи — принтер чи будь-який побутовий пристрій, оснащений ІЧ-портом.

Засоби вводу інформації в КПК — дуже цікаві і дещо несподівані. Для вводу тексту в безклавіатурних, втім, як і в клавіатурних КПК, використовується перо — ти пишеш на екрані (він укритий спеціальним сенсорним шаром та захисною плівкою) букви й цифри, а спеціальна програма розпізнає їх і переводить у друкований вигляд. Пишуть, звісно, не чим заманеться, а спеціальним пером-стилусом, що входить у комплект КПК. Кращу систему розпізнавання мають КПК «Palm» — «Graffiti». Але писати вручну великі тексти дуже незручно — для цього призначена спеціальна програмка «віртуальної клавіатури» — в нижній частині екрана відображаються маленькі намальовані клавіші, на них написані букви, цифри, пунктуаційні знаки. Натискаючи пером на потрібні клавіші, ти можеш написати доволі багато тексту. Якщо ж треба написати більше, то без клавіатури вже не обійтися, для цього є КПК з клавіатурою. Або ж можна окремо придбати спеціальну клавіатуру і в разі необхідності підключати її до кишеньковика.

КПК ПІД МІКРОСКОПОМ-2. СОФТ

У галузі операційних систем для КПК сьогодні лідирують «Palm OS», «Symbian» EPOC-32, «Microsoft Windows CE». Одна з чудових переваг КПК над звичайним комп'ютером — відсутність потреби щоразу після вмикання комп'ютера чекати, коли ж ОС зволить завантажитися. Натиснув кнопку — і він працює. Причому без помилок. Ясна річ, стандартні комп'ютерні програми не працюватимуть на КПК, тож для кожної ОС існують свої програми, переважно сильно спрощені. За замовчуванням на кишеньковику встановлюються простенькі ігри (сапер, шахи, тетрис, лабіринт, карти), програма для роботи з поштою, програми програвання звукових та відеофайлів... Можна ставити й інші прикладні програми, такі як гороскоп, карта міста з пошуком будинків, різні програми для читання книг, словники, перекладачі, пульт дистанційного керування, який можна адаптувати до будь-якого побутового пристрою. Ти можеш скільки завгодно переконувати себе в тому, що жити можна й без кишенькового комп'ютера, та коли це міні-диво потрапить до твоїх рук... Я не здивуюсь, якщо ти зміниш свою думку. Бо КПК — це дійсно зручно, практично. І кажуть, престижно.

«Handspring Treo»

«Treo-180» — це не просто кишеньковий комп'ютер з монохромним дисплеєм, 16 Mb пам'яті, а ще й телефон. Прозоре «забрало», яке тут називається «Flip Lid», надійно захищає клавіатуру й дисплей від недоречних механічних ушкоджень. При невеликих розмірах та вазі усього 147 грамів ця іграшка оснащена дисплеєм із підсвічуванням. Для вводу даних використовується маленька QWERTY, а в моделі «Treo 180g» можна писати просто на екрані. І не мало б ціни оте диво, якби не його... ціна $500.

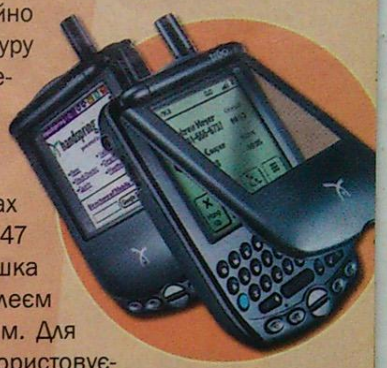

Palm + годинник

«Навіщо обтяжувати себе окремим електронним помічником, якщо можна його вмонтувати в годинник!» — думали в компанії «Fossil», створюючи хронометр-комп'ютер «Fossil Wrist PDA», оснащений сенсорним екраном і підсвічуванням, двома мегабайтами пам'яті, ІЧ-портом (для обміну файлами з будь-якими palm-пристроями), літієво-іонним акумулятором (час автономної роботи до 4 днів) і навіть областю графіті.

Help me! Remind me! Bug me!

«Palm» — електронний помічник із специфічними програмами. Наприклад, «BugMe!», яка нагадує про різні події і дозволяє не просто щось занотувати через клавіатуру чи систему «Graffiti», а й просто написати її на екрані. У точно встановлений час картинка з'явиться на екрані і прозвучить звуковий сигнал. Втішна новина для тих, у кого з пам'яттю не все гаразд: не треба тримати в голові всі телефонні номери й носитися з папірцями.

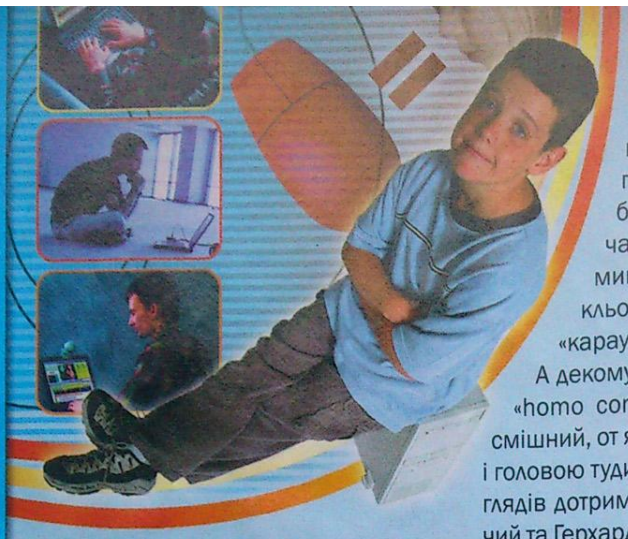

НИША

Юзер за комп'ютером — це щось жахливе й комічне водночас. Очі, не помічаючи нічого навколо, втуплені в монітор, пальці несамовито тарабанять по клавішах і уривчасто клацають кнопкою мишки, губи шепочуть прокльони недолугому ПЗ... Хоч «караул!» кричи!

А декому й цього мало. Їм, бачте, «homo computorius» ще не такий смішний, от якби зробити так, щоб він і головою туди-сюди крутив!.. Таких поглядів дотримуються Дмитро Городничий та Герхард Рот, співробітники інституту інформаційних технологій в Оттаві і автори концепції «Nose as mOuse», суть якої в тому, що ніс стає пристроєм введення графічної інформації. На сайті «Nouse» уже сьогодні можна скачати графічний редактор «NousePaint» і стрілячку на кшталт «Duck Hunt».

Камера, підключена до USB-порту, відслідковує переміщення кінчика носа користувача і проектує їх на екран. Чому ніс? Бо його найлегше розпізнати на обличчі, він найближчий до монітора і навіть при повороті голови не щезає з поля зору камери.

Чим саме ніс зручніший за мишку, поки що до пуття ніхто нікому не пояснив (ну хіба що килимок під нього не потрібний). Невідомо також, наскільки ефективним виявиться цей пристрій під час нежиті. Будемо сподіватися, що час усе розставить на свої місця. А мишку свою я ще не буду викидати.

ПІКСЕЛЬГРАД

Дивна річ — піксельна графіка. З одного боку, вона вкрай недосконала і, можна сказати, взагалі відсутня через брак апаратури потрібного рівня. Якщо ж поглянути на неї під іншим кутом, то щось таки в ній є. З одного боку, вона згине відразу, як тільки зросте в кілька разів роздільна здатність моніторів (тобто досить скоро). З іншого — вона щоразу з'являтиметься то на моніторах мобілок, то в цифрових фотокамерах. З одного боку, вона потребує від художника особливого мистецтва, з іншого — для роботи з нею досить програми «Paint». А коли збирається сила-силенна народу й починає малювати піксельні картинки, то такі часом виходять речі!..

Візьмімо німецький проект «IconTown», відомий з 1996 року. Задумка полягає в тому, щоб збудувати піксельне містечко силами всієї інтернет-спільноти. Планування Айконтауна нагадує Манхеттен: рівні перпендикулярні вулиці, які утворюють однакові квартали. У кожному кварталі є по чотири ділянки, які видаються зареєстрованим мешканцям. Ділянка — квадрат 32 на 32 пікселі, де можна намалювати будинок, парк, став чи гідроелектростанцію. За допомогою анімованих картинок (GIF-файли) можна намалювати й вируючу в ГЕС воду...

За весь час існування цього Піксельграда чого тільки не вигадували — розглядати Айконтаун суще задоволення. Крім того, можна настягати собі на робочий стіл симпатичних іконок. Творці сайту, однак, попереджають, що система ця аж ніяк не безкоштовна: за участь у цьому задоволенні варто пожертвувати грошей найближчому до тебе сиротинцю чи інтернату. Скільки? А скільки не шкода!

КОВБАСУ ОНЛАЙН ЗАМОВЛЯЛИ?

Скільки вже написано про різне приладдя, яке поєднує в собі все, що тільки можна поєднати: телевізори вмонтовують у ванни, mp3-плеєри — у пральні машини, а в мобільний телефон хіба що м'ясорубку ще не пробували запхнути! І от черговий раціоналізаторський глюк — холодильник LG, модель R-S73CT. Ціна — 7000 доларів, але ж і начинка тут яка! Інтернет-броузер з електронною поштою, телевізор з DVD-програвачем, mp3-плеєр, цифрова камера, не кажучи вже про камеру морозильну. Плюс можливість приймати голосові повідомлення та вихід у відеофонну мережу.

Звісно, це диво техніки було б нічого не варте без сканера для зчитування штрихкодів продуктів. Весь вміст холодильника відображається на рідкокристалічному екрані (у текстовому форматі, ясна річ). А варто лиш буде чомусь закінчитися, як розумна машина автоматично замовить усе через Інтернет — і не встигнеш ти оком моргнути, як тобі його вже принесуть додому.

ЩО ТАКЕ САБВУФЕР

Сабвуфер — це окрема акустична система, призначена для відтворення нижчих частот звукового діапазону (20-120 Гц). А потрібен він ось для чого. Щоб отримати задовільні нижчі частоти на звичайних АС, потрібні досить великі і потужні колонки. Крім того, колонки з гарними «низами» й ціну гарну мають. От і створили сабвуфер, який вивільняє наші акустичні системи від низьких частот. А оскільки слух людський не може розпізнати напрям низькочастотного звуку, сабвуфер знадобиться тільки один, і розташувати його можна практично в будь-якому зручному місці. Якість звуку при цьому дещо зросте, оскільки тобі не доведеться переобтяжувати колонки басами великої потужності. Отже, зменшаться й звукові спотворення. До того ж акустичні системи набагато менші в розмірах, оскільки високочастотному динаміку-«пискляві» об'єму взагалі не треба, а середньочастотнику його потрібно дуже мало.

Сабвуфер можна використати й з уже наявними колонками, якщо ті не дають змоги насолодитися потужним басом.

ЧИСТИЙ ЗВУК З ДЖЕРЕЛ ПРОЗОРИХ

Ось яку акустичну систему вигадала для комп'ютерів «Apple» компанія «Harman Multimedia». Сабвуфер «Harman Kardon's iSub» та цифрові колонки «SoundStiks» зроблені з прозорого пластику. Сабвуфер підключається до будь-якого комп'ютера «iMac» із частотою процесора 350 MHz, «iMac DV» чи «iMac DV Special Edition» під «MacOS 9». Він має один низькочастотний 6-дюймовий динамік із діапазоном 44-180 Hz та вихідною потужністю 20 Вт. Вага «iSub» — 1,82 кг, а з блоком живлення — 2,73 кг.

Коли «Harman Kardon's iSub» підключається до USB-порту «iMac», той автоматично реагує на підключення і «посилає баси» просто на «iSub», одночасно виконуючи відповідне переналаштування вбудованих динаміків. За словами розробників, завдяки появі «Harman Kardon iSub» користувачі нових «iMac DV» зможуть створити повну систему оточуючого звучання.

Потужність акустичної системи «SoundStiks» — 40 Вт. Не багато, а все ж... Вартість «прозорого комплекту» — $199,95, сабвуфера окремо — $59,95.

На сайті «Harman Multimedia» представлені ще дві «триколонкові» системи — «Champagne» і «Sonnet», менш екзотичні, але й дешевші — $169,95 та $99,95 відповідно.

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ – НОВІ ПРИНЦИПИ

Надувні колонки британської компанії «Ellula Sounds», які грають на всі 360 градусів і коштують близько $60, створені за хитрою технологією NTX, яка принципово відрізняється від традиційного способу виготовлення звичайних колонок.

Річ у тому, що динамік у звичайній колонці — це конус, у вершині якого знаходиться мембрана. Вона коливається під дією електромагнітного поля — і тоді виникають такі милі для нашого меломанського вушка звукові хвилі. Щоб звичайна колонка була потужною, динамік повинний бути великим — чим він більший, тим краще. Інакше — звуковий конус буде розмитий, а більша частина енергії звукових хвиль піде не по осі, а як заманеться, після чого — інтерференція, «мертві зони»... Одне слово, нічого доброго з того не виходить.

У технології NTX усе інакше. «Збудником» тут виступає електромагнітний резонатор, який змушує вібрувати тонку, не більше міліметра завтовшки тверду пластинку. Її коливання не осьові, а досить хаотичні, що виключає можливість інтерференції (накладання хвиль одна на другу, від чого псується звук). У підсумку — рівномірні звукові хвилі не в конічній, а у сферичній області.

Щоб колонки виглядали веселіше, дизайнери постарались і чого тільки не понакручували на пластини!.. І от що вийшло: колонки «C-2-Blue», фіолетові у крапочку «R-evo» і «Budweiser» — колонки у формі баночки пива.

Звуки на продаж

Справи з ліцензійним продажем музики в Інтернеті налагоджуються. Недавно на повну силу запрацював сайт «Listen.com», розрахований на користувачів IBM-PC. Трохи раніше це задоволення стало доступним для власників «Макінтошів». «Listen.com» — це музика від п'яти найбільших звукозаписних компаній усього по 79 центів за пісню!

В актриси — без вагань

Вокалістка «No Doubt» Гвен Стефані готується до серйозного дебюту в кіно поряд з Леонардо Ді Капріо, Кейт Бланшетт... Стрічка, у якій буде зніматися це зіркове тріо,— «Авіатор» (режисер Говард Х'юз). Співачка гратиме роль молодої голлівудської актриси Джин Херлоу. Вихід фільму на кіноекрани запланований на грудень 2004 року.

І зірки бувають добрими

Авріль Лавінь долучилася до тих зірок, що погодилися виставити рукописи своїх пісень на доброчинному аукціоні. Вирученi кошти підуть на допомогу хворим на рак. Сторінка з текстом її пісні «I'm with You» обіцяє скласти гідну компанію «Beautiful Day» від U2 та «Lose Yourself» Емінема.

Хитрюги-металюги

Вчора «Metallica» найголосніше кричала «Фе!» з приводу поширення mp3-файлів через Інтернет, а сьогодні Ульріх та К° домовляються про розробку сайту (www.metallicavault.com), де хто завгодно може качнути записи групи. Щоб отримати право доступу до них, треба купити їхній новий альбом «St. Anger». Інакше — ні-ні!

Грає музика Мангольська...

Ти не повіриш, але ще не так давно ніхто й не чув про хлопця на ім'я Мангол. Аж поки не прогриміла на MTV переробка знаменитої пісні Гершвіна «Summertime» і сонячний кліп, знятий на Ямайці.

А якось його «Ping-Pong» почув знаменитий звукорежисер Алан Парсонс. Почув, підняв догори великого пальця і сказав: «О-о-о!» Що, мабуть, мало означати: «Молодчага цей Тимур (справжнє ім'я Мангола. — *Джексон*), який народився в Москві у сім'ї військових, а згодом переїхав у казахстанський Павлодар. Гарно він вчинив, захопившись у 12 років брейк-дансом і досягши в ньому успіхів...»

Починав Тимур Мангол зі стилю «кінг-тат», та вже майже з перших днів змішував класичні балетні па і рухи брейку — виходив такий собі балет тіла (модний стиль танцювальної аеробіки). Батьки бачили свого сина офіцером, але Тимур з балету вже не вилазив. І згодом почав брати перші місця на танцювальних фестивалях, нагороди на престижних конкурсах. Через деякий час Мангол створив модну школу танців на 300 учнів і записав перший альбом.

Поступово його починають запрошувати ставити танці для поп-артистів. Разом з Туттою Ларсен Мангол відкриває телевізійну школу танців, веде рубрику в журналі «Плюч», пробує себе на ниві музики. Правда, тоді більше в жарт — одного разу навіть пограв із «Звуками МУ»! А потім його запрошують попрацювати в «Російському цирку Бондарєва» в Голландії в ролі постановника танців. Ось де Мангол дивував усіх професіоналізмом. Більше третини з тих, хто з ним працював, були заслуженими артистами, але й вони прислухалися до його порад.

Через півроку Мангол знову записується в Москві. Аж тут дзвінок від «Real Records» — просять поставити танці для одного проекту. Щойно Мангол, Маша Макарова та її брат створили нову групу, як компанія зацікавилась його сольним проектом. От від того моменту все й почалося...

Думки про музику від Мангола

- Хочеться, щоб люди прислухались до текстів, там дійсно багато цікавого. Ну, скажімо, зміст, поетичний стиль.
- Музика повинна поєднуватися з візуальним рядом, сюжетною лінією, композицією, персонажами. От уяви собі, що ти робиш вироби з бісеру. Одна річ — зробити простеньку стрічку, а інша — широку, з малюнком. Складніше, але ж і цікавіше.

P.S. Мангол має власну танцювальну лабораторію «Pa-fashion». Ще він ставив хореографію «Тату», «Hi-Fi». Музикант готувався до участі в шоу «За Стеклом», але зійшов на останньому турі відбору і в «Задзеркалля» не попав. А от його переспів «Summertime» увійшов до збірки «Музика за склом».

Enya
Королева кельтів

Жила колись в Ірландії богиня Ейтне (пишеться Eithne). І був у неї батько, який не дозволяв їй виходити заміж. Хтось йому прорік, що чоловік Ейтне уб'є його, і він відправив дочку на острів — від гріха подалі. Однак там вона закохалася в пастуха, і вони таємно взяли шлюб. А через якийсь час, коли все таємне вже було явним, щось не поділили між собою батько Ейтне та зять. Виникла сварка, і молодий пастух убив старого. То приказка була, а ось і казка. Повне (і справжнє) ім'я співачки Енії — Ейтне Бреннан, а народилася вона 17 травня 1961 року в ірландському графстві Донегал, у невеличкому селі Дор-Бартлі. З дитинства дівчинка вивчала класичну музику і брала уроки фортепіано. У 1968 році її родичі заснували групу «An Clann As Dobhar», яка пізніше була перейменована в «Clannad» («Клан»). Закінчивши у 1979 році школу, Енія стає бек-вокалісткою групи, але ненадовго. Коли менеджер і продюсер «Clannad» Нік Райан покинув свій музколектив у 1982 році, Енія і собі виходить зі складу групи — спробувати себе в сольній кар'єрі. Нік Райан стає її менеджером, а там і його дружина приєдналась... Вийшла чудова команда.

Якось Енії випала нагода написати музику для фільму «Принц Жаб» (1985). Написала. Замовники послухали, стали крутити носом — не те. Дві композиції взяли, а решту повернули на переробку.

Наступна робота Енії — написання музики до шестисерійної стрічки про кельтів, яка з'явилася в 1987 році. Ось тут і почалася світла смужка в її кар'єрі: деякі саундтреки до фільму були видані у вигляді окремого альбому «Enya». Однак попри таку скромну назву, альбом швиденько видерся на вершину ірландських хіт-парадів, а то вже серйозна заявка.

Потім був контракт із «Warner Music UK», альбом «Watermark» (1988), знаменитість... Коли вийшов сингл під назвою «Orinoco Flow», він так розхвилював слухацькі душі, що ті, не вагаючись, назвали його кращим британським хітом осені-88. А альбом розійшовся більш як 8-мільйонним тиражем. Наступний альбом «Shepherd Moons» (1991) привернув увагу 10-ти мільйонів меломанів, ще й нагороду «Grammy» приніс на додачу. А пісня «Book of Days» звучала у фільмі «Far and Away». Потім був альбом «The Celts» (1992), який став переробкою старого альбому «Enya». «The Memory of Trees» (1995) вийшов ближчим до «Shepherd Moons» — такий же спокійний, містичний... І успішний — він теж приніс Енії «Grammy».

У 1997 році видано збірник кращих речей «Paint the Sky with Stars». А восени 2000 року з'явився «A Day without Rain»... Хотів я спочатку описати його красу і щирість, але зрозумів: краще один раз послухати самому, ніж сто разів почути від когось.

А в 2002 році на екрани світу виходить блокбастер «Володар кілець». І скажи мені, будь ласка, кому ж, як не Енії, яку ще називають Королевою кельтів, було писати звукову доріжку? От і я кажу... Кому ж, як не Енії, найкраще вдалося б виразити дух отих світів, яких і на світі-то ніколи не було!

У всіх своїх альбомах Енія виявляє неабияке знання мов, співаючи то рідною ірландською, то гельською, то англійською і навіть латиною. Часом вважає за потрібне надати примарним мелодіям і чарівному голосу готичної похмурості й серйозності — і від цього тільки виграє. Вона пише музику для себе, і саме цим захоплює почуття інших, змушуючи слухача поринати у світи, де він ніколи ще не був і без її музики ніколи б туди не потрапив. Хочеться вірити, що Енія буде далі множити альбоми та привертати до себе більше й більше любителів оригінальної музики, ім'я якої — New Age («нова ера» по-нашому).

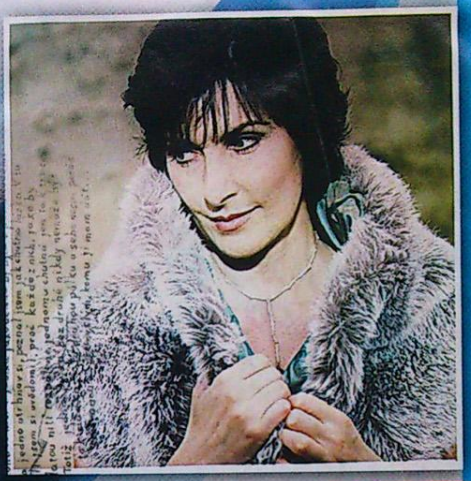

Дискографія

Enya	(1987)
Watermark	(1988)
Shepherd Moons	(1989)
The Celts	(1992)
The Memory of Trees	(1995)
Paint the Sky with Stars	(1997)
A Day without Rain	(2000)

Сайти Енії в Інтернеті:

- www.enya.com
- shepherdmoons.net

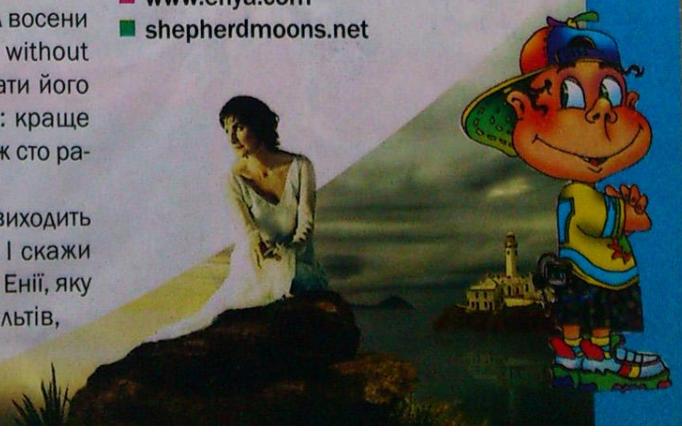

ЧИ ДОРОЖИШ ТИ ВЛАСНОЮ ДУМКОЮ?

Любиш бутерброди з сиром?

Ні

Так

Любиш робити подарунки?

Граєш у волейбол?

Любиш яскраві упаковки?

Часто йдеш усупереч моді?

Довіряєш рекламі?

New

Тебе легко обманути?

Ти вже знаєш, ким будеш?

В усьому покладаєшся тільки на себе?

Записники надійніші, ніж пам'ять?

Популярність — то зайві проблеми?

Своя власна фірма — це круто?

Тебе цікавлять історичні постаті?

Ти потребуєш самовдосконалення?

Чи досяжна рівність між людьми?

Любиш дивитися ток-шоу?

Віриш у нумерологію?

Вболіваєш за Кличків?

У тебе довга шия?

Любиш починати нові справи?

Ти мовчазна людина?

Тобі бракує наполегливості?

«Око за око» — твій принцип?

На людях ніяковієш?

Любиш бути в центрі загальної уваги?

Ти холерик?

Часто піддаєшся на вмовляння?

Тобі буває зле від критики?

О, власною думкою ти дорожиш. Нехай тільки спробує хтось сказати, що вона хибна! Сам же перший про це й пошкодуєш. І діла тобі ніякого до того, що думатимуть про тебе інші. А дарма, між іншим!..

Власні погляди — це добре, та й до ближніх теж інколи можна прислухатися! До тих, наприклад, чия думка тебе ще не підводила і так дивовижно збігалася з твоєю. Одне цікаво: чи випадково збігалася?

Ти однаково прислухаєшся і до свого внутрішнього голосу, і до того, що кажуть оточуючі, але пристаєш завжди на те, що дійсно має рацію. «Платон мій друг, та істина дорожча», — це саме про таких, як ти.

І чорне тобі буде білим, якщо його так хтось назве, і улюблений шоколад стане гірким, якщо не сподобається ще комусь... Випадок настільки сумний, наскільки й рідкісний. Втім, якщо тебе хоч це втішає...

Розділ біології
Раса
Носій спадкової інформації
Місто у Франції
Клуб
GIRONDINS DE BORDEAUX
1881
Ударний інструмент
Речовина, яка викликає алергію
Супутник Нептуна
ROVER
Високе стояче дзеркало
СН
Героїня роману А. Дюма, королева
Столиця Азербайджану
Країна
Тхімпху
Штани
Дерун
Дерево
Підробка
Розпродаж з молотка
Житель Сонячного міста
Духовний учитель в індуїзмі
Крупи, чай, цукор ...
Жіноче ім'я
Заборона
Стівен ...
Дерево
Ефіоп (застаріле)
Піонер на американський лад
Хрумкий картопляний продукт
Франц. письменник XVI ст.
Непроїжджене місце
Німецький поет
Країна
Ташкент
Гастрольна поїздка
Викуп за наречену
Герой з палаючим серцем
...Клімер
Гігант
Убивця Цезаря

klacword

Палаючий сірник

Показувати цей фокус краще тоді, коли на місці весь протипожежний інвентар, вогнегасники, а в пожежних ящиках повно піску. Лише переконавшись у повній протипожежній боєготовності, ілюзіоніст про всяк випадок освіжає в пам'яті телефон пожежної служби і виходить на сцену, тримаючи у правій руці сірник. На очах у сотень схвильованих глядачів він намагається запалити його до підошви свого лакованого черевика, черкає раз, другий... Та клятий сірник не спішить загорятися. Фокусник от-от уже впаде у розпач, аж тут у його лівій руці невідь звідки береться палаючий сірник! Отак фокус!..

Як легко здогадатися, тут потрібні два сірники. Одного ілюзіоніст пробує запалити до взуття, а другий чекає слушної миті, визираючи сірчаною головкою з-під ілюзіоністського фрака так, щоб його будь-якої миті можна було витягти. Із сірчаної смужки сірникової коробки фокусник склеює кільце і одягає на середній палець лівої руки так, щоб він нікому не муляв очі.

Крешучи сірником об підошву, ілюзіоніст стоїть правим боком до глядачів. А ліва рука вказівним і великим пальцями дістає секретний сірник, непомітно черкає об кільце і показує глядачам. Якщо перед фокусом добре потренуватися, ніякий комар носа не підточить.

Оманлива вода

Для початку — трохи фізики. Постав на велику монету прозору склянку. Копієчку буде добре видно через бокові стінки. Налий у склянку води — монета зникне (звісно, якщо далі дивитися крізь стінки, а не зверху). Ось дане оптичне явище і лежить в основі нашого фокуса.

А тепер займемося приготуваннями. Заздалегідь приклей зовні до дна склянки монету. Налий у склянку води, виходь у зал і показуй її глядачам. У ній вони нічого не побачать. Потім, далі тримаючи склянку в руках, запропонуй комусь накрити її хустинкою. Знявши за мить хустинку, ти опускаєш склянку вниз і знову показуєш її глядачам, але вже так, щоб вони дивилися на неї зверху. Їм буде видаватися, що у склянці з'явилася монета. Хоча насправді вона буде під склянкою.

Ця оптична магія може лягти в основу й інших фокусів. Яких? А то вже цілком залежить від твоєї фантазії.

Де яка монета?

Хто може присягтися, що знає арифметику в межах ста і хоче зі мною у монетки погратися? — запитав фокусник у глядачів, і в очах його застрибали веселі бісики.

Бажаючих не бракувало, і кожен пнувся довести, що він як математик чогось та й вартий. Вибравши собі підходящого асистента, фокусник запросив його на сцену, витяг з кишені пригорщу монет, узяв навмання дві перші-ліпші 5 та 10 копійок і вручив асистенту зі словами:

— Я відвернуся, а ти візьми одну монету в одну руку, другу — в іншу і затисни в кулаках, а я спробую відгадати, яка монета де буде. Все, що від тебе вимагатиметься, — це мінімум допомоги. І не забувай про свою клятву: ти без пам'яті знаєш арифметику за перший клас. І про монетки не забувай, добре запам'ятовуй, куди яку кладеш...

Фокусник відвернувся, і помічник чітко виконав його прохання. За хвильку ілюзіоніст повертається до залу і просить помічника виконати кілька нескладних арифметичних дій:

— Помнож числове значення монети, яка знаходиться у правій руці, на 4, а числове значення монети з лівої руки — на 3. Тепер склади два отриманих числа і скажи, який у тебе результат — парний чи непарний?

Помічник чітко повідомляє результат обчислень, і фокусник просто з ходу називає, в якій руці яка монета. Головне, щоб помічник не помилився. Сам же принцип тут такий: якщо названо парну суму, то у правій руці 5, а якщо непарну — то 10 копійок.

Наступному бажаючому погратися в монетки фокусник може дати інші дві монети. Головне, щоб номінали в них були парний і непарний. Числа-множники теж можна вибрати інші, але їх це правило також стосується: одне число повинно бути парним, а друге — непарним (наприклад, 2 і 5 копійок). Цей фокус виходитиме в тебе завжди, якщо ані його виконавець, ані помічник не ловитимуть гав. Перевір — і ти у цьому легенько переконаєшся!

Чарівне намисто

Ефектний фокус із відтінком нехлюйства, який полягає в розсипанні чужих намистинок та подальшому їх самонанизуванні на нитку (якщо дивитися очима глядача). На сцену виходить асистентка ілюзіоніста з намистом на шиї. Фокусник просить асистентку позичити йому на деякий час оте намисто. Вона, нічого не підозрюючи, радо виконує прохання свого шефа. Ілюзіоніст тримає намисто за самісінькі кінчики нитки, показуючи, що воно найзвичайнісіньке. Далі він бере низку за один кінець лівою рукою, заводить її над чашкою. А правою рукою бере ножиці і на очах у глядачів та онімілої асистентки безсоромно відтинає нижній вузлик на нитці, який підтримував намистинки. Ті висипаються у чашку, лишаючи в руці фокусника голісіньку нитку. Асистентка блідне, а фокусник кидається її заспокоювати. Трохи заспокоївши, він згортає з паперу пакетик і висипає в нього намистинки. Нитку кладе туди ж. Підморгнувши до глядачів, віддає пакетик асистентці в руки і починає робити над ним магічні паси. Начаклувавшись досхочу, він розкриває паперовий пакетик і дістає з нього цілу нитку з намистинками! Намисто таке, як і було, навіть застібки на місці! Асистентка страшенно здивована, вона дякує фокуснику, одягає намисто на шию і йде зі сцени. Фокусник же розкриває паперовий пакетик і показує всім, що він порожній. Здивовані глядачі аплодують чарівникові.

А насправді ніякий він не чарівник. Нехитрий секрет цього фокуса — в намисті асистентки. З одного боку воно має кільце, а з другого — гачечок. Намистинки, звичайно, нанизані на одну нитку. Ще одна нитка — секретна — знадобиться для фокуса. Її проштовхують через намистинки поряд з основною. На обох кінцях секретної нитки зав'язують вузлики такої величини, щоб вони не вислизали крізь отвори в намистинках. Асистентка одягає підготовлене таким чином намисто на шию і виходить у зал. Коли на сцені вона знімає намисто і передає фокуснику, той повинний узяти намисто за вузлик секретної нитки. Тримаючи намисто над чашкою, виконавець акуратно, щоб не захопити основної нитки, обрізає нижній вузлик на секретній нитці. Намисто з'їжджає з секретної нитки і падає в чашечку, а нитка залишається в руці фокусника. У глядачів виникає ілюзія того, що намистинки розсипаються в чашечці.

А далі все дуже просто. Ілюзіоніст складає з паперу пакетик, «зсипає» у нього намисто, кладе нитку, закриває його і передає асистентці. Почарувавши над своїм пакетиком рівно стільки, скільки потрібно для досягнення повного магічного ефекту, він видобуває на світ ціле-цілісіньке намисто. А щоб усе було шито-крито, то, опускаючи руку в пакетик, він заразом скручує секретну ниточку в кульку, ховає її між пальцями і аж тоді виймає руку з намистом. І показуючи глядачам порожній пакетик, позбувається кульки, просто переклавши її з одної руки в іншу.

Міцна хустинка

Цей фокус починається з демонстраційного показу простої носової хустинки з метою переконати всіх присутніх у її звичайності та максимально заінтригувати глядача. Потім починається сам фокус.

Розпочинаючи своє магічне дійство, ілюзіоніст бере зі стола рамку. Далі звичайними канцелярськими кнопками кріпить до неї хустинку. Потім усе це загортає у найзвичайнісінький папір. Після цього фокусник озброюється яким-небудь гострим предметом (заточеним олівцем, наприклад) і протикає наскрізь утворений згорток. Це — кульмінаційний момент фокуса. Коли ж він розгортає папір, знімає скріпки і здивовані глядачі бачать цілу і неушкоджену хустинку — то це вже щаслива розв'язка.

Поки глядачі сушать свої глядацькі мізки, слухай, де тут секрет. У рамці робимо потайну рухому планку, до якої кріпимо один край хустинки. Другий її край кріпимо до протилежної сторони рамки. Все решта — справа техніки: загортаючи рамку в папір, потрібно непомітно опустити планку до протилежного боку рамки. Хустинка зсунеться, і тепер штрикай папір на рамці хоч до кінця канікул — хустинці то все байдуже, вона спокійнісінько лежить збоку. Тепер нам лишається не забути одну важливу річ: завершуючи фокус, потрібно лиш непомітно зробити так, щоб планка перемістилася на вихідне положення і натягнула хустинку. Після чого ілюзіоніст знімає кнопки і тріумфально помахує перед глядацькими носами цілою хустинкою. Цікаво, чи не тому її й назвали носовою?

Дев'ятка

Коли б я не так сильно підкрутив м'яч... — скрушно зітхав Джексон, згадуючи штрафний, який він пробивав на останній хвилині фінального матчу на Кубок капітана Немо. — Ось тоді б воротар його нізащо не взяв. Ми би зрівняли рахунок, домоглися додаткового часу, а там би мали непогані шанси й виграти матч. Територіальна перевага все ж таки була за нами. І м'ячем ми більше володіли — 64 відсотки проти 36! Точнісінько як «Барселона» в Києві проти «Динамо» в 1997-му.

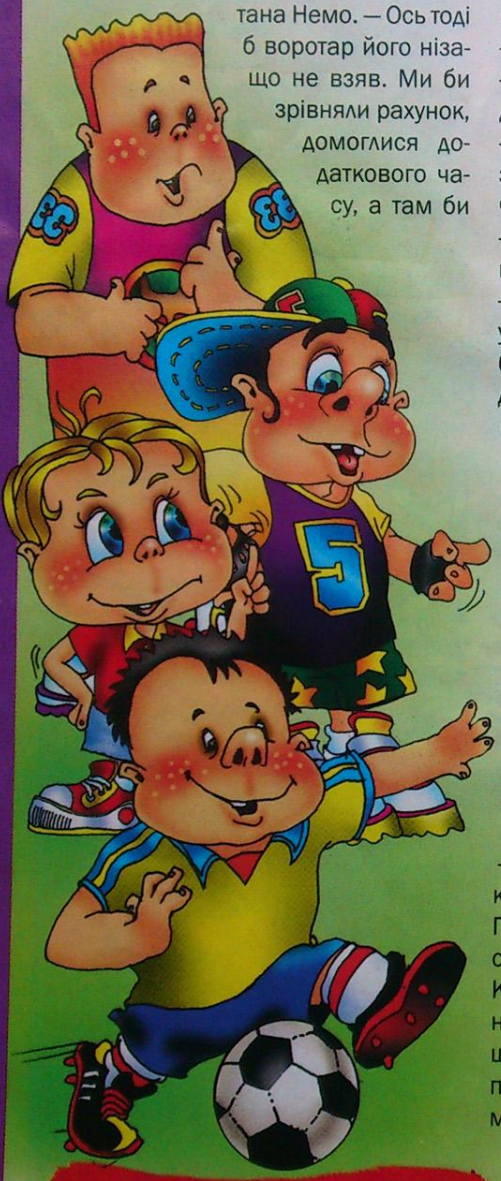

— Чого вже там, — утішав його Пундик, — не ти один мазав по воротах. Он я аж два рази міг забити — так не щастило! — і він, щоб заспокоїтись, заходився здирати обгортку з шоколадного батончика.

— Ні, хлопці, що не кажіть, а фортуна тут ні до чого, — підсумував капітан Джо. — Просто реалізація голевих моментів у нас — супернику не побажаєш! Треба більше тренуватися.

Джо був кращим у грі, та що зробить одинокий форвард, хай це буде хоч сам Андрій Шевченко, без надійної підтримки з тилу та без середньої лінії. А от вона і шкутильгала найбільше.

— Ех, — зітхнув Колібрик, — після свистка м'яч не копають, — і трохи помовчавши, запропонував: — А давайте просто зараз зіграємо у гру. Мені її ДуКлас недавно показував. І дурні думки повідганяємо, і по воротах стріляти повчимося. Згодиться в майбутньому.

— А що для цього потрібно? — похмуро поцікавився Пундик.

— Нічого особливого — м'яч і ворота. І кілька пластикових пакетів.

Пакети були у всіх — бо ж брали з собою спортивне взуття і форму. За вказівкою Колібрика всі швиденько розвішали їх на поперечині воріт, мов білизну на шнурку. Прищіпками їх, звісно, не кріпили, а просто поприв'язували шнурками за ручки.

— Граємо на очки, — повчав Колібрик. — Кожний по черзі виконує по 5 ударів по воротах. Цілитися потрібно в пакети. Влучив у пакет біля штанги (тобто в «дев'ятку») — отримай 9 очок. Засвітив у пакет, що висить ближче до центру воріт — 8 очок твої. І так далі. Чим ближче до центру воріт, тим менше очок. А переможцем буде той, хто настріляє найбільше очок.

Ці правила зрозумів би й Ковба-сан, тож невдовзі почалося гупання. Удар за ударом, гра захоплювала хлопців. Дехто влучав у пакети, а дехто й мимо пробивав. Швиденько всі «відстрілялися». І сталося так, що наші Класні футболісти посіли чотири перші місця у цьому міні-турнірі. А от щоб довідатися, хто став переможцем, доведеться трішечки помізкувати над деякими фактами. Отже, відомо, що сума місць, які посіли Джо, Пундик і Колібрик, дорівнює шести. Сума місць Джексона і Пундика, який несподівано навіть для себе виявився влучнішим за Джо, — також 6. А там і другий міні-турнір не забарився. По воротах пробивали вже по 10 разів. Та то вже зовсім інша історія. Не змушувати ж тебе під час канікул ще й цю задачку вирішувати. Цілком вистачить і того, якщо ти скажеш, хто яке місце посів у першому міні-турнірі.

Рюкзак

Коли, як не на канікулах, можна донесхочу нагостюватися у своїх друзів і близьких та далеких родичів?! Так або приблизно так думала Класна красуня на ім'я Киця, сідаючи в автобус, який мав довезти її до мальовничого українського села на крутому зеленому схилі, що велично розкинувся понад широкою річкою з прозорою водою. У селі тому щасливо мешкала її тітка зі своєю сім'єю.

На зупинці Кицю зустрічала її двоюрідна сестра. Від зупинки до тітчиної хати було кілька сотень метрів ходу, тому сестри вирішили нести Кицину сумку і рюкзак по черзі, змінюючись через кожні 100 метрів. Відраховувати метри вони вирішили по електричних стовпах, які тяглися вздовж вулиці через кожні 50 метрів.

Ішли сестри, говорили, а на останніх 150 метрах так забалакалися, що забули обмінятися речами. У підсумку вийшло, що одна з них пронесла рюкзак удвічі довшу відстань, ніж друга. Втім, чи варто відволікати їх від розмови через таку дрібницю? Адже ніхто ні на кого не ображатиметься. Чи не краще просто тихцем визначити відстань від автобусної зупинки до житла її родичів і те, скільки разів рюкзак перекочовував з одних рук в інші?

Зухвалий грабіжник

Сталося це у Швейцарії — країні, яка славиться годинниками, банками та сирними дірками. Випадок безпрецедентний для цієї альпійської країни: якийсь зухвалий грабіжник серед білого дня проникав у квартири небідних швейцарців і виносив цінні речі. Метод його був простий, як двері, у які він дзвонив, перевіряючи, чи є хтось удома. Навіть якщо йому ніхто не відчиняв, він прикладав вухо до дверей і прислухався до звуків у квартирі. Коли все було тихо, він брався за «роботу». Найхитромудріші замки він відчиняв за лічені секунди. У помешканнях він орудував у рукавицях, тож жодних слідів не залишав. Поліцейські прочісували кожен квадратний сантиметр — і ніяких тобі зачіпок! Так було пограбовано вже 20 квартир.

А непограбовані працівники одного з банків, у якому працювало кілька жертв грабіжника, стали робити засідки по своїх квартирах — і на одній з них злодія було спіймано.

Так, злодюжка попався на гарячому, але як довести його причетність до решти пограбувань? Смішно чекати щиросердечного зізнання. І все ж поліцейські знайшли шпарину в контраргументах підозрюваного. Вони пред'явили йому фотографії відбитків, які характерні тільки для нього, після чого той таки здався. Суд визнав злодія винним у скоєнні всіх злочинів.

Подумай і скажи: що ж то за докази були такі неспростовні? Маленька підказка: це точно то сліди від взуття. Його якраз грабіжник періодично міняв.

Опитування

Зайшла якось мова про найважливіші події минулого тисячоліття. Кожний з учасників дискусії мав можливість висловити свою думку. Потім усі дружно й шумно сперечалися, побивали один одного вагомими аргументами. А тоді піднявся професор Крапка і заявив:

— У січні 2001 року було опубліковано результати соціологічного опитування жителів Києва, присвяченого досягненням XX століття. Майже всі відповіді стосувалися чи то геополітики (війни, революції), чи то наукового прогресу (космос, телебачення, Інтернет). Проте майже 18% опитаних дали відповідь, яка не вкладається у жодну з цих категорій. Я не здивуюсь, якщо жителі інших міст дадуть таку саму відповідь. І також не здивуюсь, якщо виявиться, що й в інших опитуваннях ця відповідь трапляється найчастіше.

Призадумались високочолі опоненти, стали звивинами ворушити. Зроби ласку, якщо тобі неважко, приєднайся до них і скажи, що то за відповідь така? При цьому зовсім необов'язково апелювати до найважливіших подій минулого століття. У кожного така подія своя, чи не так?

Повітряні кульки

Класні герої полюбляють прикрашати Клас повітряними кульками. Це ж так весело! Вони і вдома свої кімнати таким чином оздоблюють. Кульки натирають до чогось шерстяного або й просто до чола і «підвішують» до стін та стелі. Наелектризовані кульки добре «прилипають» і годинами висять собі. Атмосфера в помешканні одразу стає святковою.

І все ж час від часу ці кругленькі красунчики падають на гостей. Коли таке стається, відразу починається шалений кулькобол! Впала кулька — і гостям уже не до танців, а якщо вона ще й лусне голосно, такий сміх розлягається!.. Хто ж не любить таких приколів!

Колібрик саме спостерігав за поведінкою почеплених до стелі кульок, коли Киця оголосила, що три наступні танці — ламбаду, самбу і чечітку — вона дарує іменинику Джексону. «Щасливо станцювати!» — побажав вундеркінд і увімкнув секундомір на своєму новенькому годиннику: йому було цікаво, з яким часовим інтервалом падатимуть кульки. Спостереження дали такі результати: між падінням першої та другої кульки збігло 12 хвилин. Третя кулька впала ще через 4 хвилини. Падіння четвертої кульки Колібрик чекав 16 хвилин, а п'ята впала знову через 4. Поки впала шоста і сьома кулька, минуло по 12 хвилин. Наступна кулька впала через 4 хвилини...

Скоро Колібрику стало нудно, і він, вивівши фізико-математичну кулькову закономірність, пішов запрошувати на танок Класну красуню. Поки вундеркінд танцює з Кицею аргентинське танго, подумай добренько і скажи: через скільки хвилин падали дев'ята, десята і решта кульок — ну хоча б до тринадцятої?

На баштані

Як приємно прогулятися баштаном поміж стиглих кавунів чи динь! Подивитись, як їх збирають, вантажать на машини і відправляють у великі і малі міста великим і малим споживачам. Або ж і самому взяти участь.

А якою радістю світяться очі тих, хто ці кавуни розвантажує! З яким задоволенням стають вони в ланцюжок, як бадьоро починають передавати кавуни один одному. Матимеш нагоду поспостерігати за такою картиною, зверни увагу, як обережно вони це роблять — щоб не розбити, бува, якогось смугастого красеня. А дехто, уявивши себе Каном чи Бартезом, кидає і ловить оті зелені «м'ячики».

А чим гірший ти і твої друзі? Запасіться двома м'ячами — футбольними, волейбольними або ж і звичайними гумовими — і ось тобі «кавунчики». Та не прості то кавуни, а ігрові.

Після того як виберуть ведучого, решта гравців стає в коло, двоє з них беруть м'ячі в руки. На початку гри вони мають стояти один напроти одного. За командою ведучого гравці починають швиденько передавати м'ячі своїм сусідам в якомусь одному напрямі. Коли раптом виявиться, що в одного гравця в руках одночасно опинилося аж два м'ячі, то він отримує штрафне очко. М'ячі знову передаються на протилежні сторони кола, знову команда чекає свистка ведучого, але м'ячі передають уже в протилежному напрямі. Так, раз по раз міняючи курс, розігрують очко за очком. Грають упродовж наперед визначеного часу. Той, хто набирає найбільше штрафних очок, програє. А той, у кого їх найменше, виграє. Ведучий слідкує за тим, щоб гравці не хитрили і нікого не пропускали при передачах. Якщо хтось випускає м'яча на землю, він повинний підняти його, стати на місце і продовжити гру. А тим часом його наздоганятиме другий м'яч і штрафне очко, якщо гравець не встигне вчасно спекатися першого. Звідси виводимо просте правило: щоб не програвати, не бий «кавунів».

Ситуації

Яких тільки ігор не проводять у таборах відпочинку! Тут тобі і спортивні, і музичні, навчальні й розважальні. І навіть психологічні. Тут гравці можуть краще вивчити характери один одного, знайти правильні вирішення тих чи інших питань, які ну просто не можуть не виникати у стосунках між людьми.

Гра «Ситуації» — одна з таких. Найкраще, коли її проводять учителі або вихователі в таборах. Щоб підготуватися до неї, потрібно підібрати кілька життєвих задачок, продумати можливі варіанти їх вирішення та домовитися, що ми оцінюємо у грі.

Життєві ситуації ведучий може підбирати спільно з гравцями. Але тоді вони не повинні одразу ж розкривати варіанти їх вирішення.

Наступний етап гри — поділ гравців на дві команди. Після чого ведучий розповідає про якусь життєву колізію, а гравці команд по черзі пропонують ті варіанти вирішення, які вважають за найкращі. За це їм будуть даватися призові очки. Та команда, яка набере найбільше очок, стає переможцем, а найактивніші гравці можуть розраховувати на право очолити команди на психологічних тренінгах.

Колібрик знайшов вирішення такої задачки: «Мама попросила тебе начистити картоплі на вечерю. Але тобі потрібно робити уроки, а тут ще сусід, старший від тебе на рік, прийшов позичити підручника з алгебри — йому щось повторити треба. Почувши музику у твоїй кімнаті, він почав розпитувати, що то за група співає. Потім його зацікавили твої касети. Час іде, а ти не робиш заплановане. Що робити?» Колібрик блискуче вирішив цю ситуацію, попросивши гостя... Хоча ні, спершу скажи, до яких дій вона спонукала б тебе.

Ситуації можуть бути складнішими чи кумеднішими, головне — щоб цікаво було. А це вже залежить від фантазії — і учасників, і ведучого.

Обережні плавці

Цю гру найкраще проводити на неширокій річці, яку перейти у брід неможливо. Гравці, що братимуть участь у змаганні, повинні добре плавати. Не всі бажаючі можуть стартувати, а лише ті, яких визначить ведучий. Ним неодмінно має бути хтось із дорослих: учитель, тренер чи матрос-рятувальник. Змагатися можуть 4-6 плавців. Ведучий видає кожному з них по аркушу паперу, списаному з обох сторін чорнильною ручкою.

Гравці стають у шеренгу на відстані витягнутих рук один від одного вздовж річки обличчям до протилежного берега. Ведучий перепливає річку, виходить на два-три метри з води, стає приблизно посередині навпроти шеренги гравців і дає команду: «Старт!» Усі перепливають річку, тримаючи аркуші паперу над водою так, щоб їх не замочити. Той, хто перший вийде з води і вручить ведучому сухий аркуш паперу, отримує 4 призових очки, наступний — 3, і так далі. Якщо чорнило на папері розпливеться хоча б в одному місці, то його власник не отримує жодного призового очка. Навіть якщо першим дістанеться до ведучого.

Після цього ведучий знову роздає сухі аркуші гравцям, які зуміли переправити їх через річку. Решта гравців вибувають з гри і стають глядачами. Ведучий знову перепливає на протилежний берег, і гра триває далі. Гравці, які вручають йому сухі аркуші, знову отримують свої призові очки, а менш безпечні плавці вибувають з гри. Так триває доти, поки у грі залишиться один плавець. Він і стає переможцем.

Можна визначати переможця й за найбільшою сумою призових очок після наперед визначеного числа запливів. Якщо лідерів двоє, то для них можна провести додатковий заплив.

Переможці отримують ексклюзивне право плекати надію на те, що колись їм доведеться доставляти кур'єрську пошту на головний маяк у всесвітньо відомому порту. Скажімо, Олександрії, Афін чи Амстердама.

Найбільше таке вміння стало б у пригоді в давнину, коли писали тільки чорнилом. Чи бодай тоді, коли ходили до школи твої батьки, дідусі чи прабабусі. А якщо тобі пощастить, то може навіть трапитися й школярський зошит когось із них, списаний... Та, звичайно ж, чорнилом!

Лісники

Проводити цю гру найкраще десь у ріденькому лісі або на галявині, де ростуть поодинокі дерева. Можна й у підліску. Спершу гравці вибирають або призначають ведучого гри. Після чого самі вони оголошуються лісниками і всі спільно домовляються про те, які дерева лісу перебуватимуть під їхньою охороною. Щоб краще було видно оті дерева, на них пов'язують стрічки. Усіх дерев має бути на 3 більше, ніж охоронців. Крім того, для гри потрібно запастися кусочком крейди або вугілля — ними будуть робитися позначки на деревах.

Коли всі приготування вже позаду і от-от має пролунати команда ведучого, лісники стають біля дерев. Сам ведучий стоїть у центрі ігрового майданчика, де ростуть вибрані дерева. Він дає сигнал, і починається гра.

Суть забавки зводиться до того, що ведучий, якого частенько називають браконьєром, намагається зробити п'ять однакових позначок на деревах, а охоронці йому у цьому всіляко перешкоджають. Про те, як мають виглядати позначки, домовляються заздалегідь.

Поки хтось із лісників торкається дерева хоча б мізинцем, ведучий не має права ставити на ньому позначку. Оскільки охоронців не вистачає на всі дерева, то їм доводиться щоразу перебігати від одного дерева до іншого — туди, куди наближається ведучий, який, звісно, теж пішки не ходить, а бігає. Він намагається якнайскоріше зробити п'ять позначок на вільних від охоронців деревах.

Позначки ведучий може ставити на різних деревах або й на одному, але в кілька заходів (тобто не більше однієї позначки за одне підбігання).

Коли ведучому вдається впоратися із своїм надскладним завданням, він передає свої повноваження комусь із гравців. Можна домовитися, що ним буде той із лісників, який стоятиме найближче до ведучого у той момент, коли йому вдасться поставити п'яту позначку.

А трапляється й так, що ведучий не може справитися зі своїм завданням, незважаючи на всі свої титанічні зусилля. Тоді можна закричати: «Візьміть мене в лісники, не хочу більше бути браконьєром!» Далі він обходить усі дерева, і той гравець, що перший подасть йому руку, сам стає браконьєром.

Після кожної зміни ведучого всі учасники гри заново погоджують вид і форму позначок, які робитиме на деревах новий ведучий. Наприклад, можна видавати йому крейду іншого кольору, щоб не стирати старих знаків та щоб можна було легко і швидко полічити їх у будь-яких суперечливих ситуаціях.

1 В угорському міні-кросворді **Андрія Харечка з смт. Степань Рівненської області** потрібно викреслити 21 назву тварин. З літер, що залишаться, склади ім'я відомого письменника, який частенько писав про тварин.

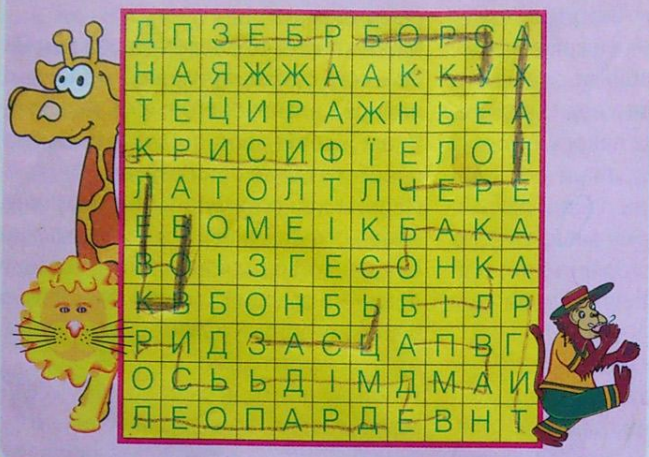

2 Порівняй інформацію у верхніх клітинках та дані в нижніх і визнач, що слід дописати у вільні клітинки логічних завдань, які пропонує **Олеся Гачкевич з м. Шумська Тернопільської області.**

Рожевий	Весна	Радіти
П	І	

Весна	Зима	Літо
5	4	

42	56	23
Д	Ш	

Ведмідь	Окунь	Вуж
Т	Р	

Зима	Осінь	Літо
Б	Ж	

Повітря	Вода	Мідь
Г	Р	

3 Розгадай зашифровані слова — і ти, як запевняє **Таїсія Кузьміна із с. Виноград Черкаської області,** довідаєшся, як з німецької мови перекладається прізвище відомого композитора Баха.

Тенісний майданчик: К О Р Т (7 6 3 2)

Прямий гострий: К У Т (7 4 2)

С Т Р У М О К (1 2 3 4 5 6 7)

Електричний: С Т Р У М (1 2 3 4 5)

Напій піратів: Р О М (3 6 5)

4 Впиши у листочки числа так, щоб виконувалися усі рівності у квадратах, складених **Мариною Педан з с. Моренці Черкаської області.**

● + 2 = ●	● − 4 = ●
:	−
2	6
=	=
● + 1 = ●	● · 9 = ●

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

5 У клітинки кросворда **Оксани Митулинської зі Львова** необхідно вписати назви марок автомобілів англійською мовою так, щоб по вертикалі отримати ще одну марку суперавтомобіля.

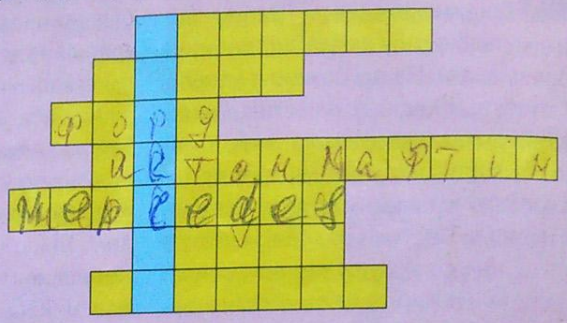

6 Щоб отримати у виділеному вертикальному рядочку назву найбільшого китайського міста, тобі потрібно правильно вписати назви 6 країн Євразії у кросворд, який прислав **Олександр Шип з м. Трускавця Львівської області.** А 5 країн Південної Америки у кросворді **Ірини Радлінської зі Львова** утворять слово, яким називають долини на цьому континенті.

Знайди 10 розбіжностей

7 Вибери з кожної пронумерованої цифрами групи по одній відповідній літері та розшифруй слова, які заховали **Наталя та Олена Бурдельні з с. Слобода Вінницької області.**

1	2	3	4	5
Я Т И	В Н О	А Л К	М І С	Б Г П

Нелітаючий птах	Листяне дерево
5 4 2 5 2 4 2	1 2 5 2 3 1

Вид спорту
Б
5 4 4 2 3 4 1 1 3 3

8 У кросворд **Олесі Гачкевич з м. Шумська** вписано назву нашого улюбленого міста, а ти спробуй у вільні клітинки дописати назви ще 9 обласних центрів України так, щоб використати уже відомі літери.

Т Е Р Н О П І Л Ь

Н И К О Р О П Е Т Р О В С Ь К

Л У Ц Ь К

Л В І В

9 Відшукай правильні твердження у висловах **Максима Петяка з с. Дудчани Херсонської області.**

- **АВСТРАЛІЯ** — НАЙМЕНШИЙ МАТЕРИК
- **ТИХИЙ ОКЕАН** ОМИВАЄ АМЕРИКУ
- **АНДИ** — У ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ
- **ЯНЦЗИ** — НАЙДОВША РІЧКА У ЄВРАЗІЇ
- **БРАЗИЛІЯ** — НАЙБІЛЬША КРАЇНА У ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ
- **ВЕЛИКА ПІЩАНА ПУСТЕЛЯ** ЗНАХОДИТЬСЯ В АФРИЦІ

10 Відшукай закономірності і в трикутнички **Люби Дмитришак з Тернополя** впиши числа, яких не вистачає.

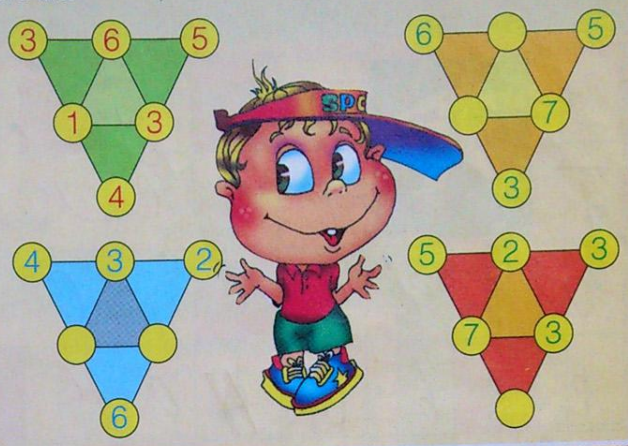

11 Розв'яжи ребуси, які надіслали **Марина Педан з с. Моренці Черкаської області** та **Володимир Безп'ятий зі Львова.**

12 Розстав між числами знаки так, щоб виконувалися рівності у всіх прикладах, які прислала **Катерина Сас з м. Канева Черкаської області.**

1 ● 2 ● 3 ● 4 ● 5 ● 6 = 0

1 ● 2 ● 3 ● 4 ● 5 ● 6 = 10

1 ● 2 ● 3 ● 4 ● 5 ● 6 = 20

1 ● 2 ● 3 ● 4 ● 5 ● 6 = 40

13 Якщо ти не ЛОпух, то впишеш у всі клітинки кросворда, який прислала **Катерина Сас з м. Канева Черкаської області,** слова так, щоб використати уже відомі «ЛО».

Л О П А Т А

В Е Л О С И П Е Д

С Л О Н

В Е С Л О

М О Л О Т О К

К Р Е С Л О

Г Л О Б У С

К О Л О

кросворди від Дукласа

СКАНДИНАВСЬКИЙ КРОСВОРД

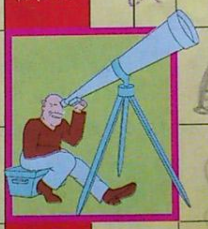

Співачка ... Білозір
Російська співачка ... і Джеррі
Помітка у книзі, рукописі
Частина гітари
Друг Д'Артаньяна
Чин у священослуж.
Водяна рослина
Великий гачок
Улюблена їжа мавпи
Богиня війни
Зацукрована ягода
Хімічний елемент Cl
Вулкан на Філіппінах
m=ρv
Цирковий майданчик
Між початком і кінцем
Вид боротьби
Грецький футб. клуб
Після сніданку
Оса, мураха, жук...
Офіційний опис земель та будівель
Силач, здоровило
Розчин оцтової к-ти
Країна в Пн. Америці
Префікс «понад»
Листяне дерево
Довгохвоста папуга
Смолоскип
Подруга виделки
Брат Авеля
Збільшувальне скло
Термінова робота на судні
Людина-таксі на Сході
Одноклітинна тварина
Пасмо підводних скель
«Хатка» для ручки, олівця
Морська промислова риба
Частина драм. твору
Місто у Ємені
Столярний інструм.
Арабський бубон
Частина ока
Оздоба на блузці
... Дабі столиця ОАЕ
Вечірній піджак
Жіноче ім'я
Буддійськ. чернець
Орган зору
Тривожний дзвін
Урочистий огляд військ
...-а-... — віч-на-віч
Зеленіє на лузі
На ногах біатлоніста
Райцентр на Вінниччині
Напівкоштовний камінь
Співачка ... Лорак
Об'єкт релігійного культу
Столиця Казахстану
Кореспондент
Тканина для капелюха
Картярська гра

Подвійний кросворд

Слова вписуються за годинниковою стрілкою.

У японських кросвордах зашифровані малюнки. Завдання — відтворити зображення за числами, які зазначені зліва від рядочків і над колонками. У кольорових кросвордах групи з різним забарвленням необов'язково мають бути розділені однією чи кількома вільними клітинками, вони можуть стояти поряд.
У цьому номері використані кросворди

- **Бондаря Валентина** (м.Чернігів)
- **Яреми Дмитра** (м.Івано-Франківськ)
- **Кришталя Тараса** (м.Дрогобич, Львівська обл.)
- **Шутя Євгена** (смт.Ушалка, Херсонська обл.)
- **Губанової Юлії** (с.Павлопілля, Дніпропетровська обл.)
- **Харечка Андрія** (смт.Степань, Рівненська обл.)
- **Титаренко Марії** (с.Когамлик, Полтавська обл.)
- **Шкрібляка Богдана** (с.Буковець, Івано-Франківська обл.)

Надсилай і ти свої кросворди! Але перед відправленням обов'язково перевір, чи вони розв'язуються. Можеш зробити це самостійно або попросити своїх друзів.

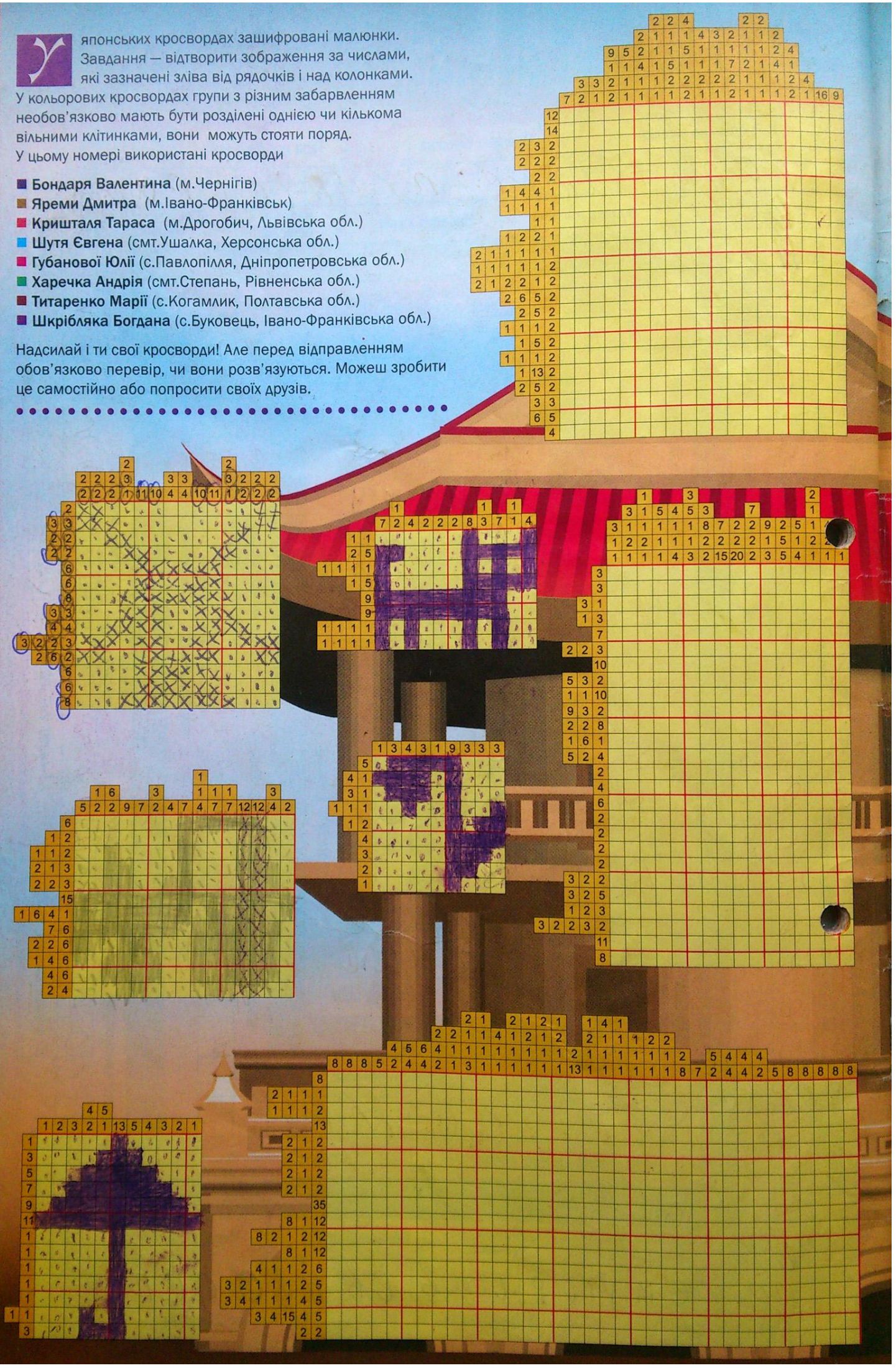

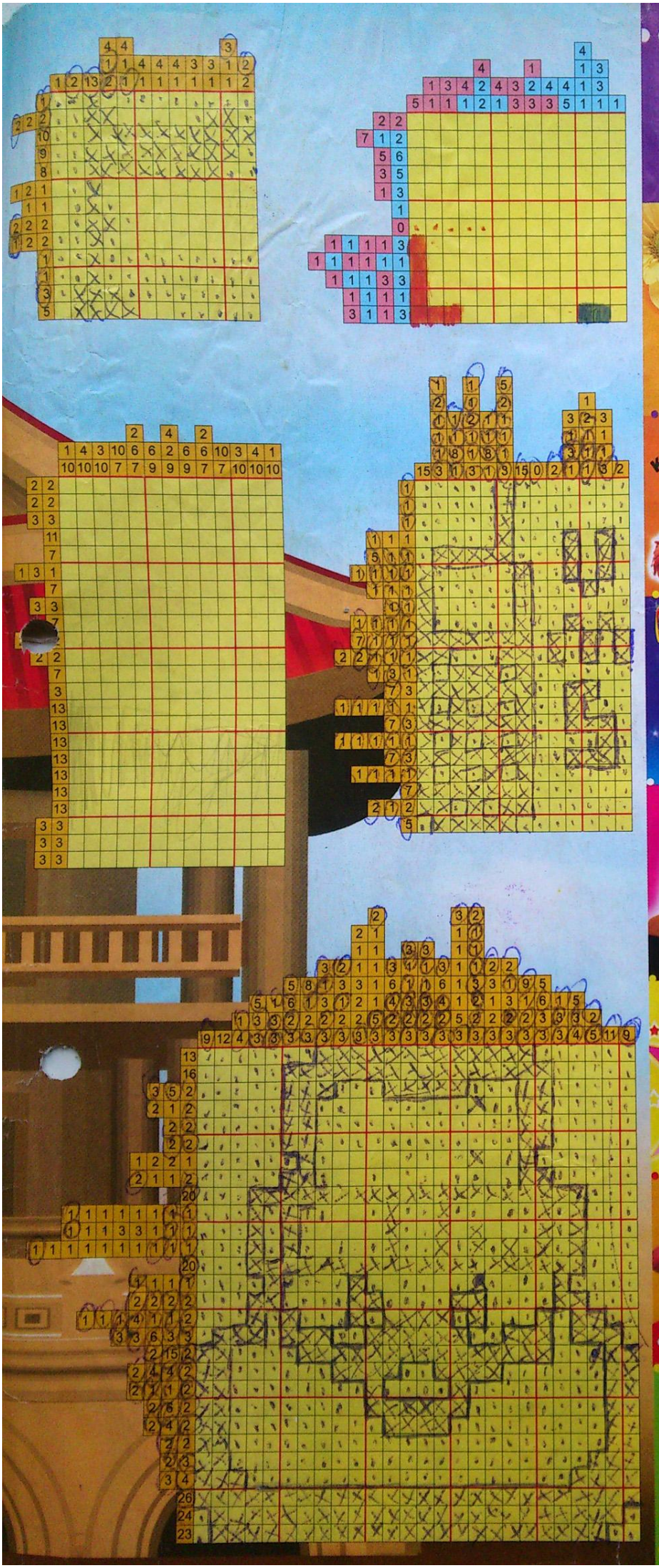

Читай у наступному «Класі»

Who is хто?

Відчайдушна красуня Сальма Хайєк

Класний спорт

М'яч у кошику

Хто придумав баскетбол і навіщо в нього грають.

Білі плями планети

Небесні ієрогліфи

Про що нам повідають дивовижні знаки?

Класна музика

IN GRID + «Мульт-фільми»

Книжка для Киці

Бути чи не бути, або поради актриси Лариси

Легенди спорту

Наші в NBA

Олександр Волков, Станіслав Медведенко, Віталій Потапенко... Хто далі?

Живий куточок

Собаче почуття провини + як кіт із собакою...

ПОРИНЬ РАЗОМ З «КЛАСОМ» У СТЕРЕОСВІТ!

www.stereomir.ru

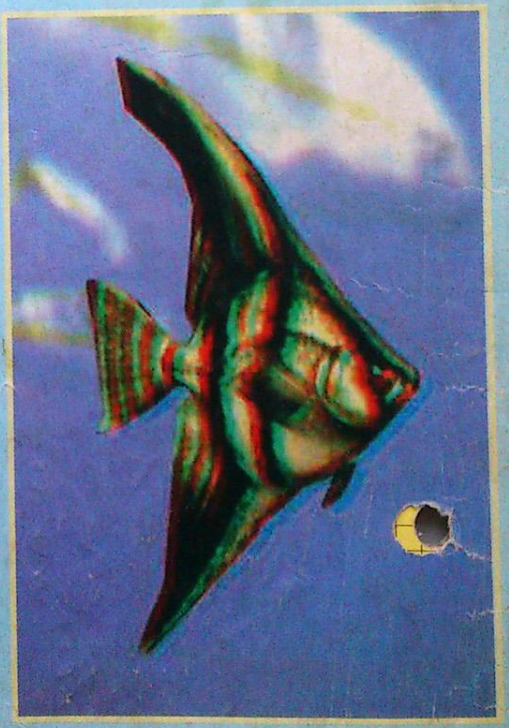

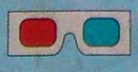

Ці стереокартинки слід розглядати через стереоокуляри, в яких червоне скло відповідає правому оку, а синє — лівому.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

КЛАС®

передплатний індекс

40240